

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBAR 2020. GODINE

SADRŽAJ:	STRANA
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
BILANS USPEHA	3
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU	4
BILANS STANJA	5
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU	6
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	7 - 8
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE	9 - 170

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Antifašističke borbe 13A
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
ey.com/rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA RAIFFEISEN BANKE A.D. BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja Raiffeisen banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2020. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2020. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Standardima Revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Verujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i Odbora za reviziju za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške.

U sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Building a better
working world

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomski odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa dogadjajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju Banke u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizorskim nalazima, uključujući i nalaze u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

U Beogradu, 16. aprila 2021. godine

Danijela Mirković
Ovlašćeni revizor
Ernst & Young d.o.o. Beograd

POJEDINAČNI BILANS USPEHA
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine

U hiljadama RSD	Napomena	2020.	2019.
Prihodi od kamata	6, 3(c)	9.893.894	10.290.066
Rashodi kamata	6, 3(c)	(231.366)	(183.775)
Neto prihod po osnovu kamata		9.662.528	10.106.291
Prihodi od naknada i provizija	7, 3(d)	5.746.576	6.122.470
Rashodi naknada i provizija	7, 3(d)	(1.765.830)	(1.777.935)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		3.980.746	4.344.535
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5, 3(e)	116.415	123.542
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3(k)	462.512	147.187
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	3(f)	(378.186)	(42.402)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8, 3(b)	2.647.782	2.275.486
Neto prihod / (rashod) po osnovu umanjenja obezvređenja /(obezvredenja) finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9, 3(k)	(1.683.843)	(324.231)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	10	74.434	(306.892)
Ostali poslovni prihodi	10	78.073	175.043
Ukupan neto poslovni prihod		14.960.461	16.498.559
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11 20, 21, 3(w), 3(q), (r)	(3.217.916)	(3.307.829)
Troškovi amortizacije	12.1	(1.208.933)	(1.111.942)
Ostali prihodi	12.2	233.459	180.565
Ostali rashodi		(4.586.684)	(5.266.459)
Dobitak pre oporezivanja		6.180.387	6.992.894
Porez na dobitak	13, 3(j)	(651.039)	(879.011)
Dobitak nakon oporezivanja		5.529.348	6.113.883

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2021. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine

U hiljadama RSD	Napomena	2020.	2019.
Dobitak perioda		5.529.348	6.113.883
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>			
Pozitivni / (negativni) efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(58.929)	265.227	
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak</i>			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	251.591	321.897	
Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(13.975)	(49.704)	
Gubitak po osnovu poreza koji se koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(35.642)	(40.829)	
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	143.045	496.591	
Ukupan pozitivan rezultat perioda	5.672.393	6.610.474	

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2021. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS STANJA
na dan 31. decembar 2020. godine

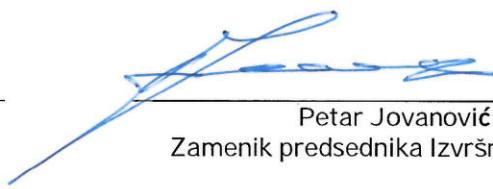
U hiljadama RSD	Napomena	31.12.2020.	31.12.2019.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14, 3(l)	86.432.095	69.905.262
Potraživanja po osnovu derivata	15, 3(k)	51.496	21.442
Hartije od vrednosti	16, 3(k), 3(p)	70.342.791	54.502.443
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 3(k), 3(o)	24.620.212	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	18, 3(k), 3(o)	186.914.250	171.584.719
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	13.211	152.072
Investicije u zavisna društva	19	1.234.622	1.293.551
Nematerijalna imovina	21, 3(q)	831.133	731.144
Nekretnine, postrojenja i oprema	20, 3(i), 3(r)	6.095.587	6.172.623
Tekuća poreska sredstva	3(j)	-	11.682
Odložena poreska sredstva	22, 3(j)	414.675	266.268
Ostala sredstva	23	759.340	711.319
Ukupno aktiva		377.709.412	318.903.137
Pasiva			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	3(k)	2.014	18.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24, 3(t)	4.926.799	4.287.532
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25, 3(t)	303.752.087	251.813.778
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	498.508	234.945
Rezervisanja	26, 3(u)	2.143.270	1.744.789
Tekuće poreske obaveze	13, 3(j)	28.452	-
Ostale obaveze	27	2.794.696	2.912.384
Ukupno obaveze		314.145.826	261.011.944
Kapital			
Akcijski kapital	28, 3(x)	27.466.158	27.466.158
Dobitak	28, 3(X)	11.742.560	6.213.212
Rezerve	28, 3(x)	24.354.868	24.211.823
Ukupno kapital		63.563.586	57.891.193
Ukupno pasiva		377.709.412	318.903.137

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2021. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

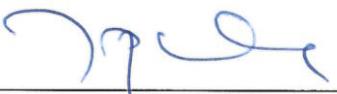
Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine

	Akcijski i ostali kapital	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2019. godine	<u>27.466.158</u>	<u>23.353.465</u>	<u>361.767</u>	<u>6.727.538</u>	<u>57.908.928</u>
Ukupan pozitivani rezultat perioda	-	-	496.591	-	496.591
Dobitak tekuće godine	-	-	-	6.113.882	6.113.882
Isplata dividendi	-	-	-	(6.628.208)	(6.628.208)
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	(6.628.208)	(6.628.208)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	<u>27.466.158</u>	<u>23.353.465</u>	<u>858.358</u>	<u>6.213.212</u>	<u>57.891.193</u>
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	<u>27.466.158</u>	<u>23.353.465</u>	<u>858.358</u>	<u>6.213.212</u>	<u>57.891.193</u>
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	143.045	-	143.045
Dobitak tekuće godine	-	-	-	5.529.348	5.529.348
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	<u>27.466.158</u>	<u>23.353.465</u>	<u>1.001.403</u>	<u>11.742.560</u>	<u>63.563.586</u>

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Beograd, 16. april 2021. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine

U hiljadama RSD	2020.	2019.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>16.588.207</u>	<u>17.994.096</u>
Prilivi od kamata	9.951.733	10.297.458
Prilivi od naknada	5.737.610	6.091.371
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	<u>898.864</u>	<u>1.605.267</u>
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>(11.090.346)</u>	<u>(10.628.767)</u>
Odlivi po osnovu kamata	(232.555)	(184.538)
Odlivi po osnovu naknada	(1.715.273)	(1.778.755)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	<u>(3.263.632)</u>	<u>(3.239.732)</u>
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(617.103)	(950.118)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	<u>(5.261.783)</u>	<u>(4.475.614)</u>
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	<u>5.497.861</u>	<u>7.365.329</u>
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	<u>56.419.499</u>	<u>27.036.158</u>
Smanjenje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	138.861	-
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	<u>56.017.055</u>	<u>26.860.888</u>
Povećanje drugih finansijskih obaveza	-	<u>11.557</u>
Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	<u>263.583</u>	<u>163.713</u>
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	<u>(58.469.027)</u>	<u>(37.052.490)</u>
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenta	<u>(42.171.284)</u>	<u>(27.770.278)</u>
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	<u>(16.281.241)</u>	<u>(9.207.519)</u>
Povećanje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	<u>(74.693)</u>
Smanjenje drugih finansijskih obaveza	<u>(16.502)</u>	-
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	<u>3.448.333</u>	<u>(2.650.993)</u>
Plaćen porez na dobit	<u>(794.954)</u>	<u>(957.212)</u>
Isplaćene dividende	-	<u>(6.296.798)</u>
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>2.653.379</u>	<u>(9.905.003)</u>

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine (nastavak)

	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
U hiljadama RSD		
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	6.961.650	16.264.567
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	6.961.310	16.254.981
Prilivi od prodaje nematerijalnih imovina, nekretnina, postrojenja i opreme	340	9.586
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(8.219.655)	(11.966.930)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(6.987.170)	(10.574.570)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.232.485)	(1.392.360)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.258.005)	4.297.637
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.657.383)	(1.586.705)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(1.657.383)	(1.586.705)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1.657.383)	(1.586.705)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	79.969.356	61.294.821
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(80.231.365)	(68.488.892)
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE	(262.009)	(7.194.071)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	44.258.319	51.206.527
(Napomena 14.2)		
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	171.035	245.863
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	44.167.345	44.258.319
(Napomena 14.2)		

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2021. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

1. OSNOVNI PODACI O BANCI

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffaisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffaisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaj svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom ("veliko ovlašćenje").

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih regionalnih centara – Regionalni centar Beograd 1 (sa 8 filijala i 6 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom lokalnom filijalom, 6 filijala i 5 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 3 (sa 9 filijala i 5 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 4 (sa jednom regionalnom filijalom, jednom lokalnom filijalom, 6 filijala i 4 ekspozitura) Regionalni centar Sever (sa 2 lokalne filijale, 7 filijala i 2 ekspoziture), Regionalni centar Zapad (sa jednom regionalnom filijalom, 4 lokalne filijale, 4 filijale i 2 ekspoziture) i Regionalni centar Jug (sa 1 regionalnom filijalom, 1 lokalnom filijalom, 3 filijale, 5 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2020. godine Banka je imala 1.496 zaposlenih (31. decembar 2019. godine: 1.595 zaposlenih).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke za 2020. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (Službeni glasnik Republike Srbije broj 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

(b) Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrednosti:

- derivativni finansijski instrumenti,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ukupni rezultat i
- finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara ("RSD"), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Svi finansijski podaci su iskazani u hiljadama dinara osim ako nije drugačije naznačeno.

(d) Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih prepostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i prepostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira prepostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i prepostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ukoliko se putem provere utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je došlo do promene u proceni, ukoliko promena u proceni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promene u proceni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promena u proceni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 3.1 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2020. godine:

- Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje
Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao revidirani Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje 29. marta 2018. godine. Ovaj okvir postavlja sveobuhvatan skup koncepta za finansijsko izveštavanje, uvođenje standarda, smernice potrebne onima koji pripremaju dosledne računovodstvene politike kao i pomoć ostalima kojima je u cilju da razumeju i tumače standarde. Odbor je takođe izdao poseban prateći dokument, Izmene i dopune referenci u konceptualnom okviru MSFI standarda, koji predstavlja izmene onih standarda na koje je uticano, kako bi se ažurirale i reference izmenjenog Konceptualnog okvira. Cilj izmene referenci je da podrži prelaz na novi Konceptualni okvir za kompanije koje razvijaju računovodstvene politike koristeći konceptualni okvir u slučajevima kada u pojedinim transakcijama MSFI nisu primenljivi. Za one koji pripremaju računovodstvene politike zasnovane na Konceptualnom okviru, na snazi je za period od ili nakon 1. januara 2020. godine.
- MSFI 3: Poslovne kombinacije (Izmene)
Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene u Definiciji biznisa (Izmene u MSFI 3) sa ciljem rešavanja poteškoća entitetima tokom utvrđivanja toga da li su stekli biznis ili imovinu. Ove izmene se odnose na poslovne kombinacije kojima je dan sticanja u prvom godišnjem izveštajnom periodu koji počinje na dan, ili nakon 1. januara 2020 godine, kao i sticanjima imovine koja se dese na ili nakon tog perioda, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja i MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške: 'Definicija materijalnosti' (Izmene)
Izmene standarda stupaju na snagu za period počev od 1. januara 2020. godine ili kasnije sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene pojašnjavaju definiciju materijalnosti i način na koji se primenjuje. Nova definicija navodi da, 'Informacija je materijalna ako njeno izostavljanje ili pogrešno prikazivanje može da utiče na odluke koje primarni korisnici finansijskih izveštaja opšte namene donose na osnovu tih finansijskih izveštaja, koji pružaju finansijske informacije u vezi sa konkretnim društvom koje izveštava. Pored toga, objašnjenja koja prate definiciju su poboljšana. Izmene i dopune su takođe dovele do toga da definicija materijalnosti bude konzistentna kroz sve MSFI standarde. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.'
- Reforma referentnih kamatnih kamatnih stopa - MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 (Izmene)
U septembru 2019. godine IASB je objavio izmene i dopune MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7, kojima se završava prva faza rada kako bi se odgovorilo na učinke reforme međubankarskih ponuđenih stopa (IBOR) na finansijsko izveštavanje. Objavljene izmene se bave pitanjima koja utiču na finansijsko izveštavanje u periodu pre zamene postojeće referentne kamatne stope alternativnom kamatnom stopom i bave se implikacijama na posebne zahteve računovodstva hedžinga u MSFI 9 Finansijski instrumenti i MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i merenje, za koje je potrebna „forward-looking“ analiza. Izmene su osigurale privremene olakšice, primenjive na sve odnose hedžinga, koji su direktno pod uticajem reforme referentne kamatne stope, koji omogućuju nastavak računovodstva hedžinga tokom perioda neizvesnosti pre zamene postojeće referentne kamatne stope alternativnim, gotovo bezrizičnim kamatnim stopama.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika (nastavak)

Postoje i izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja u vezi dodatnih obelodanjivanja oko neizvesnosti koja proizlaze iz reforme referentne kamatne stope. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, te se moraju primenjivati retrospektivno. Druga faza će se fokusirati na pitanja koja bi mogla uticati na finansijsko izveštavanje kada se postojeća referentna kamatna stopa zameni kamatnom stopom bez rizika (RFR). Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Izmene) Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primena. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao predlog ekspozicije da se datum stupanja na snagu ovih izmena odloži do 1. januara 2023. Cilj izmena je promovisati doslednost u primeni zahteva pomažući kompanijama da utvrde da li je u izveštaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvesnim datumom dospeća potrebno klasifikovati kao kratkoročne ili dugoročne. Izmene i dopune utiču na prezentaciju obaveza u izveštaju o finansijskom položaju i ne menjaju postojeće zahteve oko merenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društva obelodanjuje o tim statkama. Takođe, izmene i dopune razjašnjavaju zahteve za klasifikacijom duga koji društvo može da podmiri izdavanjem vlastitih instrumenata kapitala. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018-2020 (Izmene) Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene MSFI uskog opsega na sledeći način:
 - MSFI 3 Poslovne kombinacije (Izmene) ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje bez menjanja računovodstvenih zahteva za poslovne kombinacije.
 - MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Izmene) zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Umesto toga, kompanija će prepoznati takav prihod od prodaje i vezane troškove u bilansu uspeha.
 - MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Izmene) navodi koje troškove preduzeće uključuje u određivanju troškova ispunjavanja ugovora u cilju procene da li je ugovor štetan.
 - Godišnja poboljšanja 2018-2020 dovode do manjih izmena na MSFI 1 Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primeri za MSFI 16 Lizing.

Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• MSFI 16 Lizing - COVID-19 olakšice za zakupce (Izmene)

Izmena je na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine, retrospektivno. Ranija primena je dozvoljena, uključujući i u finansijskim izveštajima koji još nisu odobreni za izdavanje na dan 28. maj 2020. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izmenio standard kako bi se pružila olakšica zakupcima od primene MSFI 16 uputstva za računovodstveno evidentiranje modifikacija ugovora o zakupu za olakšice koje se javljaju kao direktna posledica COVID-19 pandemije. Datom izmenom se obezbeđuje praktičan izuzetak za računovodstveni tretman u knjigama zakupa, prilikom prihvatanja bilo kakvih promena u zakupnim uslovima, koje su rezultat olakšica usled COVID-19 pandemije, tako što može da ih obuhvati na isti način kao i svaku promenu u okviru MSFI 16, ako promena nije bila modifikacija ugovora o zakupu, samo ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- Promene lizing plaćanja dovode do promene zakupnine koja je suštinski ista ili manja od zakupnine neposredno pre nastanka promene.
- Svako smanjenje lizing plaćanja utiče samo na plaćanja koja su prвobitno dospela na dan ili pre 30. juna 2021.
- Nema suštinskih promena ostalih uslova zakupa.

Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)

- Reforma referentnih kamatnih stopa – Faza 2 - MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (Izmene)

U avgustu 2020. godine, IASB je objavio Reformu referentnih kamatnih stopa - Faza 2, Izmene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16, završavajući svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmene pružaju privremene olakšice koje se bave efektima finansijskog izveštavanja kada se međubankarska ponuđena stopa (IBOR) zameni alternativnom gotovo bezrizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmene predviđaju praktičnu izuzetak kada se obračunavaju promene u osnovi za utvrđivanje ugovornih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentno kretanju tržišne kamatne stope. Takođe, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobođanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtev kada je RFR instrument određen za hedžing komponente rizika. Dalje, dopune MSFI 4 osmišljene su tako da osiguravajućim kompanijama koje još uvek primenjuju MRS 39 omoguće da dobiju iste olakšice kao one predviđene izmenama MSFI 9. Postoje i izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: obelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da razumeju efekat reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom entiteta. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Kada je primena retrospektivna, entitet nije u obavezi da izmeni podatke iz ranijih perioda. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

(g) Načelo stalnosti poslovanja ("going concern")

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom), koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti.

(h) Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke na dan 31. oktobar 2020. godine. Iznos neusaglašenih potraživanja iznosi RSD 38.143 hiljada, dok iznos neusaglašenih obaveza iznosi RSD 782 hiljada.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene kod sastavljanja računovodstvenih izveštaja za 2020. godinu navedene su dalje u tekstu.

(a) Pojedinačni finansijski izveštaji i konsolidacija

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji sledećih zavisnih pravnih lica:

Kompanija	<u>Učešće</u>
Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d., Beograd	100%
Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d., Beograd	100%
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	100%

Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Konsolidovani finansijski izveštaji Banke predstavljaju sub-konsolidovne finansijske izveštaje, budući da matična kompanija Banke priprema konsolidovane finansijske izveštaje Grupe (Napomena 2.a).

U skladu sa članom 41 Zakona o računovodstvu, Banka je odlučila da izvrši spajanje pojedinačnog godišnjeg izveštaja o poslovanju i konsolidovanog izveštaja o poslovanju u jedan izveštaj. U skladu sa navedenim, Banka kao matično lice se odlučila da godišnji pojedinačni izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikaže kao jedan izveštaj, koji će sadržati informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(b) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, na način utvrđen propisima Narodne banke Srbije. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevodenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa, iskazane su u bilansu uspeha Banke kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Potencijalne obaveze Banke u stranoj valuti na dan bilansa, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Potraživanja i obaveze u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute, koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Banke, kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

Valuta	31.12.2020.	31.12.2019.
CHF	108,4388	108,4004
USD	95,6637	104,9186
EUR	117,5802	117,5928

(c) Prihodi i rashodi kamata

(i) Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskonтуje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili
- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Pri obračunu efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, izuzev za kupljena ili odobrena kreditno-obezvredena finansijska sredstva, Banka pri proceni budućih novčanih tokova uzima u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i ECL. Za kupljena ili odobrena kreditno-obezvredena finansijska sredstva, kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa se obračunava uz uzimanje u obzir očekivanih novčanih tokova, uključujući ECL.

Pri obračunu efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir transakcioni troškovi i sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(i) Efektivna kamatna stopa (nastavak)

Naknade koje se uključuju u obračun efektivne kamatne stope obuhvataju:

- Naknade za odobrenja primljene od strane Banke pri emitovanju ili sticanju finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju plaćanja za procenu finansijskog stanja dužnika, procenu i registrovanje garancija, kolateralu i drugih sredstava obezbeđenja, pregovaranje o uslovima instrumenata, pripremu i procesiranje dokumenata i zatvaranje transakcije. Ove naknade su integralni deo procesa odobrenja finansijskog instrumenta;
- Naknada primljena od strane Banke za preuzetu obavezu za nepovučeni kredit, kada preuzeta obaveza za nepovučeni kredit nije vrednovana po FVTPL i postoji mogućnost da će Banka uči u specifičan kreditni aranžman. Ove naknade predstavljaju kompenzaciju za kontinuirano angažovanje u procesu akvizicije finansijskog instrumenta. Ako preuzeta obaveza za nepovučeni kredit istekne, a Banka nije odobrila kredit, ova naknada se priznaje kao prihod po osnovu isteka preuzete obaveze komitovanja;
- Naknade odobrenja plaćene pri emitovanju finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti. Ove naknade su integralni deo procesa kreiranja ili kontinuiranog angažovanja u vezi sa finansijskom obavezom. Banka razlikuje naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope za finansijsku obavezu od troškova odobrenja i transakcionih troškova koji se odnose na pravo pružanja usluga, poput usluga upravljanja investicijama.

Sve naknade koje se uključene u obračun efektivne kamatne stope se priznaju u bilansu uspeha uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope, izuzev kod finansijskih instrumenata koji nemaju predefinisan anuitetni plan, kao što su okvirne linije, kreditne kartice i overdraft, gde se za priznavanje prihoda od naknada koje čine deo efektivne kamatne stope koristi proporcionalni metod.

Naknade koje nisu deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i priznaju se u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- Naknade za servisiranje kredita;
- Naknada za preuzetu obavezu za nepovučeni deo kredita primljena od strane Banke, kada se pruzeta obaveza za nepovučeni kredit vrednuje po FVTPL, i mala je verovatnoća da će Banka uči u specifičan kreditni aranžman;
- Naknade za sindicirane kredite, primljene od strane Banke koja organizuje kreditiranje, i ne zadržava ni deo kreditnog posla za sebe (ili zadržava deo po istoj efektivnoj kamatnoj stopi za uporedive rizike kao i drugi učesnici).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(ii) Amortizovana vrednost i bruto knjigovodstvena vrednost

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstava iznos po kome je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza vrednovani u trenutku inicijalnog priznavanja umanjena za oplate glavnice i uvećana ili umanjena za kumulativnu amortizaciju, obračunatu korišćenjem efektivne kamatne stope, razlike između inicijalnog iznosa i iznosa na dospeću i, za finansijska sredstva, korigovana za očekivani kreditni gubitak (ili obezvređenje nastalo u periodu pre 1. januara 2018. godine).

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva je amortizovana vrednost finansijskog sredstva pre umanjenja za očekivani kreditni gubitak.

(iii) Obračun prihoda i raha kamata

Efektivna kamatna stopa za finansijska sredstva i obaveze se obračunava pri inicijalnom priznavanju finansijskog sredstva ili obaveze. Pri kalkulaciji prihoda i rashoda kamata, efektivna kamatna stopa se primenjuje na bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva (ukoliko sredstvo nije kreditno-obezvređeno) ili amortizovanu vrednost obaveza. Efektivna kamatna stopa se revidira i po osnovu promene fer vrednosti hedža na datum kada počinje amortizacija promene fer vrednosti hedža.

Za finansijska sredstva koja su postala kreditno-obezvređena nakon inicijalnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Ukoliko finansijsko sredstvo nije više kreditno-obezvređeno, obračun prihoda od kamate se ponovo vrši na bruto bazi tj. kamata se obračunava primenom efektivna kamatna stopa na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

Za finansijska sredstva koja su kreditno-obezvređena u trenutku inicijalnog priznavanja, prihod od kamate se obračunava primenom kreditno-prilagođene kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Obračun prihoda od kamate se ne vraća na bruto osnovicu ni kada se kreditni rizik sredstva poboljša.

Detaljno objašnjenje kada se finansijsko sredstvo smatra kreditno-obezvređenim je dato u okviru napomene 3 (k) (viii).

(iv) Prezentacija

Prihod od kamata obračunat primenom metode efektivne kamatne stope, prikazan u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuje:

- Kamatu ana finansijska sredstva i obaveze koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- Kamatu na dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat;
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčаниh tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu fer vrednosti rizika promene kamatnih stopa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(iv) Prezentacija (nastavak)

Rashodi kamata obračunat primenom metode efektivne kamatne stope, prikazan u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuju:

- Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčanih tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata.

Prihodi i rashodi kamata po osnovu finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovini se javljaju u ograničenim i izolovanim slučajevima, pa se prikazuju zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza namenjenih trgovaju u okviru neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata.

Prihodi i rashodi od kamata na ostala finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha se prikazuju u okviru neto prihoda od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamate uz primenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u stranoj valuti i u dinarima, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

(e) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovaju

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovaju uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namenjenih trgovaju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(f) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu efekata promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika.

(g) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kada se ustanovi pravo Banke da primi dividendu.

Prihod od dividendi se iskazuje u okviru pozicije Ostali poslovni prihodi.

(i) Lizing

Na datum početka ugovora, Banka procenjuje da li ugovor predstavlja lizing ili sadrži lizing. Ugovor je lizing ili sadrži lizing, ukoliko se ugovorom prenosi pravo kontrole korišćenja konkretnog sredstva za određeni period vremena u zamenu za naknadu.

(i) Banka kao korisnik lizinga

Banka primenjuje jedan model priznavanja i vrednovanja za sve lizing transakcije, izuzev za kretkoročni lizing i lizing sredstava male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga i pravo korišćenja sredstva.

Pravo korišćenja sredstva

Banka priznaje pravo korišćenja sredstva na datum početka lizinga (tj. datum kada je odnosno sredstvo raspoloživo za korišćenje). Pravo korišćenja sredstva se inicijalno vrednuje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje iznos priznate obaveze po osnovu lizinga, inidijalne direktnе troškove, plaćanja na datum ili pre datuma početka lizinga, procenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja u prvobitno stanje, umanjeno za primljene podsticaje.

Naknadno vrednovanje prava korišćenja vrši se korišćenjem modela nabavne vrednosti, pri čemu se pravo korišćenja sredstva iskazuje u visini nabavene vrednosti umenjenje za amortizaciju i obezvređenje, korigovano za efekte ponovnog vrednovanja obaveze po osnovu lizinga.

Pravo korišćenja sredstva se amortizuje pravolinijski tokom lizing perioda.

Pravo korišćenja sredstva je iskazano u okviru napomene 20 na bilansnoj poziciji Nekretnine, postrojenja i oprema.

Obezvređenje prava korišćenja sredstvase vrši u skladu sa računovodstvenom politikom obelodanjenom u Napomeni 3(s) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine.

Obaveze po osnovu lizinga

Na datum početka lizinga, Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga koje se vrednuju u visini neto sadašnje vrednosti budućih lizing plaćanja tokom lizing perioda. Lizing plaćanja uključuju fiksna plaćanja (umanjena za podsticaje), varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope i očekivanu garantovanu rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja uključuju i cenu korišćenja opcije otkupa, ukoliko postoji razumna verovatnoća da će ova opcija biti korišćena, kao i penale za prevremen raskid ugovora, ukoliko je lizing period određen na bazi prepostavke da će ugovor biti prevremen raskid. Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope se priznaju kao troškovi u periodu kada su se desile okolnosti koje su uslovile takva plaćanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze po osnovu lizinga se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Lizing (nastavak)

(ii) Banka kao davalac lizinga

Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na korisnika lizinga. Prihodi od zakupa koji proističu iz ugovora o operativnom lizingu se priznaju u bilansu uspeha ravnomerno pravolinijski, tokom perioda trajanja lizinga.

(j) Porezi i doprinosi

(i) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Shodno važećim zakonskim propisima, obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Prilikom obračuna poreza na dobit za 2020. godinu primenjena je stopa poreza na dobit od 15% (2019.: 15%).

Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu, se utvrđuje uskladišnjanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha. Za utvrđivanje oporezive dobiti Banka je izvršila uskladišnjavanje rashoda i prihoda, koji su prikazani u bilansu uspeha, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

(ii) Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez obračunava se korišćenjem metoda utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike nastale iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka ponovno procenjuje priznata odložena poreska sredstva i umanjuje ih za iznos za koji ne postoji verovatna oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu umanjiti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, Banka ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva i priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati odnosno obaveza izmiriti. Na dan 31. decembra 2020. godine, odložena poreska sredstva i obaveze obračunati su po stopi od 15% (31. decembar 2019. godine: 15%). Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentira direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(iii) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti*

(i) *Priznavanje*

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po fer vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

(ii) *Klasifikacija*

MSFI 9 sadrži novu klasifikaciju i pristup vrednovanju finansijskih sredstava koji reflektuje poslovni model za upravljanje sredstvima i karakteristike tokova gotovine finansijskih sredstava.

Banke finansijska sredstva klasificuju u sledeće četiri kategorije:

- Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC),
- Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI),
- Finansijska sredstva koja se obavezno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obavezno po FVTPL) i
- Finansijska sredstva koja se opciono vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (opciono po FVTPL).

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ako su ispunjena oba sledeća uslova i sredstva nisu označena kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je naplata ugovorenih tokova gotovine;
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume tokova gotovine koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici.

Cilj poslovnog modela može biti držanje finansijskih sredstava u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova, čak i kad se dese, ili se očekuju neke prodaje finansijskih sredstava. MSFI 9 daje sledeće primere prodaje koje mogu biti konzistentne sa poslovnim modelom "držanje radi naplate":

- Prodaja usled povećanja kreditnog rizika finansijskog sredstva;
- Prodaje su retke (čak i ako su značajne), ili su beznačajne pojedinačno i u sumi (čak i ako su česte);
- Prodaja se sprovodi blizu roka dospeća finansijskog sredstva i priliv od prodaje približno odgovara naplati preostalih ugovorenih tokova gotovine.

Ukoliko Banka proda više od 10% portfolia (knjigovodstvene vrednosti) tokom trogodišnjeg perioda smatra, to se smatra "više nego retkim", osim ako su te prodaje nematerijalne same po sebi.

"Blizu dospeća" se tumači slično kao u slučaju uputsva definisanih MRS 39 u pogledu prodaje finansijskih sredstava koja se drže do dospeća. Dospeće kraće od 3 meseca se može posmatrati kao "blizu dospeća".

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija (nastavak)*

Finansijsko sredstvo se klasificuje kao FVOCl, ako pripada poslovnom modeli čiji ciljevi su i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaja finansijskih sredstava; i ugovoreni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume, pri čemu se tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice.

Pri inicijalnom priznavanju vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja, Banka može neopozivo izabrati opciju da naknadne promene u fer vrednosti prikazuje u ostalom rezultatu. Ovaj izbor se sprovodi za svaku pojedinačnu investiciju posebno i suštinski se primenjuje na strategijska ulaganja koja se ne konsoliduju metodom pune konsolidacije.

Sva druga finansijska sredstva – t.j. finansijska sredstva koja ne ispunjavaju kriterijume klasifikacije koja podrazumevaju naknadno vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCl se klasificuju kao finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje promene fer vrednosti u bilansu uspeha. Dodatno, Banka ima opciju da prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva nepozivo opredeli to finansijsko sredstvo kao FVTPL, ako to eliminiše ili značajno umanjuje nekonistentnost prilikom vrednovanja i priznavanja – t.j. "računovodstveno neslaganje" – koje bi u suprotnom nastalo usled vrednovanja sredstava i obaveza, odnosno priznavanje dobitaka i gubitaka, na drugoj osnovi.

Finansijsko sredstvo će se klasifikovati u jednu od napred navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju.

Identifikovanje poslovnog modela

Banka poslovni model utvrđuje na nivou grupe finansijskih sredstava, budući da ovakav pristup najbolje odražava način upravljanja finansijskim sredstvima i način informisanja ključnog rukovodstva Banke.

Sledeći se razmatra kao dokaz kada se određuje koji poslovni model je relevantan:

- Kako se ocenjuju performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog modela) i kako se izveštava ključno rukovodstvo;
- Rizici koji utiču na performanse poslovnog modela (i finansijskih sredstava u okviru tog poslovnog modela) i način na koji se upravlja ovim rizicima;
- Kako se nagrađuju menadžeri – npr. da li se nadoknade određuju na bazi fer vrednosti sredstava kojima se upravlja ili na bazi naplate ugovornih tokova gotovine;
- Učestalost, vrednost i vreme prodaje finansijskih instrumenata u prethodnom periodu, razlozi za takvu prodaju i očekivanja Banke o prodaji u budućnosti i
- Da li su prodajna aktivnost i prikupljanje ugovornih tokova gotovine regularni ili incidentalni za poslovni model ("hold-to-collect" vs "hold and sell" poslovni model).

Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona kojima se upravlja i čije performance se vrednuju po fer vrednosti, se vrednuju kao FVTPL.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija (nastavak)*

Analize karakteristika ugovorenih tokova gotovine

Kada Banka odredi da je poslovni model za određeni portfolio držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih tokova gotovine (ili i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaje finansijskih sredstava), potrebno je proceniti da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume koji predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice. Za ovu svrhu, glavnica je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja. Kamata je definisana kao naknada za vremensku komponentu vrednosti novca i za kreditni rizik za preostali deo glavnice tokom određenog perioda vremena, druge osnovne rizike i troškove u vezi za kreditiranjem, kao i profitnu margin. Ova analiza se sprovedi na nivou pojedinačnog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva.

Prilikom analize da li se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate, Banka razmatra ugovorne uslove instrumenata. Ovakva analiza podrazumeva ocenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorne uslove koji mogu da promene vreme ili iznos ugovorenog novčanog toka, koji uslovljavaju kršenje uslova da se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate. Banka razmatra:

- Budući događaji koji menjaju iznos i vreme novčanih tokova;
- „Leverage“;
- Prevremene otplate, produženje roka instrumenta,
- Da li je naplata potraživanja je uslovljena specifičnim sredstvima ili tokovima gotovine (npr. tzv. „non-recourse“ krediti);
- Klauzule koje modifikuju vremensku vrednost novca (npr. periodično resetovanje kamatne stope);
- Ugovorne klauzule koje vezuju vrednost instrumenta za određenu varijablu (u nastavku: „contractually linked“ instrumenti).

„Non-recourse“ krediti – U nekim slučajevima, krediti plasirani od strane Banke koji su obezbeđeni kolateralom dužnika limitiraju pravo Banke na novčani tok koji proističe iz kolaterala koji služi kao obezbeđenje. Banka koristi procenu pri oceni da li ovi krediti zadovoljavaju SPPI test. Pri ovoj proceni, Banka razmatra sledeće informacije:

- Da li ugovorni uslovi precizno definišu iznos i rokove naplate kredita;
- Odnos fer vrednosti kolaterala i iznosa kolateralizovanog finansijskog sredstva;
- Mogućnost i nameru dužnika da izvrši ugovorena plaćanja, bez obzira na pad vrednosti kolaterala;
- Da li je dužnik regularno pravno lice ili pravno lice sa posebnom namenom (special-purpose entity);
- Izloženost Banke riziku gubitka sredstva u poređenju sa kreditom sa pravom na naplatu ukupnog potraživanja (full-recourse);
- Stepen do koga kolateral predstavlja ukupan ili značajan deo sredstava dužnika; i
- Da li će Banka imati koristi od povećanja vrednosti kolaterala.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

,*Contractually linked*“ instrumenti – Svaki od ovih instrumenata ima subordinirani rang koji određuje redosled kojim se novčani tokovi generisani od strane pool-a investicija raspoređuju na instrument. Takav instrument zadovoljava SPPI test samo ukoliko su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- Ugovorni uslovi instrumenta su takvi da daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test, bez potrebe da se analizira relevantni pool finansijskih instrumenata;
- Relevantni pool finansijskih instrumenata (i) sadrži jedan ili više instrumenata daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; i (ii) može sadržati instrumente, kao što su derivati, koji redukuje varijabilnost nočanih tokova instrumenata pod (i) i kombinovani novčani tokvi (instrumenata pod (i) i (ii)) daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; ili usaglašava novčane tokove „contractually linked“ instrumenta sa novčanim tokovima pool-a relevantnih instrumenata pod (i), koje proističu iz razlike da li je kamatna stopa fiksna ili varijuabilna ili valute ili roka za novčani tok; i
- Izloženost kreditnom riziku „contractually linked“ instrumenta je jednada ili manja nego izloženost kreditnom riziku relevantnog pool-a finansijskih instrumenata.

U 2018. godini, IASB je izdao izmenu MSFI 9 koji se odnosi na prevremene otplate sa negativnom naknadom. Negativna naknada nastaje kada ugovorni uslovi dopuštaju dužniku da isplati instrument pre njegove ugovorne dospelosti, ali iznos prevremene otplate može biti niži od preostalog iznosa glavnice i kamate. Da bi se kvalifikovao za merenje po amortizovanoj vrednosti, negativna nakanada mora biti "razumna kompenzacija za prevremeno raskidanje ugovora". U suprotnom, finansijski instrumenti se vrednuju bavezno po FVTPL.

Modifikacija vremenske vrednosti novca i Benchmark test

Vremenska vrednost novca je element kamate koji se odnosi samo na protok vremena (MSFI 9.B4.1.9A) tj. ne uzima u obzir druge rizike (kreditni, likvidnost itd.) ili troškove (administrativni itd.) povezane sa držanjem finansijskog sredstva.

U nekim slučajevima, vremenska vrednost novca može biti modifikovana. To će biti slučaj, na primer, ako se kamatna stopa finansijskog sredstva periodično menja, ali učestalost promene se ne poklapa sa periodom kamatne stope. U ovom slučaju, Banka mora proveriti da li ugovoreni tokovi gotovine i dalje predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate tj. da modifikacija ne menja zančajno tokove gotovine u odnosu na tokove gotovine "perfektnog" referentnog instrumenta. Ova procena nije opcija predviđena računovodstvenim politikama i ne može biti izbegнута zaključkom da će instrument, u odsustvu takvog vrednovanja, biti vrednovan po fer vrednosti. Za sledeće navedene glavne ugovorne karakteristike, koje mogu potencijalno modifikovati vremensku vrednost novca, primenjuje se benchmark test:

- Frekvencija resetovanja kamatne stope se ne poklapa sa periodom kamatne stope,
- "Lagging" indikator,
- "Smoothing" klauzula,
- Grejs period,
- Stopa prinosa sa sekundarnog tržišta.

Reklasifikacija

Finansijska sredstva se ne reklasifikuju nakon inicijalnog priznavanja, izuzev u periodaima nakon promene poslovног modela za upravljanje finansijskim sredstvima od strane Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(iv) Modifikacija ugovornih uslova

Finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva modifikovani, Banka procenjuje da li su novčani tokovi od modifikovanog sredstva značajno različiti od inicijalno ugovorenih.

Ukoliko su novčani tokovi značajno različiti, onda se smatra da je ugovorno pravo na novčane tokove koji proističu iz originalnog finansijskog instrumenta isteklo. U tom slučaju, dolazi do prestanka priznavanja originalnog finansijskog sredstva (napomena 3 (k) (iii)), a novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrednosti uvećanoj za kvalifikovane transakcione troškove. Naknade primljene kao deo modifikacije ugovora se računovodstveno evidentiraju na sledeći način:

- Naknade koje su uzete u obzir pri utvrđivanju fer vrednosti novog sredstva i naknade koje predstavljaju nadoknadu kvalifikovanih transakcionih torškova se uključuju u inicijalno vredovanje sredstava; i
- Ostale naknade se evidentiraju u bilansu uspeha kao deo dobitaka ili gubitaka na prestanku priznavanja.

Ukoliko se novčani tok modifikuje kod dužnika koji je u finansijsim poteškoćama, onda je često cilj modifikacije maksimiranje naplate orginalnog ugovorenog novčanog toka, a ne izdavanje novog finansijskog srestva sa značajno različitim uslovima. Ukoliko Banka planira da modifikuje finansijsko sredstvo na način koji će rezultirati u oprostu dela duga, Banka prvo razmatra da li deo finansijskog sredstva treba da bude otpisan pre modifikacije. Ovaj pristup utiče na rezultat kvalitativne procene kriterijuma za modifikaciju i najčešće rezultira ishodom da kvantitativni kriterijumi za prestanak priznavanja nisu ispunjeni u ovakvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva koje se vrednuje po amortizovanoj vredosti ili FVOCI ne rezultira u prestansku priznavanja finansijskog sredstva, Banka rekalkuliše bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijska sredstva sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju bruto knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovanog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija vrši zbog finansijskih teškoća dužnika, onda se dobici ili gubici priznaju zajedno sa rashodima po osnovu obezvređenja. U ostalim slučajevima, ovi dobici ili gubici se priznaju kao prihod od kamate uz korišćenje metode efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(iv) *Modifikacija ugovornih uslova (nastavak)*

Finansijske obaveze

Banka prestaje sa priznavanjem finansijske obaveze kada su ugovorni uslovi modifikovani i novčani tokovi modifikovane obaveze se značajno razlikuju od inicijalno ugovorenih. U ovom slučaju, nova finansijska obaveza, na bazi modifikovanih uslova, se priznaje po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti obaveze koja se isknjižava i plaćene nadoknade se priznaje u bilansu uspeha. Plaćena nadoknada uključuje preneto nefinansijsko sredstvo, ukoliko postoji, i procenjenu obavezu, uključujući novu modifikovanu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze ne rezultira u prestansku priznavanja finansijske obaveze, Banka rekalkuliše amortizovanu vrednost finansijske obaveze diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijske obaveze sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovane finansijske obaveze i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovane finansijske obaveze putem rekalkulacije efektivne kamatne stope instrumenta.

(v) *Netiranje*

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo u slučajevima kada Banka ima pravni osnov za netiranje priznatih iznosa i kada namerava da plaćanje i naplatu sprovede na neto bazi ili pak da zatvorí sredstvo i izmiri obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ukoliko je to dozvoljeno određenim MSFI-a, ili pak za dobitke i gubitke koji proističu iz grupe sličnih transakcija, kao što je slučaj sa transakcijama sa finansijskim instrumentima namenjenim trgovanju.

(vi) *Vrednovanje po amortizovanoj vrednosti*

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja vrednost koja se dobija kada se inicijalna vrednost finansijskog sredstva ili obaveze umanji za otplate glavnice i uveća, odnosno umanji za akumuliranu amortizaciju, obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između inicijalne vrednosti i nominalne vrednosti na dan dospeća, umanjen za obezvređenje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(vii) *Vrednovanje po fer vrednosti*

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije na datum transakcije. Fer vrednost obaveza odslikava rizik nemogućnosti izmirenja

Fer vrednost se određuju primenom kotiranih cena na aktivnom tržištu za određeni finansijski instrument na dan izveštavanja. Tržište se smatra aktivnim tržištem ukoliko transakcije sa sredstvima i obavezama imaju takvu frekvenciju i obim da omogućavaju informacije o cenama na kontinuiranoj osnovi.

Ukoliko tržište za određeni finansijski instrument nije aktivno, fer vrednost se utvrđuje na bazi dostupnih tržišnih informacija i modela vrednovanja koje Banka koristi. Cilj korišćenja modela vrednovanja je da se utvrdi cena po kojoj bi se redovna transakcija prodaje sredstva ili transfera obaveza sprovela između učesnika na tržištu na dan vrednovanja po trenutno važećim tržišnim uslovima. Tri najčešće korišćena modela vrednovanja su tržišni model, troškovni model i prihodni model. U nekim slučajevima može se koristiti samo jedan model vrednovanja, dok je u nekim slučajevima neophodno korišćenje više različitih modela vrednovanja. Ukoliko se za procenu fer vrednosti koristi više različitih modela vrednovanja, rezultati (tj. indikativni iznosi za fer vrednost) se ocenjuju uzimajući u obzir prihvatljivost raspona vrednosti dobijenih primenom tih modela. Fer vrednost se utvrđuje kao iznos u okviru dobijenog raspona koja na najbolji način odražava fer vrednost u datim uslovima. Inputi koji se koriste pri primene modela vrednovanja predstavljaju tržišna očekivanja i odražavaju kombinaciju rizika i prinosa koji su svojstveni određenom finansijskom instrumentu. Banka prilagođava modele vrednovanja i testira njihovu adekvatnost korišćenjem cena ostvarenih u tržišnim transakcijama za isti instrument ili pak na bazi drugih raspoloživih tržišnih informacija.

Najbolji indikator fer vrednosti finansijskog instrumenta kod inicijalnog priznavanja je cena koja proističe iz same transakcije tj. fer vrednost dobijene ili date naknade, izuzev u slučaju kada je fer vrednost instrumenta određena na bazi cena postignutih u drugim transakcijama na tržištu za isti taj instrument (tj. bez modifikovanja ili prilagođavanja) ili na bazi modela vrednovanja koji koriste isključivo tržišne podatke.

Banka priznaje transfer između različitih nivoa hijararhije fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda tokom koga se navedena promena desila.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(viii) *Obezvredjenje*

Banka priznaje ispravku vrednosti za očekivane kreditne gubitke (dalje u tekstu: ECL) za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijska sredstva koja su dužnički instrumenti;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita.

Ispravka vrednosti se ne priznaje po osnovu vlasničkih instrumenata.

U skladu sa MSFI 9, Banka primenjuje trostopeni model obezvređenja na osnovu promena kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje. Ovaj model zahteva da se finansijski instrument koji nije obezvređen prilikom inicijalnog priznavanja klasificuje u Nivo (dalje u tekstu: Stage) 1 i da mu se stalno prati kreditni rizik. Ako se identificuje značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijski instrument se premešta u Stage 2, ali se još ne smatra obezvređenim. Ako je finansijski instrument obezvređen, onda se premešta u Stage 3.

12-mesečni ECL je deo ECL koji proističe iz događaja koji uslovjavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć u roku od 12 meseci nakon izveštajnog datuma. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat 12-mesečni ECL predstavljaju „Stage 1“ finansijske instrumente.

Life-time ECL je ECL koji rezultira iz događaja koji uslovjavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat life-time ECL, ali koji nisu kreditno-obezvređeni, predstavljaju „Stage 2“ finansijske instrumente.

Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 1 obračunavaju se u iznosu koji je jednak delu očekivanih životnih kreditnih gubitaka, koji se mogu rezultovati default-om u narednih 12 meseci. Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 2 ili 3 se obračunavaju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka tokom celog perioda trajanja finansijskog instrumenta, odnosno njegovog životnog veka. Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka potrebno je razmotriti informacije koje se odnose na budućnost. Kupljeni ili plasirani kreditno-obezvređeni finansijski instrumenti predstavljaju ona finansijska sredstva koja su kreditno-obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja i njihov očekivani kreditni gubitak se uvek obračunava na bazi očekivanih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta (Stage 3).

Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak life-time ECL, izuzev kod sledećih instrumenata, kod kojih se koristi 12-mesečni ECL:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti za koje je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Sa stanovišta praktične primene, u Banci se podrazumeva da za hartije od vrednosti koje imaju investicioni rejting ne treba da se procenjuje da li se kreditni rizik hartije od vrednosti značajno povećao. Za ove svrhe investicioni rejting je definisan od strane priznatih ehternih rejting agencija kao rejting u rasponu AAA-BBB (Standard's & Poor's, Fitch) i Aaa-Baa (Moody's). Ukoliko informacija od priznate eksterne rejting agencije nije raspoloživa, ekvivalenti interni rejtinzi mogu biti mapirani u eksterne rejtinge. Ovo mapiranje treba da pođe od perspektive tržišnih učesnika, uzimajući u obzir sve uslove i okolnosti u vezi sa hartijom od vrednosti. U situacijama kada eksterni ili interni nije raspoloživ, može se koristiti verovatnoća default-a koja je ekvivalentna investicionom rejtingu, ukoliko je raspoloživa.

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanoj vrednosti i FVOCI predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih prepostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

- Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i prepostavki za merenje očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orientisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Za Banku kreditni rizik potiče od rizika finansijskog gubitka, ukoliko bilo koji od naših korisnika, klijenata ili ugovornih strana na tržištu ne ispunjava svoje ugovorne obaveze prema nama. Kreditni rizik proizlazi uglavnom od međubankarskih, komercijalnih i potrošačkih kredita i potraživanja, kao i kreditnih obaveza koje proizilaze iz takvih kreditnih aktivnosti, ali mogu takođe proizaći iz vanbilansnih obaveza kao što su finansijske garancije, akreditivi i akceptni nalozi.

Banka je takođe izložena drugim kreditnim rizicima koji proizilaze iz investicija u dužničke hartije od vrednosti i druge izloženosti koje proizlaze iz aktivnosti trgovanja ("trading exposures"), uključujući portfolio finansijske aktive namenjene trgovaju i derivate, kao i poravnanja sa tržišnim ugovornim stranama i revers repo ugovore.

Procena kreditne izloženosti za potrebe upravljanja rizicima je složena i zahteva korišćenje modela, jer se izloženost menja sa promenama tržišnih uslova, očekivanih tokova gotovine i protoka vremena. Procena kreditnog rizika za određeni portfolio podrazumeva dodatne procene u vezi s verovatnoćom neizvršenja obaveza, odnosnih stopa gubitaka i korelacije default-a drugih ugovornih strana. Banka meri kreditni rizik koristeći verovatnoću default-a (PD), izloženost (EAD) i gubitak po defaultu (LGD). Ovo je preovlađujući pristup koji se koristi u svrhu merenja očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(viii) *Obezvredjenje (nastavak)*

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

ECL je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka. Obračunavaju se na sledeći način:

- *Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezvredjena na izveštajni datum:* kao sadašnja vrednost svih očekivanih manjih naplata tj. razlike između novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- *Finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredjena na izveštajni datum:* kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova;
- *Preuzete obaveze za nepovučene kredite:* kao sadašnja vrednost razlike između ugovorenih novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima ukoliko se nepovučeni kredit iskoristi i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- *Izdate finansijske garancije:* očekivana plaćanja u cilju namirenja korisnika garancije umanjena za iznos koji Banka očekuje da nadoknadi.

Restruktuirana finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva izmenjeni ili modifikovani ili je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno sa novim usled finansijskih poteškoća dužnika, onda se vrši procena da li je potrebno isknjižiti postojeće finansijsko sredstvo, a ECL se obračunava na sledeći način:

- Ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda su očekivani novčani tokovi od modifikovanog finansijskog sredstva uključeni u kalkulaciju manjka novčanih tokova koji se očekuje od postojećeg finansijskog sredstva;
- Ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao finalni novčani tok od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku prestanka priznavanja tj. isknjižavanja. Ovaj iznos je uključen u kalkulaciju manjka novčanih tokova od postojećeg finansijskog sredstva, koji se diskontuju od očekivanog datuma prestavnika priznavanja do izveštajnog datuma uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Kreditno-obezvredjena finansijska sredstva

Na svaki izveštajni datum, Banka procenjuje da li su finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i dužnički instrumenti koji se vrednuju kao FVOCI kreditno-obezvredjeni. Finansijsko sredstvo je kreditno-obezvredjeno kada se desio jedan ili više događaja sa negativnim efektom na procenjene buduće tokove gotovine za određeno finansijsko sredstvo. Dokaz da je finansijsko sredstvo kreditno obezvredjeno obuhvata raspoložive podatke o sledećim događajima:

- Znčajne finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- Kršenje ugovornih odredbi, kao na primer default ili kašnjenje u izmirenju obaveza;
- Banka dužniku, iz ekonomskim ili ugovornih razloga u vezi sa finansijskim teškoćama dužnika, menja kreditne uslove na način koji inače ne bi razmatrala;
- Postalo je očigledno da će dužnik bankrotirati ili biti reorganizovan na neki drugi način;
- Nestanak aktivnog tržišta za finansijsko sredstvo usled finansijskih teškoća;
- Kupovina ili izdavanje finansijskog sredstva uz visoki *discount*, što ukazuje na nastale kreditne gubitke.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da postoji značajno povećanje kreditnog rizika ako je ispunjen neki od sledećih kvantitativnih, kvalitativnih ili „back-stop“ kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Banka koristi kvantitativne kriterijume kao primarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Za kvantitativno određivanje nivoa rizika, Banka poredi „lifetime“ PD krivu na datum obračuna sa „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Za PD krivu na datum inicijalnog priznavanja formulišu se prepostavke o strukturi krive. S jedne strane, u slučaju visoko ocenjenih finansijskih instrumenata prepostavlja se da će se PD kriva vremenom degradirati. Sa druge strane, za nisko ocenjene finansijske instrumente prepostavlja se da će se PD kriva poboljšati tokom vremena. Stepen poboljšanja ili pogoršanja zavisiće od nivoa početnog kreditnog rejtinga.

S obzirom na različitu prirodu proizvoda retail i non retail klijenat, metod za procenu kreditnog rizika se malo razlikuje. Kod non retail klijenata, da bi se dve krive učinile uporedivim, obe se skaliraju na anualizovane PD-eve. Smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika sa relativnim povećanjem PD-a od 250%, iako taj iznos može biti manji zbog nekoliko ograničavajućih faktora kao što su preostalo vreme trajanja finansijskog instrumenta i tip portfolija proizvoda.

Za izlozenosti prema stanovništvu, preostali kumulativni PD se upoređuje sa razlikom izmedju „lifetime“ PD krive na datum obračuna i „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika kada je ova razlika iznad odredjenog praga. Nivoi pragova se izračunavaju odvojeno za svaki portfolio koji je pokriven pojedinačnim PD modelima zasnovanim na rejtingu. Uobičajeno, smatra se da je do značajnog povećanja kreditnog rizika došlo ukoliko je relativno povećanje PD-a od 150% - 300% u zavisnosti od vrste portfolia.

Gore pomenuti pragovi predstavljaju „okidače“ za prelazak finansijskog instrumenta u Stage 2.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijski instrumenti (nastavak)*

(viii) *Obezvredjenje (nastavak)*

Kvalitativni kriterijumi

Banka koristi kvalitativne kriterijume kao sekundarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Prebacivanje u Stage 2 se odvija kada su ispunjeni kriterijumi navedeni u daljem tekstu.

Za države, banke, portfolija pravnih lica i projektnog finansiranja, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- Spoljni tržišni indikatori;
- Promene ugovornih uslova;
- Promene pristupa upravljanju;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju na kvartalnoj osnovi na nivou pojedinačnog ugovora za sve grupe portfolija pravnih lica.

Za portfolio fizičkih lica, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- „Forbearance“ mere;
- Default-ni status druge izlozenosti istog klijenta;
- Holistički pristup – primenljivo u slučajevima kada nove informacije koje se odnose na budućnost postaju dostupne za segment ili deo portfolia, a još uvek nisu obuhvaćene u sistemu ocenjivanja. Nakon identifikovanja takvih slučajeva, procenjuje se portfolio sa očekivanim kreditnim gubicima za ceo život trajanja (kolektivna procena);

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju mesečno na nivou pojedinačnog ugovora za ceo portfolio fizičkih lica.

Ograničavajući faktor – „Backstop“

Smatra se da je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika ako je dužnik u docnji više od 30 dana. U nekim ograničenim slučajevima, pretpostavka da finansijsko sredstvo sa docnjom dužom od 30 dana treba da bude prikazano u Stage 2 može biti opovrgнутa. Ovi slučajevi se odnose na situacije kršenja praga od 30 dana kašnjenja, kada se za smatra da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika za finansijski instrument. Budući da je ovo osporiva pretpostavka, nema automatskog transfera u Stage 2, ali se vrši ažuriranje rejtinga dužnika od strane Odeljenja za kreditnu analizu, odnosno Odeljenja za upravljanje kreditnim rizikom u poslovima sa malim preduzećima. Nakon pregleda rejtinga, da li je potreban transfer u Stage 2 će se odrediti na bazi kvantitativnih kriterijuma. Ukoliko se provera rejtinga ne izvrši do sledećeg izveštajnog perioda, izloženost će biti preneta u Stage 2.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Definicija statusa neizmirenja obaveza („default“) i kreditno obezvredenog sredstva

Banka definiše finansijski instrument kao instrument u statusu neizmirenja obaveza tj. default-u, koji je u potpunosti uskladen sa definicijom obezvredenja, kada je ispunjen neki od sledećih kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Klijent je u docnji više od 90 dana u odnosu na ugovorene uslove plaćanja. Ova pretpostavka nije osporiva, finansijsko sredstvo kod kojeg postoji docnja preko 90 dana biće svrstano u Stage 3.

Kvalitativni kriterijumi

Klijent neće biti u stanju da izmiri obaveze pravovremeno i/ili u celosti, što ukazuje na to da je klijent u značajnim finansijskim poteškoćama. Ovo su neki od pokazatelja:

- Klijent je u dugoročnom restrukturiranju;
- Klijent je preminuo;
- Klijent je nesolventan;
- Klijent ne poštaje finansijske uslove;
- Aktivno tržište za to finansijsko sredstvo je nestalo zbog finansijskih poteškoća;
- Ustupci su odobreni usled finansijskih poteškoća;
- Izgledno je da će klijent ući u stečaj;
- Finansijska sredstva se prodaju sa značajnim popustima („deep discount“) koji odražavaju nastale kreditne gubitke.

Gore navedeni kriterijumi primjenjeni su na sve finansijske instrumente koje poseduje Banka i uskladjeni su sa definicijom neizmirenja obaveza (default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizikom. Default definicija dosledno se primjenjuje na modeliranje verovatnoća default-a (PD), izloženosti po default-u (EAD) i gubitka po default-u (LGD) tokom obračuna očekivanih gubitaka Banke.

Smatra se da instrument više nije u statusu neizmirenja obaveza (tj. da je oporavljen) kada više ne ispunjava nijedan od osnovnih kriterijuma default-a u periodu od najmanje 3 mjeseca ili duže u slučaju restrukturiranja izazvanog finansijskim teškoćama. Period od 3 meseca određen je na osnovu analize koja razmatra verovatnoću da se finansijski instrument vrati u stanje statusa neizmirenja obaveza posle oporavka koristeći različite definicije oporavka.

Objašnjenje inputa, pretpostavki i tehnika procene

Očekivani kreditni gubitak se meri bilo na 12 meseci ili za ceo životni vek u zavisnosti od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje ili da li se neko sredstvo smatra kredito-obezvredenim. Ekonomski informacije o budućim događajima su takođe uključene u određivanje 12-mesečnog i life-time PD, EAD i LGD. Ove pretpostavke variraju po tipu proizvoda. Očekivani kreditni gubici su diskontovani proizvod verovatnoće default-a (PD), gubitaka po default-u (LGD), izloženosti po default-u (EAD) i diskontnog faktora (D).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Verovatnoća default-a

Verovatnoća default-a predstavlja verovatnoću da dužnik neće ispuniti svoju finansijsku obavezu bilo u narednih 12 meseci ili tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. Uopšteno, verovatnoća defaulta tokom životnog veka finansijskog instrumenta se izračunava na osnovu regulatorne 12-mesečne verovatnoće default-a, iz koje se uklanja margina konzervativizma, kao polazne tačke. Nakon toga različite statističke metode koriste se za generisanje procene kako će se default profil razvijati od inicijalnog priznavanja pa tokom trajanja kredita ili portfolija kredita. Profil je zasnovan na istorijskim posmatranim podacima i parametarskim funkcijama.

Različiti modeli su korišćeni za procenu default profila kreditnih obaveza i mogu se grupisati u sledeće kategorije:

- Država i organi lokalne samouprave, osiguravajuća društva i „collective investement undertakings“ - profil se generiše primenom pristupa matrica tranzicije. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije - profil se generiše pomoću pristupa parametrijske regresije preživljavanja (Weibull). Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Stambeni i drugi krediti odobreni stanovništvu - profil se generiše koristeći parametrijsku regresiju preživljavanja u konkurentnim okvirima rizika. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću neizvršavanja koristeći satelitske modele.

U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu potpuno dostupni, vrši se grupisanje, uprosečavanje i benčmarking u cilju kreiranja inputa za kalkulaciju.

Gubitak usled statusa neizmirenja obaveza („Loss Given Default“ (dalje u tekstu: LGD))

LGD predstavlja očekivanje Banke o iznosu gubitka po izloženosti koja ima default status. LGD varira u zavisnosti od tipa proizvoda i klijenta. LGD se prikazuje kao procenat gubitka prema izloženosti u trenutku ulaska u default status. LGD se izračunava na 12-mesečnoj ili life-time bazi, gde dvanaestomesečni LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi u periodu od 12 meseci, dok life-time LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi tokom preostalog očekivanog životnog veka kredita.

Različiti modeli se koriste za procenu LGD i oni se mogu podeliti na sledeće kategorije:

- Država: LGD se dobija korišćenjem informacija i izvora sa tržišta. Izvori sa tržišta su eksterni podaci o gubicima koji su u vezi sa default-ima država (otpisi duga usled restrukturiranja i slično);
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije: LGD se generiše diskontovanjem tokova gotovine naplaćenih tokom workout procesa. Buduće informacije su inkorporirane u LGD korišćenjem Vasičekovog modela;
- Stambeni krediti i ostali proizvodi stanovništva: LGD se generiše tako što se isključuju periodi krize, kao i ostale margine konzervativizma iz regulatornog LGD modela. Buduće informacije se inkorporiraju korišćenjem različitih satelit modela;
- U limitiranih slučajevima, kada neki inputi nisu u potpunosti raspoloživi, alternativni modeli oporavka, referentne vrednosti i ekspertske vrednosti se mogu koristiti za obračun.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) *Obezvredjenje (nastavak)*

Izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza (Exposure at Default ("EAD"))

EAD je zasnovan na iznosu koji Banka očekuje, u trenutku default-a, da će se dugovati u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta. Dvanaestomesečni i life-time EAD se utvrđuju na bazi očekivanog profila izmirenja obaveza, a variraju u zavisnosti od tipa proizvoda. Za proizvode sa amortizacionim planom otplate i jednokratnim otplatama, obračun se zasniva na ugovornim plaćanjima u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka. Gde je relevantno, prepostavke o prevremenoj otplati ili refinansiranju takođe treba uzeti u obzir prilikom kalkulacije.

Kod revolving prozvoda EAD je određen polazeći od trenutnog povučenog iznosa i dodavanjem faktora konverzije, koji odražava očekivano povlačenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neizmirenja obaveza. Regulatorne margine su isključene iz faktora konverzije. Parametri koji se koriste u regulatorne svrhe, kao što su LGD i faktor kreditne konverzije koji se koriste u obračunu rizikom ponderisane aktive, obračunavaju se uz korišćenje margine konzervativizma. Za potrebe MSFI 9, koriste se isti parametri, ali bez margine konzervativizma. U ograničenom broju slučajeva kada podaci nisu dostupni, referentne vrednosti se mogu koristit za obračun.

Diskontni faktor

Generalno, za bilansne izloženost koje nisu kreditno obrezvredjene na inicijalnom priznavanju tj. POCI, stopa korišćena za kalkulaciju očekivanog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njena aproksimacija.

Kalkulacija

Očekivani kreditni gubitak je proizvod PD, LGD i EAD parametara pomnožen verovatnoćom neulaska u status neizmirenja obaveza pre razmatranog perioda. Ovo je prikazano kao funkcija preživljavanja. Obračun praktično predstavlja sumirane buduće očekivane gubitke diskontovane na datum izveštavanja. Ovako izračunati očekivani gubici su ponderisani scenarijima orijentisanih ka budućim događajima.

Različiti modeli se koriste za procenu Stage 3 ispravke vrednosti i isti mogu biti svrstani u dve različite grupe:

- Država, pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije, „collective investment undertakings“: Obračun ispravke vrednosti za Stage 3 se vrši od strane zaposlenih u Sektoru za upravljanje posebnim plasmanima i instrumentima obezbeđenja, koji diskontuju očekivani tok gotovine odgovarajućom efektivnom kamatnom stopom;
- Kreditiranje stanovništva: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše računajući statistički određeni očekivani gubitak oslobođen od indirektnih troškova.

Sva finansijska sredstva koja su u kašnjenju više od 90 dana su u Stage 3 i ta prepostavka ne može biti pobijena.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) *Obezvređenje (nastavak)*

Informacije o budućnosti

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika i kalkulacije očekivanog kreditnog gubitka podrazumevaju korišćenje informacija o budućnosti. Banka je izvršila istorijske analize i utvrdila ključne ekonomske varijable koje imaju uticaj na kreditni rizik i očekivani kreditni gubitak za svaki portfolio.

Ove ekonomske varijable i njihov uticaj na verovatnoću ulaska u status neizmirenja obaveza, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza se razlikuju po kategorijama. U ovom procesu je takođe korišćeno i ekspertsко mišljenje. Predviđanja ovih ekonomske varijabli („osnovni ekonomski scenario“) obezbeđuju se kvartalno od strane Raiffeisen Research-a, što obezbeđuje najbolji predviđeni pogled na ekonomske prilike za naredne tri godine. Za period nakon tri godine, da bi se projektovale ekonomske varijable za ostatak životnog veka proizvoda, korišćen je pristup srednje reversije – što znači da ekonomske varijable dugoročno teže prosečnoj stopi ili prosečnoj stopi rasta do zrelosti. Uticaj ovih ekonomske varijabli na verovatnoću ulaska u default status, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku ulaska u default status se utvrđuju koristeći statističku regresiju pomoću koje se dolazi do saznanja kakav su uticaj pomenute varijable imale istorijski na stope ulaska u default status i na komponente gubitka usled default statusa i izloženost u trenutku ulaska u default status.

Pored osnovnog ekonomskog scenario, Raiffeisen Research obezbeđuje i najbolji i najgori mogući scenario, kao i ponderisani scenario - da bi se osiguralo da su sve nelinearnosti uhvaćene. Banka je utvrdila da tri scenarija odgovarajuće opisuju nelinearnosti.

Ponderisani scenario je utvrđen kombinacijom statističkih analiza i ekspertskega mišljenja, uzimajući u obzir čitav spektar mogućih ishoda koje svaki scenario opisuje. Verovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak se utvrđuje tako što se svaki scenario provodi kroz odgovarajući model za očekivani kreditni gubitak i na kraju pomnoži sa odgovarajućim ponderima iz samog scenario. U osnovnom ekonomskom scenario, kao i u najboljem i najgorem mogucem scenario, metodologija je prilagođena usled pandemije COVID 19.

Kao i sa svakim ekonomskim predviđanjem, projekcije i verovatnoće događaja su podložne visokom stepenu inherentne nepouzdanosti i zbog toga se stvarni ishodi mogu značajno razlikovati od predviđenih. Banka smatra da ove prognoze predstavljaju njenu najbolju procenu svih mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetrije u okviru različitih portfolija koji postoje u Banci.

Post-model prilagodjavanja

„Post-model“ prilagodjavanja (zasnovana na MSFI 9.B5.5.16 i EBA / GL / 2017/06) za očekivane procene ispravki vrednosti kreditnih gubitaka su prilagodjavanja koja se koriste u okolnostima kada postojeći ulazni podaci, pretpostavke i tehnike modela ne obuhvataju sve relevantne faktore rizika. Pojava novih makroekonomskih, mikroekonomskih ili političkih događaja, zajedno sa očekivanim promenama parametara, modela ili podataka koji nisu inkorporirani u trenutne parametre, interne migracije ocena rizika ili informacije koje gledaju u budućnost primer su takvih okolnosti. Banke RBI Grupe koriste post-model prilagodjavanja za model ispravki vrednosti za očekivane kreditne gubitke samo kao privremeno rešenje. Sva materijalna prilagodjavanja su odobrena od Group Risk Committee-a.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) *Obezvredjenje (nastavak)*

Post-model prilagođavanja (nastavak)

Opravdani razlozi za *post-model* prilagođavanje kao privremeno rešenje uključuju:

- prolazne okolnosti (poput prirodnih katastrofa, bolesti, oružanih sukoba);
- nedovoljno vremena za uključivanje relevantnih novih informacija u postojeći proces ocenjivanja i modeliranja kreditnog rizika koji se materijalizovao, ali još uvek nije obuhvaćen parametrima modela;
- ponovna segmentacija postojećih grupa izloženosti pri čemu je za ažuriranje parametara potrebno više vremena da bi se obuhvatili svi efekti;
- situacije u kojima izloženosti reaguju na faktore ili događaje drugačije nego što se inicijalno očekivalo.

Post-model prilagođavanja moraju zadovoljiti sledeće karakteristike, kako bi se umanjila potencijalna pristrasnost:

- Privremenost: Prilagođavanja su privremene prirode i uglavnom ne važe u periodu dužem od 1-2 godine;
- Upravljanje: Nadležni odbori za upravljanje rizicima odobravaju *post-model* prilagođavanja uzimajući u obzir nivo uticaja;
- Dokumentovanost: razlozi za prilagođavanja, a u vezi sa makroekonomskim prognozama, pokretačima kreditnog rizika, detaljnim proračunom i očekivanim trajanjem;
- Sanacija: Izrađuje se realan plan kako se nove informacije uključuju u modele i primenjuju u bliskoj budućnosti;
- Doslednost: prilagođavanja usklađena sa informacijama o budućim kretanjima;
- Pregled: Odluke o holističkom rezervisanju preispituju se kvartalno i vrši se kvalitativno „testiranje unazad“;
- Kontrola: uspostavljene dokumentovane kontrole i procesi kako bi se osigurala usklađenos

Banka je prilagođavanja sprovedla u portfoliju velikih, srednjih i malih privrednih društava („non-retail“) i portfoliju fizičkih lica i mikro preduzeća („retail“).

Post-model prilagođavanja u portfoliju privrednih društava („non-retail“)

Kako efekte COVID krize nije moguće u potpunosti uključiti u statističke IFRS9 modele već u 2020. godini, a prelazak u Stage 3 je odložen merama državne pomoći i moratorijumima, neophodno je sprovesti *post-model* prilagođavanja u cilju realnijeg priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka.

Banka je u portfoliju privrednih društava sprovedla sledeća *post-model* prilagođavanja:

- Uveden je tzv. „PreWorkout COVID“ status kojim su klijenti iz određenih industrijskih sektora koji su najsnajnije pogodjeni krizom tretirani kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke (izloženosti u granama kao što su turizam, auto i avio saobraćaj, nafta i gas, nekretnine i neke industrije široke potrošnje). Pri dodeli PWO COVID statusa, osim industrijskog sektora, analizirano je i finansijsko stanje dužnika, kupci/dobavljači, zahtevi za odlaganjem plaćanja i ostale dostupne informacije, da bi se realno sagledali efekti poremećaja u potražnji, poremećaju lanca snabdevanja kao i primeni regulatornih mera.
- Za klijente reitingovane Corporate i SMB reiting modelom, koji su u statusu Workout ili Pre-Workout sa identifikovanim poteškoćama u likvidnosti i nisu u PWO COVID statusu, određena je dodatna ispravka vrednosti kao procenat izloženosti po primeni konverzionih faktora i/ili primeni sredstava obezbeđenja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) *Obezvređenje (nastavak)*

Post-model prilagođavanja (nastavak)

- Nakon primene novih makroekonomskih očekivanja u četvrtom kvartalu 2020. godine koji bi uslovili umanjenje ispravke, a u uslovima kad ostali parametri nisu do kraja obuhvatili efekat krize (pre svega PD parametar – fin. izveštaji klijenata koji će u potpunosti obuhvatiti efekat krize će biti dostupni tek u 2021. kada će biti i dodeljeni interni rejtinzi zasnovani na ovim izveštajima), izvršeno je *post-model* prilagođavanje koje je obezbedilo da se održi adekvatan nivo ispravke na nivou portfelja pravnih lica. Efekat je alociran na potraživanja koja nisu uključena u *post-model* prilagođavanje iz alineje druge.

Post-model prilagođavanja u portfoliju fizičkih lica i mikro preduzeća i preuzetnika („retail“)

Banka je u portfoliju fizičkih lica sprovedla sledeća *post-model* prilagođavanja:

- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima koja posluju u određenim industrijskim sektorima koji su najsnažnije pogodjeni krizom tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom (zbog povećane ogućnosti od smanjenja zarade i/ili gubitka posla) i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke (izloženosti u granama kao što su turizam, auto i avio saobraćaj, nafta i gas, nekretnine i neke industrije široke potrošnje).
- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima koja su korisnici paketa pomoći Republike Srbije koja se ogledala u subvencionisanju 3 mesečne zarade u iznosu od RSD 30,000 tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.
- Klijenti koji su zaposleni u preduzećima kod kojih, zbog ograničenja sistema i/ili kvaliteta podataka nije moguće identifikovati u kom industrijskom sektoru posluje tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.
- Klijenti koji su se prijavili za Moratorijum 3 tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.

Banka je u portfoliju mikro preduzeća i preuzetnika sprovedla sledeća *post-model* prilagođavanja:

- Klijenti koji posluju u određenim industrijskim sektorima koji su najsnažnije pogodjeni krizom tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke (izloženosti u granama kao što su turizam, auto i avio saobraćaj, nafta i gas, nekretnine i neke industrije široke potrošnje).
- Klijenti koji usmeravaju manje od 30% prometa preko računa u Raiffeisen banci tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.
- Klijenti koji su se prijavili za Moratorijum 3 tretirani su kao klijenti sa povećanim rizikom i izloženosti prema njima su svrstane u Stage 2, što je uslovilo rast ispravke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) *Obezvredjenje (nastavak)*

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Cene nekretnina

Prezentacija

Ispravka vrednosti za ECL u bilansu stanja se prikazuje na sledeći način:

- Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, ispravka vrednosti umanjuje bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva;
- Za vanbilansne izloženosti (preuzete obaveze za nepovučene kredite i finansijske garancije) obezvredjenje se priznaje kao rezerva u pasivi bilansa stanja;
- Za delimično povučene kreditne linije, gde Banka ne može odvojeno da identifikuje ECL, očekivani kreditni gubici bi trebalo da budu zajedno iskazani, kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrednosti povučenih kreditnih linija. Rezervisanje se evidentira u meri u kojoj kombinovani ECL premašuje bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva;
- Za dužničke instrumenti koji su klasifikovani kao FVOCI ispravka vrednosti se ne priznaje u bilansu stanja, budići da knjigovodstvena vrednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Međutim, ispravka vrednosti je obelodanjena i priznata u okviru revalorizacionih rezervi u okviru kapitala.

Otpis

Krediti i dužničke hartije od vrednosti se otpisuju, u celosti ili parcijalno, kada se to sredstvo ili njegov deo smatra nenaplativim. Generalno, otpis se vrši kada Banka utvrdi da dužnik ne posede sredstva ili izvor očekivanih prihoda koji bi mogli generisati dovoljne novčane tokove da se izvrši naplata otpisanog dela finansijskog sredstva. Ova procena se vrši za svako pojedinačno finansijsko sredstvo.

Naplata otpisanih potraživanja se evidentiraju u okviru pozicije obezvredjenja finansijskih sredstava u bilansu uspeha ili u ostalom ukupnom rezultatu.

Otpis može da nastupi pre nego što je okončan sudski postupak prema dužniku ili drugi izvršni postupci, koji se sprovode u cilju usklađivanja sa procedurama za naplatu dospelih potraživanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(l) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka na kojima nema bilo kakvih ograničenja i ostala novčana sredstva.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(m) Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu

Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu su finansijska sredstva i obaveze koje se drže radi trgovca. Finansijski instrumenti se klasifikuju u ovu kategoriju ukoliko su pribavljeni prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili predstavljaju deo portfolija kojim se zajedno upravlja u cilju sticanja profita u kratkom roku.

Finansijska sredstva i obaveze namenjene trgovcu se inicijalno priznaju i naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje transakcionih troškova direktno u bilansu uspeha. Finansijska sredstva namenjena trgovcu se nakon početnog priznavanja ne reklassifikuju iz ove pozicije, osim nederivativnih sredstava namenjenih trgovini koja nisu inicijalno priznata po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja mogu biti reklassifikovana iz kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha tj. kategorije namenjene trgovcu ukoliko više nisu namenjena prvenstveno radi prodaje u kratkom roku, pod uslovom da su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- ukoliko sredstvo zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklassifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha, ukoliko Banka ima nameru ili sposobnost da drži to finansijsko sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća;
- ukoliko sredstvo ne zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklassifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha samo u izuzetnim okolnostima.

Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovca, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika

Derivati koji su predmet zaštite od rizika uključuju sva derivatna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao finansijska sredstva i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu. Derivati koji su predmet zaštite od rizika se vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Banka inicijalno opredeljuje određene derivate kao instrumente hedžinga u kvalifikovanom hedžing odnosu. Kod inicijalnog priznavanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenata hedžinga i sa njim(a) povezane stavki hedžinga, uključujući ciljeve upravljanja rizicima i strategiju vršenja hedžinga, kao i metodologiju koja će se koristiti za procenu efektivnosti hedžinga. Banka vrši procenu efektivnosti hedžinga kako kod inicijalnog priznavanja, tako i na regularnoj bazi, tj. vrši procenu da li se očekuje da će instrument hedžinga biti visoko efikasan u netiranju efekata promene u fer vrednosti ili promene u tokovima gotovine od odnosne stavke hedžinga u definisanom periodu i da li su stvarni rezultati svakog hedžinga u okviru raspona od 80% do 125%. Za hedžing novčanih tokova Banka vrši procenu očekivane transakcije, tj. procenjuje da li postoji velika verovatnoća da će se očekivana transakcija desiti i prikazuje izloženost na promene u novčanim tokovima koje mogu uticati na bilans uspeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika (nastavak)

Računovodstveno evidentiranje hedžinga je prikazano u nastavku:

(i) Hedžing novčanih tokova

Hedžing novčanih tokova predstavlja hedžing izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koje se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji bi mogao da utiče na bilans uspeha.

Kada se derivat inicijalno opredeli kao instrument hedžinga u hedžingu novčanih tokova koji je karakterističan za rizike promene novčanih tokova za priznato sredstvo ili obavezu, koja može uticati na bilans uspeha, efektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu, a u bilansu stanja se evidentira kao deo rezervi hedžinga u okviru kapitala. Neefektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u bilansu uspeha u trenutku nastanka. Iznos priznat u ukupnom ostalom rezultatu se reklassificuje u bilans uspeha u istom periodu u periodu u kome hedžovani tokovi gotovine utiču na bilans uspeha i priznaje se u okviru iste pozicije u bilansu uspeha i ukupnom ostalom rezultatu.

Ukoliko instrument hedžinga istekne ili se proda, ili se zatvori ili izvrši, ili ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za hedžing novčanih tokova, ili ukoliko se hedžing odnos raskine, Banka prospektivno prekida računovodstvo hedžinga. Međutim, ukoliko je derivat zanovljen (promenjen) kao rezultat izmene u zakonskim odredbama bez promene u uslovima, izuzev promene onih uslova koji su neophodni zbog izmene u zakonskoj regulativi, onda se ne smatra da je derivat istekao ili prekinut.

(ii) Hedžing fer vrednosti – portfolio hedžing

Hedžing fer vrednosti predstavlja hedžing izloženosti promenama fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze, ili nepriznatu utvrđenu obavezu, ili identifikovani deo takvog sredstva, odnosno obaveze, ili utvrđene obaveze koji se može pripisati određenom riziku i koji može uticati na bilans uspeha. Banka je ušla u transakciju portfolio hedžinga tj. makro hedžinga fer vrednosti.

Banka vrednuje promenu u fer vrednosti stavke hedžinga koja je svojstvena riziku koji je hedžovan. Efekat se priznaje u bilansu uspeha. U okviru bilansa stanja se ovaj iznos priznaje kao sredstvo ili obaveza. Banka vrednuje promene u fer vrednosti instrumenta hedžinga i ovaj iznos se priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Fer vrednost instrumenta hedžinga se priznaje kao sredstvo ili obaveza u bilansu stanja.

(o) Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja u bilansu stanja uključuju sledeće:

- Kredite i potraživanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Krediti i potraživanja su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktnе transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope; i
- Kredite i potraživanja koji se klasifikuju obavezno po FVTPL ili su opredeljeni kao FVTPL. Ovi krediti i potraživanja se vrednuju po fer vrednosti, pri čemu se promena fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha.

Kada Banka kupi finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o prodaji tog sredstva (ili suštinski sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (*reverse repo* ili pozajmica kolateralizovana hartijama od vrednosti), ovakve transakcije se evidentiraju kao krediti i potraživanja, a predmetno sredstvo se ne priznaje u bilansu stanja.

Krediti odobreni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika putem vezivanja za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF i USD, preračunavaju su na dan bilansa po srednjem kursu. Efekti promene kursa su iskazani u okviru Neto prihoda/(rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(p) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti obuhvataju:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (napomena 3 (k) (ii)); Ove hartije od vrednosti su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećvanoj za inkrementalne direktnе transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope;
- Dužničke i vlasničke investicione hartije od vrednosti koje obavezno vrednuju po FVTPL ili inicijalno opredeljuju („designated“) po FVTPL. Ove hartije se vrednuju po fer vrednosti uz priznavanje promene u fer vrednosti u bilansu uspeha;
- Dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCI; i
- Vlasničke investicione hartije od vrednosti inicijalno opredeljene kao FVOCI.

Za dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCI, dobici i gubici se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu, izuzev za sledeće kategorije, gde se priznavanje u bilansu uspeha vrši na isti način kao za hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:

- Prihodi od kamate, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope;
- ECL i ukidanje ECL; i
- Dobici i gubici po osnovu kursnih razlika.

Kada dođe do prestanka priznavanja tj. isknjižavanja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju kao FVOCI, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu, se reklassificuje iz pozicije kapitala u bilans uspeha.

Banka je izabrala da prikazuje promene u fer vrednosti određenih vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja u ostalom ukupnom rezultatu. Ovaj izbor je vršen na nivou svakog pojedinačnog instrumenta i neopoziv je. Dobici i gubici po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se nikada ne reklassifikuju u bilans uspeha. Dividende po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se priznaju u bilansu uspeha (napomena 3 (h)), izuzev u slučajevima kada je jasno da dividende predstavljaju nadoknadu dela troškova po osnovu inicijalnog ulaganja, u kom slučaju se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata. Kumulativni dobici i gubici priznati u bilansu uspeha se reklassifikuju na neraspoređenu dobit pri prestanku priznavanja ovih vlasničkih instrumenata.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna imovina Banke obuhvataju licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna imovina obuhvata nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomski koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalna imovina raspoloživa za upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju.

Nematerijalna imovina amortizuje se putem proporcionalne metode. Preporučeni period za amortizaciju nematerijalne imovine za ulaganja u standardni softver je 4 do 6 godina, a svako odstupanje od preporučenog roka se mora adekvatno dokumentovati. Upotrebski vek za svu nematerijalnu imovinu je pet godina, a amortizacija se obračunava po stopi od 20%.

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije i veka upotrebe nematerijale imovine i po potrebi, vrši se korekcija.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvredenja. Nekretnine, postrojenja i oprema Banke obuhvataju građevinske objekte, zemljište, opremu, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i opremu u pripremi.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i oprema vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi nekretnina, postrojenja ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente).

Za naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela nekretnine, postrojenja ili opreme priznaju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomski koristi povezane sa tim delom prilivati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Rezervni delovi i oprema za servisiranje evidentiraju se kroz bilans uspeha kada se potroše.

(iii) Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema obračunava se po proporcionalnom metodu primenom minimalnih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost stalnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe.

Upotrebni vek nekretnina, postrojenja i opreme za tekuću i uporednu godinu je prikazan u narednoj tabeli:

	<u>Upotrebni vek (u godinama)</u>	<u>%</u>
Gradičevinski objekti	25 - 50	2 - 4
IT oprema	3 - 5	20 - 33
Telefonske centrale	5 - 15	6,67 - 20
Oprema za saobraćaj i transportna mehanizacija	6,4 - 7	14,3 - 15,6
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 - 20
Ulaganja u poslovne objekte u zakupu	5 - 10	10 - 20

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije, veka upotrebe i rezidualne vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i po potrebi, vrši se korekcija.

Troškovi popravke i održavanja osnovnih sredstava, iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava iskazuje se u okviru ostalih poslovnih prihoda. Neotpisana vrednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava naknaduje se na teret ostalih rashoda.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(s) Umanjenje vrednosti (nefinansijske) imovine

Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka procenjuje da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost (nefinansijske) imovine umanjena. Ukoliko postoje indicije umanjenja vrednost, utvrđuje se nadoknadiva vrednost takvog sredstva.

Nadoknadiva vrednost imovine se određuje kao viša između upotrebljive vrednosti i fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Pri proceni upotrebljive vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine koje Banka očekuje da će dobiti od sredstva se diskontuju uz korišćenje kamatne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti, gubitak od umanjenja vrednosti imovine se priznaje u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, vrši se procena gubitaka od umanjenja vrednosti koji su priznati u prethodnim obračunskim periodima da bi se utvrdilo da li se umanjenje vrednosti smanjilo ili da li umanjenje vrednosti više ne postoji. Ako takva naznaka postoji, Banka procenjuje nadoknadivu vrednost sredstva i ukida umanjenje vrednosti pod uslovom da je došlo do promene pretpostavki koje su korišćene pri proceni nadoknadive vrednosti. Vrednost sredstva se uvećava tako da knjigovodstvena vrednost sredstva ne premaši knjigovodstvenu vrednost tog sredstva koja bi bila utvrđena, umanjena za iznos amortizacije, da u prethodnim godinama nije bilo priznavanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

(t) Depoziti i subordinirane obaveze

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze predstavljaju značajan izvor finansiranja za Banku.

Kada Banka proda finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o kupovini tog sredstva (ili sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (*sale-and-repurchase* aranžmani), ovakve transakcije se evidentiraju kao depoziti, a predmetno sredstvo se i dalje priznaje u bilansu stanja Banke.

Banka klasificiše instrumente kapitala kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova definisanih za određeni finansijski instrument.

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktne transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, uz primenu efektivne kamatne stope, izuzev kada Banka inicijalno opredeli ovaku obavezu po FVTPL.

Od 1. januara 2019. godine, kada Banka opredeli finansijsku obavezu po FVTPL, deo promene u fer vrednosti finansijske obaveze koji je posledica promene u kreditnom riziku se prikazuje u okviru ostalog ukupnog rezultata kao kreditna rezerva po osnovu obaveza. Pri inicijalnom priznavanju finansijske obaveze, Banka procenjuje da li će prikazivanje promene u fer vrednosti obaveze koja je posledica promena u kreditnom riziku u ostalom ukupnom rezultatu dovesti do povećanja neusklađenosti (*accounting mismatch*) u bilansu uspeha. Ova procena se vrši korišćenjem regresione analize, pri čemu se porede:

- Očekivana promena u fer vrednosti obaveza koja je posledica promene u kreditnom riziku; sa
- Efektom na bilans uspeha očekivane promene u fer vrednosti odnosnog instrumenta.

Iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se naknadno ne reklassificiše u bilans uspeha. Kada dođe do prestanka priznavanja ovih instrumenata, kumulativni iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se reklassificiše na neraspoređenu dobit.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje ukoliko Banka, kao posledicu događaja iz prošlosti, ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, koja se može pouzdano proceniti i ako je verovatno da će biti potreban odliv resursa za izmirenje obaveze. Iznos rezervisanja se utvrđuje u visini diskontovanih očekivanih budućih odliva gotovine, uz korišćenje diskontne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

(v) Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita

Finansijska garancija je ugovor koji od Banke zahteva određene isplate kojima se nadoknađuje gubitak vlasnika garancije nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelo u saldu sa prvobitnim ili izmenjenim uslovima dužničkog instrumenta. Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita predstavljaju preuzetu obavezu Banke da plasira kredite pod predefinisanim uslovima.

Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita po kamatnim stopama koje su ispod tržišnih stopa se inicijalno vrednuju po fer vrednosti. Naknadno vrednovanje se vrši po višoj vrednosti između rezervisanja obračunatog u skladu sa MSFI 9 (Napomena 3 (k) (viii)) i priznatog inicijalnog iznosa umanjenog, gde je to prikladno, kumulativnog iznosa prihoda priznatih u skladu sa MSFI 15;

Banka nema preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita koje se vrednuju po FVTPL.

Kada se radi o ostalim obavezama po osnovu nepovučenih kredita, Banka priznaje rezervisanja obračunato u skladu sa MSFI 9 (Napomena 3 (k) (viii));

Finansijske garancije i preuzete obaveze su prikazane u okviru vanbilansnih stavki, a obaveze koje proističu iz ovih ugovora su prikazana u okviru rezervisanja.

(x) Kapital

Kapital Banke obuhvata osnivački ideo, akcije narednih emisija, rezerve, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Banke formiran je iz uloženih sredstava osnivača Banke u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Beneficije zaposlenih

Beneficije zaposlenih su svi oblici naknada koje Banka daje u razmenu za usluge zaposlenih. Beneficije zaposlenih obuhvataju:

- kratkoročne beneficije zaposlenih, kao što su zarade, plate i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćen godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešća u dobiti i bonuse (ako dospevaju za plaćanje u roku od 12 meseci od kraja obračunskog perioda) i nemonetarna primanja (npr. korišćenje automobila) za trenutno zaposlene;
- ostale dugoročne beneficije zaposlenih, kao što su primanja na osnovu dužine radnog odnosa, koja ne dospevaju u potpunosti za plaćanje u toku 12 meseci nakon kraja obračunskog perioda.

/i/ Kratkoročne beneficije zaposlenih

Kratkoročne beneficije zaposlenih Banke obuhvataju poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, beneficije po osnovu neiskorišćenih godišnjih odmora zaposlenih i bonuse.

Kratkoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u obračunskom periodu na koji se odnose u visini nediskontovanog iznosa kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti uplaćen u zamenu za tu uslugu.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca priznaje se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije po osnovu akumuliranih plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka priznaje očekivane troškove bonusa kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši takve isplate kao rezultat prošlih događaju i kada se može izvršiti pouzdana procena takve obaveze. Sadašnja obaveza postoji ako Banka nema realnu alternativu osim da izvrši data plaćanja.

/ii/ Dugoročne beneficije zaposlenih

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih banke obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju.

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u visini sadašnje vrednosti obaveza po osnovu definisanih primanja na datum bilansa stanja.

U skladu sa Zakonom o radu, kao i članom 92. Pravilnika o radu, zaposleni imaju pravo na otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dvostrukе zarade zaposlenog u mesecu pre odlaska u penziju ili dvostrukе prosečne zarade, isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog najpovoljnije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Beneficije zaposlenih (nastavak)

/ii/ *Dugoročne beneficije zaposlenih (nastavak)*

Banka koristi najbolje moguće procene varijabli prilikom određivanja ukupnog troška rezervisanja za naknade prilikom odlaska u penziju. Osnovne prepostavke korišćene pri proceni dugoročnih beneficija zaposlenima uključuje sledeće:

Za zarade indeksirane u evrima:

- 1% povećanje zarada;
- diskontna stopa od 1,3%, koja predstavlja kamatnu stopu za korporativne obveznice;

Za zarade u dinarima:

- 1% povećanje zarade i povećanje po osnovu stope inflacije u periodu 2021. – 2022. godina;
- diskontna stopa od 4,8%, utvrđena kao 12-mesečni prosek vrednosti hartije Ministarstva Finansija na 10 godina uvećan za trošak likvidnosti za najduži raspoloživi period (kamatna stopa će se menjati svakog meseca).

Beneficije zaposlenih po prestanku zaposlenja obuhvataju planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja. Banka nema planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2020. godine. Takođe, budući da ne postoji plan za okončanje zaposlenja pre uobičajenog datuma penzionisanja, ne postoje obaveze za otpremnine po osnovu prestanka radnog odnosa.

3.1. Računovodstvene procene i prepostavke

Rukovodstvo vrši procene i donosi prepostavke koje utiču na vrednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procene i prepostavke se kontinuirano preispisuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna. Promena prepostavki se priznaju prospektivno.

Rukovodstvo vrši procene i prepostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i prepostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

- *Utvrđivanje kriterijuma za obračun ECL-a (Napomena 3 (k) (viii))*

Merenje ECL-a podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu amortizovanu po vrednosti i FVOCI predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih prepostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Računovodstvene procene i prepostavke (nastavak)

- *Utvrđivanje kriterijuma za obračun ECL-a (Napomena 3 (k) (viii))*
 - Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
 - Izbor odgovarajućih modela i prepostavki za merenje ECL-a, čiji je integralni deo uključivanje prospektivnih informacija u obračun ECL-a;
 - Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orijentisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
 - Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.
 - *Fer vrednost (Napomena 3 (k) (vii) i 5)*

Utvrdjivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji tržišna cena zahteva korišćenje različitih modela i tehnika. Kod finansijskih instrumenata koji imaju manji obim trgovine i čije tržišne cene su samim tim manje transparentne, utvrđivanje fer vrednosti je subjektivnije, odnosno zahteva veći stepen korišćenja procene u zavisnosti od likvidnosti instrumenta, koncentracije rizika, nesigurnosti na tržištu, prepostavki vezanih za cenu i ostalih faktora koji utiču na konkretan finansijski instrument.

Za utvrđivanje fer vrednosti trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije koji ulaze u knjigu trgovanja Banka primenjuje alternativnu metodu. Alternativna metoda podrazumeva utvrđivanje neto sadašnje vrednosti diskontovanjem budućih novčanih tokova za datu poziciju i izloženost, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi poslednja poznata/postignuta stopa na javnoj aukciji za trezorske zapise sa istim/sličnim rokom dospeća (preostali rok dospeća).

- *Potencijalne obaveze (Napomena 3 (v))*

Za potrebe obračuna i vrednovanja potencijalnih obaveza, rukovodstvo Banke definiše prepostavke o verovatnoći i iznosu odliva resursa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod

Banka je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i sledeće:
 - Rizik izmirenja/isporuke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporuke;
 - Rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
 - Rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
 - Rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poveriloca prema dužniku;
 - Kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
 - Kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
 - Rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektora, geografska područja i sl.).
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
 - Robni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama Banke;

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
 - Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
 - Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Banke;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovodenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

Upravni odbor ima kompletnu odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Banke. Upravni odbor je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Banke za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Banka suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju.

/ i / *Upravljanje rizicima u uslovima pandemije COVID 19*

Republika Srbija. Dana 12. marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija proglašila je izbijanje COVID-19 globalnom pandemijom. Kao odgovor na pandemiju, srpske vlasti su sprovele brojne mere pokušavajući da obuzdaju širenje i uticaj COVID-19, kao što su zabrane putovanja i ograničenja, karantini, ograničenja u poslovnoj aktivnosti, uključujući zatvaranje. Gore navedene mere su postepeno popuštane tokom 2020. i 2021. godine. Te mere su, između ostalog, ozbiljno ograničile privrednu aktivnost u Srbiji i imale su negativan uticaj, a mogle bi da nastave da negativno utiču na preduzeća, učesnike na tržištu, klijente Banke, kao i na srpsku i globalnu ekonomiju u neodređenom periodu.

U cilju ublažavanja efekata COVID-19, Vlada Republike Srbije i Narodna banka Srbije usvojile su sveobuhvatan paket pomoći koji je prevashodno usmeren na privredna društva i stanovništvo.

Vlada Republike Srbije je usvojila paket mera koji je između ostalog podrazumevao odlaganje obaveza privrednih društava da plaćaju poreze i doprinose na zarade do januara 2021. godine, kao i plaćanje istih na maksimalno 24 mesečne rate nakon pomenutog datuma. Dodatno, donacije institucijama uključenim u borbu protiv COVID-19 su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrednost. Zaposlenima u preduzetničkim radnjama, mikro, malim i srednjim preduzećima koji su se prijavili, isplaćeno je iz Budžeta Republike Srbije skoro 6 minimalnih mesečnih zarada, dok je zaposlenima u velikim preduzećima isplaćeno nešto više od jedne minimalne mesečne zarade. Takođe, preduzećima je omogućeno da preko Fonda za razvoj uzmu kredite za obrtna sredstva u ukupnom iznosu od 200 mln EUR, dok je preko banaka koje posluju na teritoriji Republike Srbije omogućeno da uzmu kredite obezbeđene garancijom države u ukupnom iznosu od 2 milijarde EUR. Pored navedenih mera, data je pomoć i najugroženijim sektorima. Pomoć je isplaćena i svim punoletnim stanovnicima Republike Srbije u iznosu od 100 evra.

Narodna banka Srbije je usvojila dve odluke kojima se obavezuju banke da omoguće zastoj u otplatama obaveza fizičkih i pravnih lica u trajanju od 5 do 6 meseci, pri čemu su pomenuti korisnici finansijskih usluga imali mogućnost da samoinicijativno podnesu zahtev za nekorišćenje navedene mogućnosti. Dodatno, banke su obavezane i da fizičkim i pravnim licima koji zadovoljavaju određene uslove, odnosno čiji je finansijski položaj u značajnoj meri pogoršan usled COVID-19, omoguće refinansiranje ili reprogram obaveza uz korišćenje grejs perioda u trajanju od najmanje 6 meseci.

U cilju ublažavanja uticaja COVID-19 na likvidnosnu poziciju banaka, Narodna banka Srbije je organizovala dodatne swap aukcije i po prvi put sprovedla kvantitativne olakšice (quantitative easing). Takođe, smanjila je i referentnu kamatnu stopu više puta tokom 2020. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

/ i / *Upravljanje rizicima u uslovima pandemije COVID 19 (nastavak)*

Moratorijum 1 – U skladu sa Odlukom NBS koja je stupila na snagu 18.03.2020. godine, obavezujući je za banke a dobrovoljan za klijente. Klijenti se izjašnjavaju o nekorišćenju olakšica iz Moratorijuma 1. Odlukom je definisano odlaganje obaveza dužnika u trajanju od 90 dana.

Moratorijum 2 – u skladu sa Odlukom NBS, stupa na snagu 28.07.2020. godine, obavezujući je za banke a dobrovoljan za klijente. Klijenti se izjašnjavaju o nekorišćenju olakšica iz Moratorijuma 2. Odlukom je definisano odlaganje obaveza dužnika u trajanju od 2 meseca (rate dospele u avgustu i septembru) uz mogucnost odlaganja rate koja je dospela a neplaćena u junu mesecu.

Moratorijum 3 – u skladu sa Odlukom NBS, stupa na snagu 14.12.2020. godine. Više detalja dato je u završnom delu napomena – 31. Događaji nakon datuma bilansa.

Nestabilna situacija izazvana COVID-19 pandemijom, kao i nesigurnost procene razvijanja trenutne situacije, usmerila je rukovodstvo Banke na detaljniju procenu rizika od budućih kreditnih gubitaka, te je stoga, Banka u svoj obračun obezvređenja finansijskih instrumenata uzela u obzir novonastale dogadjaje. Za više detalja o korigovanju modela obezvređenja, pogledati napomenu 3 k viii – Post model prilagođavanja.

Posledica primene Moratorijuma ogleda se u zastoju u otplati kredita koje je Banka odobrila kao odgovor na pandemiju COVID-19. Navedeni zastoj u otplati kredita tretira se kao ugovorna izmena, obzirom da je došlo do promena u novčanim tokovima u otplatnim planovima odgovarajućih zajmova. Navedene izmene uzrokovale su efekte modifikacije, a njihov uticaj na bruto knjigovodstvenu vrednost (gubitak zbog modifikacije) predstavljen je u bilansu uspeha u okviru napomene 9. Detaljnije objašnjenje dato je u napomeni 9; 3(k) iv.

(b) Kreditni rizik

Pri merenju kreditnog rizika na nivou dužnika, Banka procenjuje rizik mogućih gubitaka usled pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i:

- rizik izmirenja/isporuke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
- rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
- rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

- kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
- rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).

Banka primenjuje rejting sistem korporativnih dužnika usklađen sa sistemom RBI grupe. Ovaj sistem razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika.

Korporativni rejting model razlikuje sledeće ocene:

- 1C - minimalni rizik
- 2A, 2B, 2C - odlična kreditna sposobnost
- 3A, 3B, 3C - vrlo dobra kreditna sposobnost
- 4A, 4B, 4C - dobra kreditna sposobnost
- 5A, 5B, 5C - solidna kreditna sposobnost
- 6A, 6B, 6C - prihvatljiva kreditna sposobnost
- 7A, 7B, 7C - granična kreditna sposobnost
- 8A, 8B, 8C - slaba kreditna sposobnost/ispod standarda
- 9A, 9B, 9C - veoma slaba kreditna sposobnost
- 10 – default.

Rejting 10 se primenjuje na klijente koji nisu u mogućnosti da izmiruju svoje obaveze (default).

Osim korporativnog rejtinga, Banka koristi i rejtinge za mala preduzeća, lokalne i regionalne samouprave, finansijske institucije, osiguravajuće kuće, finansiranje projekata, kao i skoring modele za sektor stanovništva.

U nastavku je prikazana veza između rejting modela koje Banka koristi i nivoa kreditnog kvaliteta korišćena za svrhe objavljivanja:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni kvalitet	Visok nivo kvaliteta	Srednji nivo kvaliteta	Nizak nivo kvaliteta	Default
Korporativni klijenti	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Korporativni klijenti (PD range)	0.0003 - 0.00405	0.00547 - 0.06265	0.08528 - 0.53328	1
Finansijske institucije	1A - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Finansijske institucije (PD range)	0.00001 - 0.00407	0.00550 - 0.06274	0.08573 - 0.44885	1
SMB	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
SMB (PD range)	0.00030 - 0.00406	0.00551 - 0.06274	0.08522 - 0.51353	1
Projektno finansiranje	6.1 - 6.2	6.3	6.4	6.5
Projektno finansiranje (PD range)	0.00229 - 0.00446	0.01641	0.19074	1
Osiguravajuće kuće	0.5 - 2.5	3.0 - 3.5	4.0 - 4.5	5.0
Osiguravajuće kuće (PD range)	0.0003 - 0.00085	0.00166 - 0.01413	0.02781 - 0.08791	1
Država	A1 - B2	B3 - B4	B5 - C	10
Država (PD range)	0.0 - 0.00033	0.00109 - 0.00642	0.02626 - 0.10419	1
Sektor stanovništva (stambeni, gotovinski krediti, visa i revolving kartice)	0.5 - 2.5	3.0 - 3.5	4.0 - 4.5	5.0
Sektor stanovništva (PD range)	0.0-0.027	0.027-0.1	0.1-0.18	1

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentraciju kreditnog rizika gde god ga identificuje, posebno prema jednom dužniku ili grupi povezanih lica, kao i prema industrijskim granama i zemljama. Banka strukturira nivoe kreditnog rizika koji preuzima uspostavljanjem limita na izloženost prema jednom dužniku, grupi dužnika, industrijskom sektoru, geografskim područjima. Ove vrste rizika se posmatraju kontinuirano i predmet su godišnje provere (ili češće, ukoliko se ukaže potreba). Izloženost prema bilo kom dužniku, uključujući banke i brokerske kuće se dodatno kontroliše sistemom pod-limita kojima se ograničavaju iznosi bilansne i vanbilansne izloženosti kao i dnevne limite rizika u pogledu trgovinskih poslova kao što su devizni forward ugovori.

Poštovanje limita proverava se na dnevnom nivou. Izloženost kreditnom riziku takođe se prati kroz redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispunе svoje finansijske obaveze i kroz izmenu limita kada je to neophodno. Uspostavljanje limita vrši se za sve tipove plasmana. Ulazak u transakciju bez definisanih limita nije dozvoljen. Svako probijanje limita mora odmah biti prijavljeno nadležnim službama.

Vanbilansni plasmani

Garancije i stand by akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Pokriveni i trgovinski akreditivi – koji predstavljaju pismenu saglasnost Banke da treće lice povuče određeni iznos sredstava sa računa Banke radi naplate potraživanja od dužnika Banke u skladu sa unapred definisanim uslovima – su obezbeđeni robom na koju se transakcija odnosi i stoga obično nose manji kreditni rizik od standardnog kredita.

Potencijalne obaveze predstavljaju neiskorišćene delove okvirnih linija kojim se dozvoljava izdavanje kredita, garancije ili akreditiva. U pogledu kreditnog rizika kojem je Banka izložena u vezi potencijalnih obaveza, mogući gubitak jednak je visini potencijalne obaveze tj. iznosa koji je odobren, a nije povučen. Ipak, razumno je pretpostaviti da je iznos mogućeg gubitka manji od ukupnih potencijalnih obaveza jer kod najvećeg dela potencijalnih obaveza povlačenje sredstava moguće je samo u slučaju da je dužnik zadovoljio određene uslove. Banka kontroliše ročnost potencijalnih obaveza jer dugoročne obaveze po pravilu nose veći stepen kreditnog rizika od kratkoročnih.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2020. godine prikazani su u nastavku:

	31.12.2020.			(u hiljadama dinara)	
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	29.647.992	8	29.647.984	56.784.111	86.432.095
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	51.496	51.496
Hartije od vrednosti	69.754.784	9.652	69.745.132	597.659	70.342.791
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24.620.988	528	24.620.460	(248)	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	193.496.466	6.383.918	187.112.548	(198.298)	186.914.250
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	13.211	13.211
Investicije u zavisna društva	1.234.622	-	1.234.622	-	1.234.622
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	831.133	831.133
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	6.095.587	6.095.587
Odložena poreska sredstva	-	-	-	414.675	414.675
Ostala sredstva	418.167	85.664	332.503	426.837	759.340
Bilansna izloženost	319.173.020	6.479.770	312.693.250	65.016.163	377.709.412
Date garancije i jemstva	55.150.436	389.678	54.760.758	-	54.760.758
Preuzete buduće obaveze	100.730.617	478.539	100.252.078	1.337.443	101.589.521
Ostale vanbilansne izloženosti*	-	-	-	807.054.712	807.054.712
Vanbilansna izloženost	155.881.053	868.217	155.012.836	808.392.155	963.404.991
Ukupna izloženost	475.054.072	7.347.987	467.706.085	873.408.318	1.341.114.403

*Ostale vanbilansne izloženosti se uglavnom odnose na evidencije Banke o primljenim kolateralima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2019. godine prikazani su u nastavku:

(u hiljadama dinara)

	31.12.2019.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.565.954	4	21.565.950	48.339.312	69.905.262
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	21.442	21.442
Hartije od vrednosti	53.180.306	6.801	53.173.505	1.328.938	54.502.443
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.551.669	738	13.550.931	(319)	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	176.712.158	4.938.276	171.773.882	(189.163)	171.584.719
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	152.072	152.072
Investicije u zavisna društva	1.293.551	-	1.293.551	-	1.293.551
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	731.144	731.144
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	6.172.623	6.172.623
Tekuća poreska sredstva	11.682	-	11.682	-	11.682
Odložena poreska sredstva	-	-	-	266.268	266.268
Ostala sredstva	464.333	80.425	383.908	327.411	711.319
Bilansna izloženost	266.779.653	5.026.244	261.753.409	57.149.728	318.903.137
Date garancije i jemstva	54.081.069	287.021	53.794.048	-	53.794.048
Preuzete buduće obaveze	101.660.727	371.852	101.288.875	5.952.907	107.241.782
Ostale vanbilansne izloženosti*	-	-	-	781.649.518	781.649.518
Vanbilansna izloženost	155.741.796	658.873	155.082.923	787.602.425	942.685.348
Ukupna izloženost	422.521.449	5.685.117	416.836.332	844.752.153	1.261.588.485

*Ostale vanbilansne izloženosti se uglavnom odnose na evidencije Banke o primljenim kolateralima.

Što se tiče regionalne izloženosti, Banka kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Banka nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Banka nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Promena u izloženosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2020. godine

u hiljadama dinara	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
31.12.2019.	243.183.378	16.861.442	5.422.748	265.467.568
Novi plasmani	122.576.730	18.390.238	284.651	141.251.619
Smanjenje/otplata plasmana	(83.333.292)	(3.977.344)	(1.471.049)	(88.781.685)
Prelazak iz Stage 1	(36.316.153)	35.242.186	1.073.967	-
Prelazak iz Stage 2	1.431.658	(2.261.808)	830.150	-
Prelazak iz Stage 3	38.449	215.727	(254.176)	-
31.12.2020.	247.580.770	64.470.441	5.886.291	317.937.502

Promena ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2020. godine

u hiljadama dinara	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
31.12.2019.	678.683	474.875	3.872.686	5.026.244
Novi plasmani	290.877	1.576.833	1.408.059	3.275.769
Smanjenje/otplata plasmana	(267.872)	(215.902)	(1.338.469)	(1.822.243)
Prelazak iz Stage 1	(208.058)	196.240	11.818	-
Prelazak iz Stage 2	6.788	(62.369)	55.581	-
Prelazak iz Stage 3	504	12.179	(12.683)	-
31.12.2020.	500.922	1.981.856	3.996.992	6.479.770

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji bilansnih i vanbilansnih izloženosti su prikazani u nastavku:

	31.12.2020.														Potraživa nja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje	
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug			Poci	Ukupno neobezvredena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (Stage 3)		
Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvredena na potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Neobezvreden a potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena na potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Obezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvreden a potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Obezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvreden a potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Obezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Poci	Ukupno neobezvredena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (Stage 3)	Poci	
Potraživanja od stanovništva	13.601.569	9.788.606	999.486	9.790.121	7.723.926	881.102	6.322.761	4.590.045	559.742	6.557.434	4.822.618	649.189	228.320	63.197.080	3.089.520	-	66.514.920
Stambeni krediti	5.849.239	4.458.430	226.741	4.425.933	3.225.173	189.618	2.201.314	1.782.453	126.230	1.420.918	1.159.042	50.768	-	24.522.501	593.357	-	25.115.858
Potrošački i gotovinski krediti	6.358.818	3.580.788	565.317	4.148.265	3.439.505	494.250	3.175.462	2.084.162	288.767	3.787.228	2.778.165	381.091	-	29.352.393	1.729.425	-	31.081.818
Transakcioni i kreditne kartice	1.258.704	1.079.278	183.654	1.099.101	685.020	179.774	850.645	426.924	129.431	1.223.165	557.995	195.816	-	7.180.833	688.675	-	7.869.508
Ostala potraživanja	134.808	670.110	23.774	116.822	374.228	17.460	95.340	296.506	15.314	126.123	327.416	21.514	228.320	2.141.353	78.063	-	2.447.736
Potraživanja od privrede	23.645.055	7.871.275	284.018	89.314.842	14.611.542	371.311	17.804.993	8.858.309	1.128.972	14.627.868	6.103.818	845.575	-	182.837.705	2.629.877	-	185.467.582
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	289.035	64.207	28	734.555	240.021	3.283	850.615	2.281.558	22	1.234.975	13.669	23.531	-	5.708.634	26.865	-	5.735.499
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	6.560.546	2.241.509	96.368	7.726.753	3.115.626	139.149	7.518.341	895.652	629.149	5.034.110	4.086.647	727.989	-	37.179.186	1.592.655	-	38.771.841
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	1	30	2	29	-	16	7.047	-	-	15.392	41	-	-	22.539	18	-	22.558
Gradjevinarstvo	1.287.696	279.598	24.959	1.209.020	3.620.008	5.635	799.025	120.284	138.389	279.067	352.022	75	-	7.946.721	169.059	-	8.115.780
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravljanje motornih vozila i motocikala	7.835.225	1.331.359	67.250	13.934.671	3.425.549	83.653	7.006.534	4.749.920	36.106	7.231.895	637.990	15.882	-	46.153.144	202.891	-	46.356.034
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i hrane, informisanje i komunikacije	230.989	1.126.121	3.030	1.582.211	973.657	82.905	373.488	359.232	10.714	181.802	363.313	16.659	-	5.190.813	113.308	-	5.304.121
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	855.882	451.329	6.477	1.898.267	842.007	18.344	442.170	137.840	173.549	110.253	220.398	5.566	-	4.958.146	203.935	-	5.162.081
Ostalo	6.585.681	2.377.122	85.904	62.229.336	2.394.674	38.326	807.773	313.823	141.043	540.374	429.738	55.873	-	75.678.522	321.146	-	75.999.668
Potraživanja od ostalih klijenata	50.822.612	784	-	16.329.025	53	38.040	2	-	-	-	-	-	-	67.152.477	38.040	-	67.190.517
Ukupna izloženost	88.069.236	17.660.665	1.283.504	115.433.988	22.335.521	1.290.453	24.127.756	13.448.354	1.688.714	21.185.302	10.926.436	1.494.764	228.320	313.187.262	5.757.437	-	319.173.020

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

	31.12.2020.														Poci	Ukupno neobezvreden a potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (Stage 3)	Potraživanj a koja se vrednuju pofer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje		
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug											
	Neobezvred ena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)									
Potraživanja od stanovništva	1.993.385	1.848.952	40.894	1.665.792	1.055.135	37.739	1.309.927	604.146	29.784	1.774.990	697.747	38.034	-	10.950.074	146.450	-	11.096.524				
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Transakcioni i kreditne kartice	1.992.797	1.848.364	40.894	1.665.792	1.022.677	37.739	1.309.927	604.146	29.784	1.774.990	696.571	38.034	-	10.915.264	146.450	-	11.061.714				
Ostala potraživanja	588	588	-	-	32.458	-	-	-	-	-	1.176	-	-	34.810	-	-	34.810				
Potraživanja od privrede	24.435.074	6.169.152	5.868	57.989.757	11.671.434	539.549	14.374.640	1.473.698	455.916	19.834.749	1.770.644	3.254	-	137.719.153	1.004.587	-	138.723.739				
Poljoprivreda, sumarstvo, ribarstvo	390.392	141	-	115.735	274	-	225.623	291.067	-	74.217	4.145	16	-	1.101.595	16	-	1.101.610				
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	3.346.856	2.710.989	3.269	9.411.194	5.213.502	11.896	8.259.384	325.321	455.333	11.093.383	626.663	200	-	40.987.292	470.698	-	41.457.990				
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	-	-	-	35.449	5.575	-	36	-	-	-	364	-	-	41.423	-	-	41.423				
Građevinarstvo	3.000.845	84.244	429	9.902.000	1.006.938	47.893	1.440.746	112.498	-	5.785.105	404.576	-	-	21.736.953	48.322	-	21.785.275				
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	13.397.219	2.848.925	1.810	20.721.302	3.783.040	479.309	3.846.277	509.259	-	2.460.422	504.306	400	-	48.070.750	481.519	-	48.552.269				
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	710.982	331.326	-	5.553.649	381.396	-	124.474	148.139	574	87.151	137.505	2.287	-	7.474.623	2.861	-	7.477.484				
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	2.972.251	170.574	265	3.059.706	148.105	-	393.082	54.498	-	81.608	41.089	-	-	6.920.915	265	-	6.921.180				
Ostalo	616.529	22.953	95	9.190.722	1.132.604	451	85.018	32.916	9	252.863	51.996	351	-	11.385.602	906	-	11.386.508				
Potraživanja od ostalih klijenata	2.265.336	35.987	-	3.756.719	2.747	-	-	-	-	-	-	-	-	6.060.790	-	-	6.060.790				
Ukupna izloženost	28.693.795	8.054.091	46.762	63.412.268	12.729.316	577.288	15.684.567	2.077.844	485.700	21.609.739	2.468.391	41.288	-	154.730.017	1.151.037	-	155.881.053				

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

	31.12.2019.												Poci	Ukupno neobvezredena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obvezredena potraživanja (Stage 3)	Potraživa nja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje
	Region Beograd 1	Neobezvreden a potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Neobezvreden a potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Region Beograd 2	Neobezvreden a potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Obezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Region Sever	Neobezvreden a potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Obezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Region Jug				
Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)																	
Potraživanja od stanovništva	18.468.880	2.512.950	866.185	15.246.706	1.796.732	789.251	9.149.263	1.195.100	507.372	9.737.901	1.081.299	616.618	248.486	59.188.829	2.779.426	-	62.216.743
Stambeni krediti	7.612.957	1.185.517	222.243	5.858.380	828.607	188.267	2.856.833	615.407	112.564	1.848.142	308.469	63.957	-	21.114.312	587.031	-	21.701.343
Potrošački i gotovinski krediti	8.510.055	364.203	475.507	7.375.275	326.752	438.220	4.897.082	169.498	268.862	6.064.897	256.384	357.436	-	27.964.145	1.540.026	-	29.504.171
Transakcionki i kreditne kartice	1.764.541	660.420	135.357	1.705.018	374.607	148.966	1.189.378	194.115	105.061	1.610.109	242.192	165.367	-	7.740.380	554.750	-	8.295.131
Ostala potraživanja	581.327	302.810	33.078	308.033	266.766	13.798	205.970	216.080	20.885	214.753	274.254	29.858	248.486	2.369.992	97.619	-	2.716.098
Potraživanja od privrede	27.242.325	1.690.311	249.066	68.820.710	2.898.974	301.123	19.667.338	4.633.707	867.549	18.001.929	1.025.663	1.009.995	-	143.980.955	2.427.735	-	146.408.689
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	662.837	27.081	9	1.117.390	47.755	3.273	3.462.934	26.556	11	745.899	75.330	15	-	6.165.783	3.308	-	6.169.090
Rudarstvo, predradivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	7.662.488	492.933	99.030	7.830.360	1.152.885	174.329	5.618.356	436.105	25.399	7.695.016	465.265	882.238	-	31.353.408	1.180.996	-	32.534.404
Snabdjevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	1	-	6	-	2	-	845	-	-	17.680	86	-	-	18.615	6	-	18.621
Građevinarstvo	1.457.284	120.834	43.384	2.885.900	258.376	111	706.711	79.860	137.743	646.501	59.108	4.159	-	6.214.573	185.397	-	6.399.970
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	9.261.535	759.955	52.687	14.440.108	953.679	82.434	7.827.689	3.822.650	33.698	7.312.970	283.263	12.989	-	44.661.848	181.808	-	44.843.657
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	482.246	48.820	10.564	2.030.865	143.913	6.919	707.271	47.912	1.839	515.244	39.734	16.576	-	4.016.005	35.899	-	4.051.903
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.149.875	198.752	13.917	3.364.067	320.510	2.847	289.565	210.227	514.046	183.914	72.903	6.083	-	5.789.812	536.894	-	6.326.706
Ostalo	6.566.059	41.936	29.469	37.152.020	21.854	31.210	1.053.967	10.397	154.813	884.705	29.974	87.935	-	45.760.911	303.427	-	46.064.339
Potraživanja od ostalih klijenata	43.140.262	22.549	-	14.953.084	270	38.040	8	-	-	6	-	-	-	58.116.180	38.040	-	58.154.220
Ukupna izloženost	88.851.467	4.225.810	1.115.251	99.020.500	4.695.976	1.128.414	28.816.609	5.828.807	1.374.921	27.739.836	2.106.962	1.626.613	248.486	261.285.964	5.245.201	-	266.779.653

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

	31.12.2019.																
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug			Poci	Ukupno neobvezrena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obvezrena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje
	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)					
Potraživanja od stanovništva	2.489.422	1.066.552	31.286	2.287.896	561.195	29.141	1.648.672	295.600	22.227	2.161.823	303.652	29.104	10.814.812	111.757		10.926.570	
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Transakcioni i kreditne kartice	2.474.182	1.066.552	31.286	2.286.109	561.195	28.553	1.648.642	295.600	22.227	2.158.829	303.652	29.104	10.794.761	111.169		10.905.931	
Ostala potraživanja	15.240	-	-	1.787	-	588	30	-	-	2.994	-	-	-	20.051	588	20.639	
Potraživanja od privrede	29.617.751	1.464.141	153.750	64.889.601	2.064.686	542.476	17.851.491	1.073.114	5.718	21.347.579	643.112	978	138.951.475	702.920		139.654.395	
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	57.381	4.929	-	41.015	6.045	-	467.343	2.675	-	249.915	1.532	-	-	830.835	-	830.835	
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.813.178	314.495	1	14.868.458	177.883	23.381	10.881.515	418.129	1.504	11.476.371	338.123	200	-	44.288.152	25.086	-	44.313.238
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	-	-	-	41.028	-	-	219	-	-	-	319	-	-	41.566	-	-	41.566
Gradevinarstvo	3.050.263	47.873	150.916	10.038.763	1.014.894	48.393	1.573.278	11.658	-	5.968.239	151.956	-	-	21.856.924	199.309		22.056.233
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	12.830.313	811.360	1	20.716.164	512.158	467.819	3.632.147	633.842	-	2.869.005	103.187	-	-	42.108.176	467.820		42.575.996
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	1.264.760	5.293	315	6.762.225	131.066	468	370.573	1.710	315	260.788	44.678	490	-	8.841.093	1.587	-	8.842.680
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.155.160	274.992	2.176	2.570.693	182.666	-	250.558	-	-	217.379	-	260	-	6.651.448	2.435	-	6.653.883
Ostalo	3.446.696	5.199	341	9.851.255	39.974	2.415	675.858	5.100	3.899	305.882	3.317	28	-	14.333.281	6.683	-	14.339.964
Potraživanja od ostalih klijenata	2.251.794	12.742	-	2.893.767	2.527	-	-	-	-	-	-	-	-	5.160.831	-	-	5.160.831
Ukupna izloženost	34.358.967	2.543.435	185.036	70.071.264	2.628.408	571.617	19.500.163	1.368.714	27.945	23.509.402	946.764	30.082	-	154.927.118	814.677	-	155.741.796

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Granska koncentracija, uključujući podatke o strukturi problematičnih plasmana je prikazana u nastavku. Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja od dužnika koji su zadovoljili neki od „default“ indikatora navedenih u tabeli „Indikatori defaulta“, u daljem tekstu (u skladu sa internim pravilima RBI grupe). Podaci o problematičnim bilansnim i vanbilansnim plasmanima su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvredenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvredenih (stage 3) potraživanja	% obezvredenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja obezvredenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	(1/3) 6	7
Potraživanja od stanovništva	66.514.920	3.306.498	3.218.375	278.326	1.999.977	4,8%	522.574
Stambeni krediti	25.115.858	648.115	593.357	156.560	329.798	-	415.464
Potrošački i gotovinski krediti	31.081.818	1.786.983	1.729.425	67.176	1.070.979	-	3.546
Transakcioni i kreditne kartice	7.869.508	690.846	688.675	-	516.652	-	1.553
Ostala potraživanja	2.447.736	180.554	206.918	54.590	82.548	-	102.011
Potraživanja od privrede	185.467.582	3.138.217	2.629.876	1.329.121	1.962.598	1,4%	754.242
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	5.735.499	77.672	26.865	21.512	20.171	-	19.148
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	38.771.841	1.578.947	1.592.655	1.083.973	1.229.869	-	376.927
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	22.558	161	18	-	11	-	-
Građevinarstvo	8.115.780	302.460	169.059	138.756	131.844	-	67.782
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	46.356.034	396.812	202.891	42.017	159.242	-	30.297
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	5.304.121	241.092	113.308	35.972	89.005	-	25.404
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.162.081	160.452	203.934	4.101	91.152	-	177.122
Ostalo	75.999.668	380.621	321.146	2.790	241.304	-	57.562
Potraživanja od ostalih klijenata	67.190.517	35.056	38.040	-	34.417	-	-
Ukupna potraživanja	319.173.020	6.479.770	5.886.291	1.607.447	3.996.992	1,8%	1.276.816

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	31.12.2020.			
			Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	% obezvređenih (stage 3) potraživanja
			1	2		
Potraživanja od stanovništva	11.096.524	158.042	146.450	-	85.296	1,3
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	11.061.714	150.033	146.450	-	85.296	-
Ostala potraživanja	34.810	8.009	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	138.723.739	709.259	1.004.587	2.673	293.667	0,7
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	1.101.610	5.338	16	-	-	16
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	41.457.990	234.975	470.698	2.673	61.841	-
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	41.423	76	-	-	-	-
Građevinarstvo	21.785.275	99.894	48.322	-	40.139	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	48.552.269	310.386	481.519	-	189.167	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	7.477.484	27.317	2.861	-	1.757	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.921.180	13.260	265	-	210	-
Ostalo	11.386.508	18.013	906	-	553	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.060.790	916	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	155.881.053	868.217	1.151.037	2.673	378.963	0,7
						660.332

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvredenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvredenih (stage 3) potraživanja	% obezvredenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja obezvredenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	(1/3) 6	7
Potraživanja od stanovništva	62.216.743	2.525.963	2.956.973	-	1.773.329	4,8	551.742
Stambeni krediti	21.701.343	485.674	587.031	-	352.755	-	402.593
Potrošački i gotovinski krediti	29.504.171	1.257.748	1.540.026	-	908.328	-	2.954
Transakcioni i kreditne kartice	8.295.131	550.490	554.750	-	391.054	-	480
Ostala potraživanja	2.716.098	232.051	275.166	-	121.192	-	145.715
Potraživanja od privrede	146.408.689	2.464.863	2.427.735	-	2.064.939	1,7	210.675
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	6.169.090	27.874	3.308	-	1.902	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	32.534.404	1.110.299	1.180.996	-	1.017.078	-	103.611
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	18.621	41	6	-	4	-	-
Građevinarstvo	6.399.970	163.469	185.397	-	136.813	-	66.351
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	44.843.657	278.861	181.808	-	145.607	-	21.294
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.051.903	46.115	35.899	-	22.324	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.326.706	543.456	536.894	-	511.658	-	-
Ostalo	46.064.338	294.748	303.427	-	229.553	-	19.419
Potraživanja od ostalih klijenata	58.154.220	35.418	38.040	-	34.418	-	-
Ukupna potraživanja	266.779.653	5.026.244	5.422.748	-	3.872.686	2,0	762.417

*Ponderisana vrednost kolateral-a

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	% obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja obezvređenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	(1/3) 6	7
Potraživanja od stanovništva	10.926.570	125.568	111.757	-	65.341	1,0	695
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	10.905.931	120.539	111.169	-	64.937	-	107
Ostala potraživanja	20.639	5.029	588	-	404	-	588
Potraživanja od privrede	139.654.395	532.680	702.920	-	258.019	0,5	492.313
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	830.835	2.673	-	-	-	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	44.313.238	73.782	25.086	-	1.248	-	23.381
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	41.566	38	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	22.056.233	262.523	199.309	-	178.207	-	10.429
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	42.575.996	140.026	467.820	-	70.332	-	458.503
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	8.842.680	21.323	1.587	-	1.201	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.653.883	11.968	2.435	-	1.642	-	-
Ostalo	14.339.964	20.349	6.683	-	5.389	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.160.831	623	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	155.741.796	658.873	814.677	-	323.360	0,5	493.008

*Ponderisana vrednost kolateral-a

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Politika obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama

Banka priznaje ispravku vrednosti za očekivane kreditne gubitke (dalje u tekstu: ECL) za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijska sredstva koja su dužnički instrumenti;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita.

Ispravka vrednosti se ne priznaje po osnovu vlasničkih instrumenata.

U skladu sa MSFI 9, Banka primenjuje trostopeni model obezvredjenja na osnovu promena kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje. Ovaj model zahteva da se finansijski instrument koji nije obezvredjen prilikom inicijalnog priznavanja klasificuje u Nivo (dalje u tekstu: Stage) 1 i da mu se stalno prati kreditni rizik. Kada se kreditni rizik finansijskog instrumenta nije značajno povećao u odnosu na inicijalno priznavanje, Banka će obračunati ispravku vrednosti za takav finansijski instrument u iznosu koji je jednak ECL za period do kraja otplate finansijskog sredstva. Ako je finansijski instrument obezvredjen, onda se premešta u Stage 3.

Ako se identifikuje značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijski instrument se premešta u Stage 2, ali se još ne smatra obezvredjenim. Kada se kreditni rizik finansijskog instrumenta značajno povećao u odnosu na inicijalno priznavanje, Banka će obračunati ispravku vrednosti za takav finansijski instrument u iznosu koji je jednak ECL za period do kraja otplate finansijskog sredstva. Ako je finansijski instrument obezvredjen, onda se premešta u Stage 3.

Kupljeni ili plasirani kreditno-obezvredeni finansijski instrumenti predstavljaju ona finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredena prilikom inicijalanog priznavanja i njihov očekivani kreditni gubitak se uvek obračunava na bazi očekivanih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta

Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak life-time ECL, izuzev kod sledećih instrumenata, kod kojih se koristi 12-mesečni ECL:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti za koje je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja.

Sa stanovišta praktične primene, u Banci se podrazumeva da za hartije od vrednosti koje imaju investicioni rejting ne treba da se procenjuje da li se kreditni rizik hartije od vrednosti značajno povećao. Za ove svrhe investicioni rejting je definisan od strane priznatih ehternih rejting agencija kao rejting u rasponu AAA-BBB (Standard's & Poor's, Fitch) i Aaa-Baa (Moody's). Ukoliko informacija od priznate eksterne rejting agencije nije raspoloživa, ekvivalenti interni rejtinzi mogu biti mapirani u eksterne rejtinge. Ovo mapiranje treba da podje od perspektive tržišnih učesnika, uzimajući u obzir sve uslove i okolnosti u vezi sa hartijom od vrednosti. U situacijama kada eksterni ili interni nije raspoloživ, može se koristiti verovatnoća default-a koja je ekvivalentna investicionom rejtingu, ukoliko je raspoloživa.

Banka je u oblasti upravljanja rizicima toku 2020. godine bila usredsređena na prilagođavanje uslovima krize do koje je dovela pandemija pa su u saradnji sa nadležnim službama matične banke, izvršene modifikacije i u metodologiji obračuna IFRS9 rezervisanja s ciljem realnijeg utvrđivanja očekivanih gubitaka što je rezultiralo uvećanjem Stage 2 rezervisanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Očekivani kreditni gubici izračunavaju se kao zbir marginalnih gubitaka koji na određeni datuma bilansa stanja. Marginalni gubici su izvedeni iz pojedinačnih parametara kojima se procenjuju izloženosti i gubici u slučaju neizmerenja obaveza i marginalnih verovatnoća neispunjavanja obaveza za svaki period. Obračun očekivanih kreditnih gubitaka zasnovan je na četiri komponente:

- Verovatnoća default-a ("PD") - Ovo je procena verovatnoće neispunjavanja obaveza u datom vremenskom horizontu;
- Izloženost u trenutku default-a ("EAD") - ovo je procena izloženosti u trenutku ulaska u default, uzimajući u obzir očekivane promene izloženosti nakon datuma izveštavanja, uključujući otplate glavnice i kamate, i očekivana povlačenja iz odobrenih okvirnih linija;
- Gubitak nakon default-a ("LGD") - Ovo je procena gubitka usled default-a. Ona se zasniva na razlici između ugovorenih novčanih tokova i onih koje bi zajmodavac očekivao da će primiti, uključujući i naplatu iz instrumenata obezbeđenja. Obično se izražava kao procenat EAD;
- Diskontna stopa - koristi se za diskontovanje očekivanog gubitka na sadašnju vrijednost na datum izveštavanja koristeći efektivnu kamatnu stopu (EKS), važeću pri početnom priznavanju finansijskog sredstva.

Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka, Banka ne mora nužno identifikovati sve moguće scenarije. Međutim, razmotriće rizik ili verovatnoću da će kreditni gubitak nastati, čak i ako je mogućnost nastanka gubitka vrlo niska.

ECL je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka. Obračunavaju se na sledeći način:

- Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezvredena na izveštajni datum: kao sadašnja vrednost svih očekivanih manjih naplata tj. razlike između novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- Finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredena na izveštajni datum: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova;
- Preuzete obaveze za nepovučene kredite: kao sadašnja vrednost razlike između ugovorenih novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima ukoliko se nepovučeni kredit iskoristi i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- Izdate finansijske garancije: očekivana plaćanja u cilju namirenja korisnika garancije umanjena za iznos koji Banka očekuje da nadoknadi.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restruktuirana finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva izmenjeni ili modifikovani ili je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno sa novim usled finansijskih poteškoća dužnika, onda se vrši procena da li je potrebno isknjižiti postojeće finansijsko sredstvo, a ECL se obračunava na sledeći način:

- Ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda su očekivani novčani tokovi od modifikovanog finansijskog sredstva uključeni u kalkulaciju manjka novčanih tokova koji se očekuje od postojećeg finansijskog sredstva;
- Ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda se očekivana je vrednost novog sredstva tretira kao finalni novčani tok od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku prestanka priznavanja tj. isknjižavanja. Ovaj iznos je uključen u kalkulaciju manjka novčanih tokova od postojećeg finansijskog sredstva, koji se diskontuju od očekivanog datuma prestavnika priznavanja do izveštajnog datuma uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

Kreditno-obezvređena finansijska sredstva

Na svaki izveštajni datum, Banka procenjuje da li su finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i dužnički instrumenti koji se vrednuju kao FVOCI kreditno-obezvređeni. Finansijsko sredstvo je kreditno-obezvređeno kada se desio jedan ili više događaja sa negativnim efektom na procenjene buduće tokove gotovine za određeno finansijsko sredstvo. Dokaz da je finansijsko sredstvo kreditno obezvređeno obuhvata raspoložive podatke o sledećim događajima:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovornih odredbi, kao na primer default ili kašnjenje u izmirenju obaveza;
- banka dužniku, iz ekonomskim ili ugovornim razloga u vezi sa finansijskim teškoćama dužnika, menja kreditne uslove na način koji inače ne bi razmatrala;
- postalo je očigledno da će dužnik bankrotirati ili biti reorganizovan na neki drugi način;
- nestanak aktivnog tržišta za finansijsko sredstvo usled finansijskih teškoća;
- kupovina ili izdavanje finansijskog sredstva uz visoki discount, što ukazuje na nastale kreditne gubitke.

Operacionalizacija identifikacije obezvređnih finansijskih sredstava izvršena je putem usklađivanja definicije default-a i definicije obezvređenja. Banka definiše finansijski instrument kao instrument u statusu neizmirenja obaveza tj. default-u, koji je u potpunosti usklađen sa definicijom obezvređenja, kada je ispunjen neki od sledećih kriterijuma:

- banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoju obavezu prema njoj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja ILI
- dužnik je u docnji više od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema banci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kreditno-obezvredena finansijska sredstva (nastavak)

Interno definisani indikatori defaulta za pravna lica su:

- 1 Stečaj;
- 2 Direktan otpis;
- 3 Otpis uz prethodno kreiranu pojedinačnu ispravku vrednosti;
- 4 Potraživanje proglašeno dospelim;
- 5 Restrukturiranje;
- 6 Prestanak obračunavanja kamate;
- 7 Potraživanje prodato uz gubitak;
- 8 Kašnjenje u izmirenju obaveza;
- 9 Povučena dozvola za rad;
- 10 Moratorijum na plaćanje dugova;
- 11 Očekivan gubitak;
- 12 Cross Default.

Interno definisani indikatori defaulta za fizička lica i mikro preduzeća su:

- 1 Materijalno značajna docnja preko 90 dana;
- 2 Postoji dokaz za učinjenu prevaru – svi aktivni računi će biti prebačeni u "default" bez obzira na prag materijalnosti;
- 3 U slučaju smrti klijenta svi aktivni računi će biti prebačeni u "default" bez obzira na prag materijalnosti;
- 4 Dužnik je u postupku restrukturiranja kod kojeg su novi novčani tokovi manji za minimum 2,5% od prvobitno ugovorenih kao i kada se restrukturiranje radi za plasmane koji imaju materijalno značajnu docnju preko 60 dana ("distressed restructuring");
- 5 Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje);
- 6 U slučaju da klijent ostane bez posla svi aktivni racuni će biti prebačeni u "default" bez obzira na prag materijalnosti;
- 7 "Cross default" – kada plasman koji je u default-u povlači za sobom i ostale plasmane iz iste grupe proizvoda – npr. ako klijent ima dva gotovinska kredita i po jednom kreditu se ispunе uslovi za default (npr. materijalno značajna docnja preko 90 dana) to će za posledicu imati da se i drugi klasman prebac u default;
- 8 Ostalo.

Gore navedeni kriterijumi primjenjeni su na sve finansijske instrumente koje poseduje Banka i uskladjeni su sa definicijom neizmirenja obaveza (default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizikom. Default definicija dosledno se primjenjuje na modeliranje verovatnoća default-a (PD), izloženosti po default-u (EAD) i gubitka po default-u (LGD) tokom obračuna očekivanih gubitaka Banke.

Smatra se da instrument više nije u statusu neizmirenja obaveza (tj. da je oporavljen) kada više ne ispunjava nijedan od osnovnih kriterijuma default-a u periodu od najmanje 3 mjeseca ili duže u slučaju restrukturiranja izazvanog finansijskim teškoćama. Period od 3 meseca određen je na osnovu analize koja razmatra verovatnoću da se finansijski instrument vrati u stanje statusa neizmirenja obaveza posle oporavka koristeći različite definicije oporavka.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kreditno-obezvređena finansijska sredstva (nastavak)

Za finansijsko sredstvo klasifikovano u nivo tri, tj. sredstvo koje je obezvredjeno na datum izveštavanja (isključujući POCI), Banka meri očekivane kreditne gubitke kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva. Svaka korekcija se priznaje kroz bilans uspeha. Za kolateralizovanu imovinu, procena uključuje novčane tokove iz naplate kolaterala umanjene za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala. Očekivani kreditni gubici se obračunavaju primenom najmanje dva scenarija (čak i ako je samo jedna strategija naplate izvesna) uz ponderisanje raspona mogućih ishoda. Razmotraju se svi relevantni scenariji (ne samo najverovatniji). Pri obračunu ECL se ne uključuju scenariji za koje je procenjeno da je malo verovatno da će se ostvariti.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da postoji značajno povećanje kreditnog rizika ako je ispunjen neki od sledećih kvantitativnih, kvalitativnih ili „back-stop“ kriterijuma:

Značajno povećanje kreditnog rizika - kvantitativni kriterijumi

Banka koristi kvantitativne kriterijume kao primarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Za kvantitativno određivanje nivoa rizika, Banka poredi „lifetime“ PD krivu na datum obračuna sa „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Za PD krivu na datum inicijalnog priznavanja formulišu se prepostavke o strukturi krive. S jedne strane, u slučaju visoko ocenjenih finansijskih instrumenata pretpostavlja se da će se PD kriva vremenom degradirati. Sa druge strane, za nisko ocenjene finansijske instrumente pretpostavlja se da će se PD kriva poboljšati tokom vremena. Stepen poboljšanja ili pogoršanja zavisiće od nivoa početnog kreditnog rejtinga. Kako bi se ove krive učinile uporedivim, obe se skaliraju na anualizovane PD-eve.

U opštem slučaju, smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika sa relativnim povećanjem PD-a od 250%, iako taj iznos može biti manji zbog nekoliko ograničavajućih faktora kao što su preostalo vreme trajanja finansijskog instrumenta i tip portfolija proizvoda.

Vrednost praga od 250% je zavisna o vremenu. Vrednost od 250% važi ako preostali rok dospeća iznosi jednu godinu ili manje. Za rokove dospeća duže od jedne godine, vrednost se koriguje. Ovo je neophodno da bi se nadoknadio efekat dospevanja. Na primer, manje je verovatno da će pogoršanje rejtinga nakon godinu dana usloviti prelaz u Nivo 2 kod dužih, nego kod kraćih preostalih rokova dospeća. To je zbog toga što verovatnoće default-a konvergiraju tokom vremena prema dugoročnoj prosečnoj verovatnoći default-a. Ovo svojstvo verovatnoće default-a dovodi do toga da su verovatnoće default-a obračunate za inicijalni i tekući period izgrađene od verovatnoće default-a koje postaju vrlo slične nakon određenog vremenskog perioda, bez obzira na polaznu tačku. To znači da se jasne razlike u početnim verovatnoćama smanjuju tokom vremena, pa dostizanje praga od 250% postaje manje verovatno u meri u kojoj ročnost utiče na obračunate verovatnoće default-a.

Da bi se korigovao efekat dospevanja, prag od 250% se prilagođava za različita dospeća i za duže rokove dospeća PD prag postaje niži (minimum je 150%).

Fin.instrumenti kojima nije dodeljen kreditni rejting na datum izveštavanja, svrstavaju se u Nivo 2, bez izuzetka.

Finansijski instrumenti kod kojih nije utvrđen kreditni rejting na datum inicijalnog priznavanja, svrstavaju se u Nivo 2 (uz šestomesečni grace period u kom je dozvoljeno dodeliti rejting, ukoliko nije utvrđen na sam datum inicijalnog priznavanja).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika - kvalitativni kriterijumi

Banka koristi kvalitativne kriterijume kao sekundarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Prebacivanje u Stage 2 se odvija kada su ispunjeni kriterijumi navedeni u daljem tekstu.

Za države, banke, portfolija pravnih lica i projektnog finansiranja, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- Spoljni tržišni indikatori;
- Promene pristupa upravljanju;
- Promene ugovornih uslova;
- Stručna procena;
- Docnje preko 30 dana.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju na kvartalnoj osnovi na nivou pojedinačnog ugovora za sve grupe portfolija pravnih lica.

Za portfolio fizičkih lica, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- „Forbearance“ mere;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju mesečno na nivou pojedinačnog ugovora za ceo portfolio fizičkih lica.

Određivanje nivoa rizika – izuzeci

Pri utvrđivanju nivoa rizika, Banka primenjuje sledeće izuzetke:

- Nizak kreditni rizik: fin. instrumenti za koje je potvrđeno da imaju „nizak nivo kreditnog rizika“ na izveštajni datum biće svrstani u Nivo 1. Banka ovaj izuzetak primenjuje samo na državne obveznice sa jednogodišnjom verovatnoćom default-a nižom od 0.5% (uključujući informacije o budućim kretanjima);
- Nova aktiva: fin. instrumenti plasirani po prvi će u mesecu plasiranja biti svrstani u Nivo 1;
- Sopstvena sredstva: kako kod ovog tipa aktive nije moguće pogoršanje kreditnog rizika, svrstavaju se u Nivo 1.

Objašnjenje inputa, pretpostavki i tehnika procene

Očekivani kreditni gubitak se meri bilo na 12 meseci ili za ceo životni vek u zavisnosti od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje ili da li se neko sredstvo smatra kredinto-obezvređenim. Ekonomski informacije o budućim događajima su takođe uključene u određivanje 12-mesečnog i life-time PD, EAD i LGD. Ove pretpostavke variraju po tipu proizvoda. Očekivani kreditni gubici su diskontovani proizvod verovatnoće default-a (PD), gubitaka po default-u (LGD), izloženosti po default-u (EAD) i diskontnog faktora (D).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Verovatnoća default-a

Verovatnoća default-a predstavlja verovatnoću da dužnik neće ispuniti svoju finansijsku obavezu bilo u narednih 12 meseci ili tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. Uopšteno, verovatnoća defaulta tokom životnog veka finansijskog instrumenta se izračunava na osnovu regulatorne 12-mesečne verovatnoće default-a, iz koje se uklanja marga konzervativizma, kao polazne tačke. Nakon toga različite statističke metode koriste se za generisanje procene kako će se default profil razvijati od inicijalnog priznavanja pa tokom trajanja kredita ili portfolija kredita. Profil je zasnovan na istorijskim posmatranim podacima i parametarskim funkcijama.

Različiti modeli su korišćeni za procenu default profila kreditnih obaveza i mogu se grupisati u sledeće kategorije:

- Država i organi lokalne samouprave, osiguravajuća društva i „collective investement undertakings“ - profil se generiše primenom pristupa matrica tranzicije. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije - profil se generiše pomoću pristupa parametrijske regresije preživljavanja (Weibull). Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;

Opšta forma parametarske funkcije za pd je:

$$pd(t)=\exp(a+b*f(pd(1))+(c+d*g(pd(1)))*\log(t)).$$

pri čemu su f(x) i g(x) logaritamske funkcije.

Parametri su procenjeni korišćenjem nelinearnih najmanjih kvadrata. Zavisna varijabla je promena rejtinga i pripadajuće jednogodišnje verovatnoće default-a tokom vremena.

Korišćeni modeli su dobili IRB odobrenje i validiraju se jednom godišnje. Godišnja validacija podleže regulatornom odobrenju i kontroli od strane ECB i OeNB.

Rejting i pripadajuća verovatnoća default-a su nepristrasni. Regulatorna marga konzervativizma je ukinuta.

- Stambeni i drugi krediti odobreni stanovništvu - profil se generiše koristeći parametrijsku regresiju preživljavanja u konkurentnim okvirima rizika. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću neizvršavanja koristeći satelitske modele.

U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu potpuno dostupni, vrši se grupisanje, uprosečavanje i benčmarking u cilju kreiranja inputa za kalkulaciju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Gubitak usled statusa neizmirenja obaveza („Loss Given Default“ (dalje u tekstu: LGD))

LGD predstavlja očekivanje Banke o iznosu gubitka po izloženosti koja ima default status. LGD varira u zavisnosti od tipa proizvoda i klijenta. LGD se prikazuje kao procenat gubitka prema izloženosti u trenutku ulaska u default status. LGD se izračunava na 12-mesečnoj ili life-time bazi, gde dvanaestomesečni LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi u periodu od 12 meseci, dok life-time LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi tokom preostalog očekivanog životnog veka kredita.

Različiti modeli se koriste za procenu LGD i oni se mogu podeliti na sledeće kategorije:

- Država: LGD se dobija korišćenjem informacija i izvora sa tržišta. Izvori sa tržišta su eksterni podaci o gubicima koji su u vezi sa default-ima država (otpisi duga usled restrukturiranja i slično);
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije: LGD se generiše diskontovanjem tokova gotovine naplaćenih tokom workout procesa. Buduće informacije su inkorporirane u LGD korišćenjem Vasičekovog modela;
- Stambeni krediti i ostali proizvodi stanovništva: LGD se generiše tako što se isključuju periodi krize, kao i ostale marge konzervativizma iz regulatornog LGD modela. Buduće informacije se inkorporiraju korišćenjem različitih satelit modela;
- U limitiranih slučajevima, kada neki inputi nisu u potpunosti raspoloživi, alternativni modeli oporavka, referentne vrednosti i ekspertske vrednosti se mogu koristiti za obračun.

Izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza (Exposure at Default ("EAD"))

EAD je zasnovan na iznosu koji Banka očekuje, u trenutku default-a, da će se dugovati u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta. Dvanaestomesečni i life-time EAD se utvrđuju na bazi očekivanog profila izmirenja obaveza, a variraju u zavisnosti od tipa proizvoda. Za proizvode sa amortizacionim planom otplate i jednokratnim otplatama, obračun se zasniva na ugovornim plaćanjima u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka. Gde je relevantno, prepostavke o prevremenoj otplati ili refinansiranju takođe treba uzeti u obzir prilikom kalkulacije.

Kod revolving prozvoda EAD je određen polazeći od trenutnog povučenog iznosa i dodavanjem faktora konverzije, koji odražava očekivano povlačenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neizmirenja obaveza. Regulatorne marge su isključene iz faktora konverzije. Parametri koji se koriste u regulatorne svrhe, kao što su LGD i faktor kreditne konverzije koji se koriste u obračunu rizikom ponderisane aktive, obračunavaju se uz korišćenje marge konzervativizma. Za potrebe MSFI 9, koriste se isti parametri, ali bez marge konzervativizma. U ograničenom broju slučajeva kada podaci nisu dostupni, referentne vrednosti se mogu koristiti za obračun.

Diskontni faktor

Generalno, za bilansne izloženost koje nisu kreditno obrezvredjene na inicijalnom priznavanju tj. POCI, stopa korišćena za kalkulaciju očekivanog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njena aproksimacija.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kalkulacija

Očekivani kreditni gubitak je proizvod PD, LGD i EAD parametara pomnožen verovatnoćom neulaska u status neizmirenja obaveza pre razmatranog perioda. Ovo je prikazano kao funkcija preživljavanja. Obračun praktično predstavlja sumirane buduće očekivane gubitke diskontovane na datum izveštavanja. Ovako izračunati očekivani gubici su ponderisani scenarijima orijentisanih ka budućim događajima.

Različiti modeli se koriste za procenu Stage 3 ispravke vrednosti i isti mogu biti svrstani u tri različite grupe:

- Država, pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije, „collective investement undertakings“: Obračun ispravke vrednosti za Stage 3 se vrši od strane zaposlenih u Sektoru za upravljanje posebnim plasmanima i instrumentima obezbeđenja, koji diskontuju očekivani tok gotovine odgovarajućom efektivnom kamatnom stopom;
- Stambeni krediti: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše izračunavanjem diskontovane realizovane vrednosti kolateralata;
- Ostali proizvodi stanovništva: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše računajući statistički određen očekivani gubitak oslobođen od indirektnih troškova.

Sva finansijska sredstva koja su u kašnjenju više od 90 dana su u Stage 3 i ta prepostavka ne može biti pobijena.

Informacije o budućnosti

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika i kalkulacije očekivanog kreditnog gubitka podrazumevaju korišćenje informacija o budućnosti. Banka je izvršila istorijske analize i utvrdila ključne ekonomske varijable koje imaju uticaj na kreditni rizik i očekivani kreditni gubitak za svaki portfolio.

Uključivanje informacija o budućnosti u obračun očekivanog kreditnog gubitka se vrši putem makroekonomskih modela, koji vode direktnom prilagođavanju verovatnoća default-a i ostalih ključnih parametara. Informacije koje se odnose na budućnost uključuju se kroz ulazne parametre makroekonomskog modela. Pošto buduće realizacije ovih makroekonomskih parametara nisu poznate, inherentna nesigurnost čini neophodnim primenu različitih scenarija.

Pored osnovnog ekonomskog scenarija, Banka kreira i najbolji i najgori mogući scenario, kao i ponderisani scenario - da bi se osiguralo da su sve nelinearnosti obuhvaćene. Banka je utvrdila da tri scenarija odgovarajuće opisuju nelinearnosti. Baznom scenariju se dodeljuje ponder 50%, a preostalim 25%.

Raiffeisen Research isporučuje skup vrednosti za relevantne makroekonomске varijable, za svaki scenario. Skup vrednosti se obezbeđuje kvartalno i pokriva trogodišnji period. Za period nakon tri godine, da bi se projektovale ekonomske varijable za ostatak životnog veka proizvoda, korišćen je pristup srednje reversije – što znači da ekonomske varijable dugoročno teže prosečnoj stopi ili prosečnoj stopi rasta do zrelosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Informacije o budućnosti (nastavak)

Uticaj ovih ekonomskih varijabli na verovatnoću ulaska u default status, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku ulaska u default status se utvrđuju koristeći statističku regresiju pomoću koje se dolazi do saznanja kakav su uticaj pomenute varijable imale istorijski na stope ulaska u default status i na komponente gubitka usled default statusa i izloženost u trenutku ulaska u default status.

Kao i sa svakim ekonomskim predviđanjem, projekcije i verovatnoće događaja su podložne visokom stepenu inherentne nepouzdanosti i zbog toga se stvarni ishodi mogu značajno razlikovati od predviđenih. Banka smatra da ove prognoze predstavljaju njenu najbolju procenu svih mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetrije u okviru različitih portfolija koji postoje u Banci.

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - o Bruto domaći proizvod;
 - o Stopa nezaposlenosti;
 - o Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - o Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - o Bruto domaći proizvod;
 - o Stopa nezaposlenosti;
 - o Cene nekretnina

Dodatno, pri uključivanju informacija o budućnosti koristi se i tzv. „kreditnog sata“ koje je razvijeno kako bi se identifikovala trenutna pozicija u kreditnom ciklusu, kao i trend. U zavisnosti od trenutne pozicije EBITDA i neto duga privrednih subjekata nad medijanom i trendom, kreditni sat daje procenu visine rizika (nizak, srednji, visok). U zavisnosti od procene faze ciklusa, vrši se korekcija parametara, ali isključivo u delu varijacija koje makroekonomski model ne objašnjava (da bi se izbeglo dvostruko uključivanje makroekonomskih kretanja) i samo ako ova korekcija poboljšava performanse makroekonomskog modela.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.										
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvredenih potraživanja	Obezvredenih potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	36.271.886	26.925.194	3.089.520	228.320	-	66.514.920	1.999.977	1.306.519	63.208.422	21.987.750	522.574
Stambeni krediti	13.897.404	10.625.098	593.357	-	-	25.115.858	329.798	318.316	24.467.743	20.117.888	415.464
Potrošački i gotovinski krediti	17.469.773	11.882.620	1.729.425	-	-	31.081.818	1.070.979	716.003	29.294.835	29.350	3.546
Transakcioni i kreditne kartice	4.431.616	2.749.217	688.675	-	-	7.869.508	516.652	174.194	7.178.662	23.291	1.553
Ostala potraživanja	473.093	1.668.259	78.063	228.320	-	2.447.736	82.548	98.006	2.267.182	1.817.221	102.011
Potraživanja od privrede	145.392.761	37.444.945	2.629.877	-	-	185.467.583	1.962.598	1.176.621	182.329.364	60.142.681	754.242
Velika preduzeća	74.295.298	28.843.790	1.900.572	-	-	105.039.660	1.412.243	769.159	102.858.258	33.527.119	580.044
Mala i srednja preduzeća	8.779.879	4.727.149	371.434	-	-	13.878.462	291.963	204.064	13.382.435	4.205.285	135.250
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.780.130	3.874.006	357.871	-	-	7.012.007	258.392	192.710	6.560.905	1.073.661	38.948
Finansijske institucije	59.537.454	-	-	-	-	59.537.454	-	9.688	59.527.766	21.336.616	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	67.151.639	837	38.040	-	-	67.190.517	34.417	639	67.155.461	-	-
Ukupna izloženost	248.816.287	64.370.976	5.757.436	228.320	-	319.173.020	3.996.992	2.482.779	312.693.250	82.130.430	1.276.815
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	248.815.391	64.370.976	133.079	119.666	-	313.439.112	9.252	2.482.780	310.947.080	82.130.430	57.518
Od čega: restrukturirana	92.491	473.795	3.838	53.221	-	623.344	749	34.659	587.936	312.329	4.660
Problematična potraživanja	896	-	5.624.357	108.654	-	5.733.907	3.987.740	-	1.746.167	-	1.219.297
od čega: restrukturirana	896	-	1.555.158	42.940	-	1.598.994	1.326.932	-	272.062	-	377.179
Ukupna izloženost	248.816.287	64.370.976	5.757.436	228.320	-	319.173.020	3.996.992	2.482.779	312.693.250	82.130.430	1.276.815

*Ponderisana vrednost kolateral-a

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.										
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvredenih potraživanja	Obezvredenih potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	6.744.094	4.205.980	146.450	-	-	11.096.524	85.296	72.746	10.938.482	89.973	480
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	6.743.506	4.171.758	146.450	-	-	11.061.714	85.296	64.737	10.911.681	57.438	480
Ostala potraživanja	588	34.222	-	-	-	34.810	-	8.009	26.801	32.535	-
Potraživanja od privrede	116.634.223	21.084.930	1.004.587	-	-	138.723.739	293.668	415.591	138.014.480	36.377.077	659.852
Velika preduzeća	103.276.507	18.931.038	982.140	-	-	123.189.685	280.517	363.641	122.545.527	28.533.940	648.078
Mala i srednja preduzeća	4.664.074	1.315.337	15.960	-	-	5.995.371	8.900	16.437	5.970.034	936.766	11.774
Mikro preduzeća i preduzetnici	902.741	666.939	6.487	-	-	1.576.166	4.251	35.023	1.536.892	111.352	-
Finansijske institucije	7.790.901	171.616	-	-	-	7.962.517	-	490	7.962.027	6.795.019	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.022.056	38.734	-	-	-	6.060.790	-	916	6.059.874	-	-
Ukupna izloženost	129.400.373	25.329.644	1.151.037	-	-	155.881.053	378.964	489.253	155.012.836	36.467.050	660.332
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	129.400.373	25.329.644	10.123	-	-	154.740.139	82	489.253	154.250.804	36.467.049	365
Od čega: restrukturirana	8.405	251.477	-	-	-	259.882	-	13.132	246.750	36.603	-
Problematična potraživanja	-	-	1.140.915	-	-	1.140.915	378.882	-	762.033	-	659.967
od čega: restrukturirana	-	-	2.673	-	-	2.673	-	-	2.673	-	-
Ukupna izloženost	129.400.373	25.329.644	1.151.037	-	-	155.881.053	378.964	489.253	155.012.836	36.467.050	660.332

*Ponderisana vrednost kolateral-a

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.										
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin. Stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvre đenih potraživanja	Obezvred enih potraživa nja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	52.602.751	6.586.080	2.779.426	248.486	-	62.216.743	1.773.329	752.631	59.690.783	19.907.768	551.742
Stambeni krediti	18.176.312	2.938.000	587.031	-	-	21.701.343	352.755	132.918	21.215.670	17.842.233	402.593
Potrošački i gotovinski krediti	26.847.309	1.116.836	1.540.026	-	-	29.504.171	908.328	349.419	28.246.424	25.931	2.954
Transakcioni i kreditne kartice	6.269.047	1.471.334	554.750	-	-	8.295.131	391.054	159.436	7.744.641	26.512	480
Ostala potraživanja	1.310.083	1.059.910	97.619	248.486	-	2.716.098	121.192	110.858	2.484.048	2.013.092	145.715
Potraživanja od privrede	133.732.301	10.248.654	2.427.734	-	-	146.408.689	2.064.938	399.926	143.943.825	51.789.213	210.675
Velika preduzeća	85.501.676	8.119.948	1.870.335	-	-	95.491.959	1.654.873	218.845	93.618.241	26.545.593	61.219
Mala i srednja preduzeća	9.498.965	2.075.331	284.221	-	-	11.858.517	222.274	56.039	11.580.204	3.338.652	126.948
Mikro preduzeća i preduzetnici	5.680.915	53.375	273.178	-	-	6.007.468	187.791	118.227	5.701.450	564.664	22.508
Finansijske institucije	33.050.745	-	-	-	-	33.050.745	-	6.815	33.043.930	21.340.304	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	58.093.361	22.819	38.040	-	-	58.154.220	34.418	1.000	58.118.802	-	-
Ukupna izloženost	244.428.413	16.857.553	5.245.200	248.486	-	266.779.653	3.872.685	1.153.557	261.753.409	71.696.981	762.417
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	244.409.878	16.857.553	25.663	72.726	-	261.365.818	1.749	1.153.557	260.210.512	71.696.981	2.662
Od čega: restrukturirana	67.975	358.471	377	23.773	-	450.597	19	25.058	425.520	255.902	-
Problematična potraživanja	18.535	-	5.219.537	175.760	-	5.413.834	3.870.936	-	1.542.898	-	759.755
od čega: restrukturirana	18.535	-	1.966.022	80.540	-	2.065.096	1.730.144	-	334.952	-	246.275
Ukupna izloženost	244.428.413	16.857.553	5.245.200	248.486	-	266.779.653	3.872.685	1.153.557	261.753.409	71.696.981	762.417

*Ponderisana vrednost kolaterala

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja*	
	bez značajnog pogoršanja fin. stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvredenih potraživanja	Obezvredenih potraživanja
	Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	8.587.813	2.226.999	111.757	-	-	10.926.570	65.341	60.228	10.801.001	68.358	695
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrosački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	8.567.762	2.226.999	111.169	-	-	10.905.931	64.937	55.602	10.785.391	51.889	107
Ostala potraživanja	20.051	-	588	-	-	20.639	404	4.626	15.610	16.469	588
Potraživanja od privrede	133.706.422	5.245.052	702.920	-	-	139.654.394	258.018	274.663	139.121.715	23.640.148	492.314
Velička preduzeća	118.339.987	4.800.975	689.600	-	-	123.830.562	248.184	249.561	123.332.818	16.432.210	492.314
Mala i srednja preduzeća	5.539.514	412.747	2.348	-	-	5.954.609	2.000	5.667	5.946.942	667.996	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.100.853	216	10.972	-	-	2.112.041	7.834	19.307	2.084.900	143.804	-
Finansijske institucije	7.726.068	31.114	-	-	-	7.757.182	-	-	128	7.757.055	6.396.138
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.145.562	15.269	-	-	-	5.160.831	-	623	5.160.208	-	-
Ukupna izloženost	147.439.797	7.487.320	814.677	-	-	155.741.795	323.359	335.514	155.082.924	23.708.506	493.009
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	147.439.797	7.487.320	4.564	-	-	154.931.682	48	335.514	154.596.121	23.708.506	-
od čega: restrukturirana	64.037	265.817	-	-	-	329.854	-	10.514	319.340	34.561	-
Problematična potraživanja	-	-	810.113	-	-	810.113	323.311	-	486.803	-	493.009
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	147.439.797	7.487.320	814.677	-	-	155.741.795	323.359	335.514	155.082.924	23.708.506	493.009

*Ponderisana vrednost kolaterala

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvredjenja i broju dana docnje, na dan 31. decembar 2020. godine, su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvredena potraživanja (stage 3)					POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje	
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana						
Prema sektorima																
Potraživanja od stanovništva	42.942.541	18.744.905	1.157.442	298.864	53.329	286.505	1.279.600	492.308	152.106	879.002	228.320	-	63.197.080	3.089.520	66.514.920	
Stambeni krediti	19.386.651	4.865.723	186.814	38.266	45.047	126.574	366.137	60.653	4.478	35.515	-	-	24.522.501	593.357	25.115.858	
Potrošački i gotovinski krediti	17.606.955	10.837.161	721.374	182.551	4.352	105.105	687.099	265.837	89.581	581.804	-	-	29.352.393	1.729.425	31.081.818	
Transakcioni i kreditne kartice	4.785.958	2.115.428	206.095	69.478	3.875	31.465	180.627	164.101	56.644	255.838	-	-	7.180.833	688.675	7.869.508	
Ostala potraživanja	1.162.977	926.593	43.159	8.569	55	23.361	45.737	1.717	1.403	5.845	228.320	-	2.141.353	78.063	2.447.736	
Potraživanja od privrede	133.178.327	48.790.616	830.892	36.879	993	1.533.462	450.266	41.578	88.952	515.620	-	-	182.837.706	2.629.877	185.467.583	
Velika preduzeća	101.860.462	520.256	757.474	-	896	1.384.116	259.719	112	9.875	246.751	-	-	103.139.088	1.900.572	105.039.660	
Mala i srednja preduzeća	13.446.616	45.669	14.743	-	-	109.970	125.989	2.091	21.337	112.047	-	-	13.507.028	371.434	13.878.462	
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.983.073	3.575.413	58.675	36.879	97	39.376	64.558	39.375	57.740	156.822	-	-	6.654.136	357.871	7.012.007	
Finansijske institucije	14.888.176	44.649.278	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59.537.454	-	59.537.454	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	67.152.477	-	-	-	-	38.040	-	-	-	-	-	-	67.152.477	38.040	67.190.517	
Prema kategorijama potraživanja																
Neproblematična potraživanja	243.273.344	67.535.521	1.988.333	335.743	53.426	53.597	78.964	1	-	517	119.666	-	313.186.367	133.079	313.439.112	
od čega: restrukturirana	262.978	274.442	18.412	532	9.921	67	3.771	-	-	-	53.221	-	566.286	3.838	623.344	
Problematična potraživanja	-	-	-	-	896	1.804.409	1.650.902	533.885	241.056	1.394.106	108.654	-	896	5.624.357	5.733.907	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	896	1.043.848	241.941	42.855	33.516	192.998	42.940	-	896	1.555.158	1.598.994	
Ukupna izloženost	243.273.344	67.535.521	1.988.333	335.743	54.322	1.858.006	1.729.866	533.886	241.056	1.394.623	228.320	-	313.187.263	5.757.436	319.173.020	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvredena potraživanja (stage 3)					POCI	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje	
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana						
Prema sektorima																
Potraživanja od stanovništva	9,797,821	1,013,235	115,071	20,340	3,606	49,277	55,590	41,583	-	-	-	-	10,950,074	146,450	11,096,524	
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9,763,011	1,013,235	115,071	20,340	3,606	49,277	55,590	41,583	-	-	-	-	10,915,264	146,450	11,061,714	
Ostala potraživanja	34,810	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34,810	-	34,810	
Potraživanja od privrede	128,654,093	9,063,018	1,291	749	-	582,275	420,272	346	1,646	47	-	-	137,719,152	1,004,587	138,723,739	
Velika preduzeća	114,029,262	8,178,282	-	-	-	564,142	417,998	-	-	-	-	-	122,207,545	982,140	123,189,685	
Mala i srednja preduzeća	5,978,542	69	800	-	-	15,673	-	287	-	-	-	-	5,979,411	15,960	5,995,371	
Mikro preduzeća i preduzetnici	1,286,700	281,739	491	749	-	2,460	2,274	59	1,646	47	-	-	1,569,679	6,487	1,576,166	
Finansijske institucije	7,359,589	602,928	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,962,517	-	7,962,517	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6,060,790	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,060,790	-	6,060,790	
Prema kategorijama potraživanja																
Neproblematična potraživanja	144,512,704	10,076,254	116,362	21,090	3,606	7,990	2,133	-	-	-	-	-	154,730,016	10,123	154,740,139	
od čega: restrukturirana	259,882	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	259,882	-	259,882	
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	623,563	473,729	41,929	1,646	47	-	-	-	1,140,915	1,140,915	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	2,673	-	-	-	-	-	-	2,673	2,673	
Ukupna izloženost	144,512,704	10,076,253	116,362	21,089	3,606	631,552	475,862	41,929	1,646	47	-	-	154,730,016	1,151,037	155,881,053	

Sve investicione hartije od vrednosti se nalaze u grupi plasmana koja nisu u kašnjenju i nisu obezvredena, a po osnovu ovih ulaganja nije formirana ispravka vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembar 2019. godine, su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.											Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje	
	ne je u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	ne je u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha				
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	40.397.083	17.689.927	978.814	170.836	23.110	172.912	1.489.590	393.596	292.272	608.601	-	59.259.770	2.956.971	62.216.741	
Stambeni krediti	15.749.332	5.009.080	280.507	54.786	20.606	51.464	423.080	41.460	15.661	55.365	-	21.114.311	587.030	21.701.341	
Potrošački i gotovinski krediti	17.528.145	9.839.512	524.712	69.509	2.268	55.533	682.320	236.102	177.164	388.906	-	27.964.146	1.540.025	29.504.171	
Transakcioni i kreditne kartice	5.852.351	1.744.981	110.167	32.868	14	32.260	183.599	81.541	98.184	159.166	-	7.740.381	554.750	8.295.131	
Ostala potraživanja	1.267.255	1.096.354	63.428	13.673	222	33.655	200.591	34.493	1.263	5.164	-	2.440.932	275.166	2.716.098	
Potraživanja od privrede	140.052.586	3.867.293	20.590	21.878	18.610	1.024.664	705.565	117.140	183.033	397.332	-	143.980.957	2.427.734	146.408.691	
Velika preduzeća	92.880.976	722.114	-	-	18.535	919.210	605.139	2.098	41.059	302.829	-	93.621.625	1.870.335	95.491.960	
Mal a srednja preduzeća	11.536.412	37.398	-	486	-	79.303	32.403	52.114	83.276	37.125	-	11.574.296	284.221	11.858.517	
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.640.536	3.051.698	20.590	21.392	75	26.151	68.023	62.928	58.698	57.378	-	5.734.291	273.178	6.007.469	
Finansijske institucije	32.994.662	56.083	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.050.745	-	33.050.745	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	58.116.180	-	-	-	-	38.040	-	-	-	-	-	58.116.180	38.040	58.154.220	
Ukupna izloženost	40.397.083	17.689.927	978.814	170.836	23.110	172.912	1.489.590	393.596	292.272	608.601	-	59.259.770	2.956.971	62.216.741	
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	238.565.848	21.557.221	999.404	192.713	23.184	8.199	19.246	1	-	3	-	261.338.370	27.449	261.365.819	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	18.535	1.227.418	2.175.910	510.736	475.305	1.005.930	-	18.535	5.395.299	5.413.834
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupna izloženost	238.565.849	21.557.220	999.404	192.714	41.720	1.235.616	2.195.155	510.736	475.305	1.005.933	-	261.356.907	5.422.745	266.779.653	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.												Ukupno neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obvezredena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	Neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)					Obvezredena potraživanja (stage 3)					Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha				
nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana						
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	9.908.725	840.888	51.618	13.581	-	39.075	58.218	14.464	-	-	-	10.814.812	111.757	10.926.569	
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.888.674	840.888	51.618	13.581	-	38.487	58.218	14.464	-	-	-	10.794.761	111.169	10.905.930	
Ostala potraživanja	20.051	-	-	-	-	588	-	-	-	-	-	20.051	588	20.639	
Potraživanja od privrede	129.871.678	9.079.779	18	-	-	545.365	4.671	2.318	51	150.516	-	138.951.475	702.921	139.654.396	
Velika preduzeća	117.290.937	5.850.026	-	-	-	539.084	-	-	-	150.516	-	123.140.963	689.600	123.830.563	
Mala i srednja preduzeća	5.851.633	100.628	-	-	-	348	-	2.000	-	-	-	5.952.261	2.348	5.954.609	
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.701.012	400.039	18	-	-	5.933	4.671	318	51	-	-	2.101.069	10.973	2.112.042	
Finansijske institucije	5.028.096	2.729.086	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.757.182	-	7.757.182	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.160.831	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.160.831	-	5.160.831	
Ukupna izloženost	9.908.725	840.888	51.618	13.581	-	39.075	58.218	14.464	-	-	-	10.814.812	111.757	10.926.569	
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	144.941.235	9.920.667	51.636	13.581	-	3.606	959	-	-	-	-	154.927.119	4.565	154.931.684	
od čega: restrukturirana	329.854	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	329.854	
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	580.835	61.930	16.782	51	150.516	-	-	810.114	810.114	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupna izloženost	144.941.234	9.920.667	51.636	13.581	-	584.440	62.889	16.782	51	150.516	-	154.927.118	814.678	155.741.796	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje

Banka nema restrukturiranih kredita i potraživanja od banaka, niti restrukturirana ulaganja u investicione hartije od vrednosti.

Restrukturiranje dužnika pravnog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera tj. ukoliko proceni da bi se izmenom uslova finansiranja obezbedilo dugoročno održivo poslovanje dužnika. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Aktivnosti koje se preduzimaju osmišljavaju se na način da osiguraju opstanak preduzeća i ne ugroze likvidnost dužnika (eventualno smanjenje izloženosti mora da bude pažljivo isplanirano i primenjeno samo ukoliko ne ugrožava poslovni plan);
- Pri kreiranju plana finansijskog restrukturiranja fokus je na stabilizaciji neposrednih gotovinskih tokova i poboljšanju pokazatelja bilansa stanja (poput korišćenja neposlovne imovine, povećanja kapitala, restrukturiranja obaveza uključujući inter kompanijske kredite i van-bilansne pozicije), sa srednjoročnim i dugoročnim ciljem ostvarivanja poboljšanog nivoa i održive EBITDA tj. poboljšanja otpлатnog kapaciteta i povećanja vrednosti preduzeća;
- U složenim slučajevima, uključuju se spoljni savetnici kako bi se obradio što širi aspekt procesa restrukturiranja: pravna pitanja, poreski i operativni preporuke i/ili supervizije, osmišljavanje i implementacija reorganizacije/šeme restrukturiranja);
- Obezbeđuje se saradnja sa drugim finansijerima sa ciljem održavanja preduzeća dužnika u "životu" i prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća: oblik i nivo saradnje mora biti razmatran od slučaja do slučaja (sprovodenje refinansiranja kroz organizovanje sindikata, objedinjavanje kolaterala, sagledavanje koje su banke voljne da pomognu proces restrukturiranja a koje ne, određivanje vođe u procesu ili osnivanje odbora za rukovođenje, smanjenje broja uključenih kreditora, itd.);
- Ukoliko dužnik pokaže spremnost, potražiti novog investitora (uz saglasnost/u saradnji /zajedno sa dužnikom);
- Zahteva se i podržava reorganizacija preduzeća dužnika, operativna i poslovno strateška poboljšanja (promena rukovodstva i strateških koncepata, modifikacija procesa i organizacionih struktura, (re)fokusiranje na osnovni posao, smanjenje operativnih troškova, pravljenje prioriteta u investiranju i/ili smanjenje nivoa troškova vezanih za investicije, itd.).

U procesu restrukturiranja dužnika pravnih lica, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti kreditora. Navodimo neke od mera restrukturiranja koja Banka primenjuje (spisak nije sveobuhvatan, s obzirom da su slučajevi restrukturiranja pravnih lica specifični i uvek zahtevaju individualni pristup):

- Modifikacija proizvoda kroz: (i) refinansiranje izloženosti prema klijentu kroz odobravanje drugačijeg proizvoda koji je ili prilagođeniji načinu poslovanja dužnika ili je prihvatljiviji banci s aspekta rizika (npr. faktoring, lizing), (ii) zahtevati plaćanje unapred, (iii) promenu iznosa rata ili rokova njihovog dospeća (iv) promena kamatne stope itd.
- "Pojačavanje" ugovornih uslova: prilagođavanje ugovornih odredbi sa ciljem da: (i) se ojača pozicija Banke (ii) uspostavi sistem finansijske discipline (iii) pomogne izvršenje plana restrukturiranja, obezbedi dodatnu obavezu vlasnika preduzeća dužnika, itd.;
- Stupanje u kontakt sa drugim poveriocima i ukoliko je potrebno organizovanje odbora poverilaca (ovaj korak mora biti pažljivo razmotren i u skladu sa direktnih ugovornim okvirom zaključenim sa dužnikom kao i ciljem koji treba da bude ostvaren kroz preduzimanje ovakvih radnji);
- Usmeravanje gotovinskih tokova dužnika preko banke koji obuhvataju i tokove vezane za postojeće zaloge na potraživanjima dužnika kao i njihovo ažuriranje ukoliko je potrebno;
- Uključivanje novih zainteresovanih strana (investitora, dobavljača i kupaca) itd.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom zahteva visoku proaktivnost i striktno praćenje implementacije definisane strategije u cilju sprečavanja gubitaka za Banku i omogućavanja maksimalnog povraćaja postojeće izloženosti prema dužniku. S tim u vezi, obezbeđuje se interni (između više odeljenja i sektora unutar Banke) i eksterni (između Banke i klijenta, Banke i drugih kreditora itd.) protok informacija kako bi Banka raspolagala sa ažurnim informacijama na osnovu kojih se donose odluke vezano za sprovođenje definisane strategije restrukturiranja i odnosa sa dužnikom. Postoji jasan lanac nadležnosti unutar nadležnog Sektora za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom u kome svaki dužnik ima osobu koja je nadležna za svakodnevno praćenje i kontakt kao i njegove nadređene instanci koje su odgovorne za odobrenje/korekciju predloženih koraka u procesu restrukturiranja.

Svaki aspekt međusobnih odnosa Banke i dužnika se definiše kroz potpisivanje neophodne pravne dokumentacije (koju pre potpisivanja kontroliše pravna služba Banke) čime se obezbeđuje transparentnost dogovorenog ali i uspostavljaju obaveze obe strane. Pravna služba je i nakon sprovođenja ugovorene strategije nadležna za sva pravna pitanja i postupke koji mogu proistekti iz odnosa Banke i dužnika.

Kontrola ugovorenih i sprovedenih mera restrukturiranja se vrši kroz definisanje kontrolnih tačaka implementacije i postavljanje odgovarajućih mehanizama kontrole ispunjenja definisanih uslova a parametri stabilne kontrolne aktivnosti su definisani od slučaja do slučaja (uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog slučaja odnosno predmeta restrukturiranja) i mogu uključivati ali i ne treba da su ograničeni na:

- Izradu review aplikacija (minimalno jednom u šest meseci) u kojima se organima odlučivanja predstavlja uspešnost sprovođenja definisane strategije (redovnost izmirenja obaveza prema Banci, poštovanje dogovorene i ugovorene strategije, postojanost u poslovanju dužnika, itd) i predlažu korektivne mere (ukoliko situacija to nalaže);
- Redovno praćenje prometa preko računa klijenta otvorenog kod Banke (prilivi i odlivi, realan obim u poređenju sa očekivanjima i ugovorenim procentom prometa preko Banke, praćenje priliva vezanih za zaloge na potraživanjima i ili asignacije ukoliko iste predstavljaju deo instrumenata obezbeđenja); brzu reakciju u slučaju nestandardnih/neuobičajenih transakcija (ili njihovog odsustva) itd.;
- Praćenje dužnikovih poslovnih aktivnosti (kao i članica grupe povezanih lica kojoj on pripada) / ostvarenja – bilo na osnovu redovnih podataka dostavljenih od strane dužnika i ili izveštaja koje će dostaviti lice koje je dužnik ovlastio i ili iz izveštaja eksternom supervizora (ukoliko je angažovan);
- Fizički obilazak dužnika u zavisnosti od potrebe, složenosti dužnikovog načina poslovanja i definisane strategije restrukturiranja;
- Redovno praćenje i ažuriranje vrednosti instrumenata obezbeđenja;
- Redovno praćenje javnih registara kao i javno dostupnih informacija kako bi se moglo brzo reagovati u slučaju neuobičajenih dešavanja;
- Praćenje i brzo reagovanje na eventualne blokade računa klijenta (o čemu Banku istovremeno obaveštava NBS);
- Praćenje ispunjenja bilo kog drugog ugovornog uslova i odredbe a u skladu sa definisanim rokovima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Kao deo RBI grupe, Banka je u obavezi da pored regulative propisane od strane Narodne banke Srbije poštuje i regulativu nadležnih organa Evropske Unije, među kojima i Evropskog nadzornog tela za bankarstvo. Jedna od regulativa koja je od velike važnosti za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom jeste i direktiva koja definiše "Forbearance" proces i odnosi se na sve klase izloženosti.

Pod "Forborne" plasmanima se podrazumevaju krediti (izloženosti) kod kojih su primenjene "forbearance" mere (koje obuhvataju koncesije/ustupke date dužniku koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju svojih finansijskih obaveza prema Banci). Na osnovu navedenog, "forbearance" status definišu dva faktora:

- Finansijske poteškoće, i
- Izmene/modifikacije opštih uslova kredita, koje se smatraju koncesijom/ustupkom dužniku.

"Forbearance" klasifikacija će prestati kada svi navedeni uslovi budu ispunjeni:

- Plasman se smatra "Performing", uključujući i one koji su reklassificirani iz "Non-Performing" kategorije posle analize finansijskog stanja dužnika, koja dokazuje da plasman više nije "Non-Performing",
 - Prošlo je minimum 2 godine probnog perioda od dana:
 - od kada se "Forborne" izloženost smatrala kao "Performing" (za plasmane reklassificirane iz "Non-Performing" statusa);
 - od kada je odobrena „forbearance“ mera (za plasmane koji nisu klasifikirani kao „Non-performing“ na dan implementacije „forbearance“ mere ili „forbearance“ mere nisu uticale da plasman bude klasifikovan kao „Non-performing“)
 - Redovna otplata značajnog dela glavnice ili kamate tokom najmanje polovine probnog perioda;
 - Ni jedna izloženost prema dužniku nije u docnji duže od 30 dana na kraju probnog perioda.

Restrukturiranje dužnika fizičkog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera i da će datim olakšicama pomoći klijentu da prevaziđe trenutne finansijske probleme i vrati plasman u redovnu otplatu. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Osigurati bolje razumevanje klijentovih potreba i trenutnog finansijskog stanja;
- Poboljšavanje motivacije klijenta da redovno izmiruje svoje obaveze.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Osnovna načela kojih se Banka pridržava prilikom kalkulacije osnovnih elemenata novog kredita za restrukturiranje su:

- Obuhvatiti sva bilansna potraživanja od komitenta u jednu partiju, uz moguće izuzetke.
- Plan otplate novog kredita za restrukturiranje treba biti u vidu mesečnih anuiteta, sa rokom koji se određuje prema izloženosti klijenta i proizvodima koje ima u korišćenju. Produženje perioda otplate, tj. novi period otplate novog kredita za restrukturiranje, kojom su objedinjene sve ostale partie (osim stambenog kredita i gotovinskog kredita sa hipotekom), se definiše u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda koji se restrukturiraju (kredit, kartica ,pozajmica..) i prema izloženosti;
- Kamatna stopa - Detaljan način određivanja kamatne stope, ali i provizija za obradu kredita za restrukturiranje je predmet odobrenja Komisije za utvrđivanje kamatnih stopa, tarifa i naknada za usluge;
- Obezbeđenje novog kredita treba da bude minimum istovetno postojećem obezbeđenju po kreditnim partijama klijenta koje su u otplati;
- Ukupne mesečne obaveze klijenta nakon restrukturiranja treba da budu umanjene za najmanje 20% u odnosu na postojeće mesečne obaveze klijenta u Banci;
- Modeli restrukturiranja koji se koriste (u procesu restrukturiranja dužnika fizičkih lica, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti klijenta).

Navodimo osnovne modele (mere) restrukturiranja koja Banka primenjuje:

- Producenje roka i korekcije mesečnih anuiteta u odnosu na inicijalne u skladu potrebama klijenta, mogućnostima otplate, gore postavljenim uslovima i Kreditnom politikom Banke;
- "Grace period" od maksimalno 12 meseci, po postojećem stambenom kreditu ili gotovinskom kreditu sa hipotekom (uz zadržavanje datuma dospeća). U toku grace perioda klijent plaća samo ugovoreni iznos kamate;
- Privremeno umanjenje kamatne u periodu od maksimum 12 meseci;
- Negativna amortizacija. U ovim slučajevima kamatna stopa po stambenom kreditu ostaje nepromenjena, ali u "grace periodu" od 9 meseci klijent plaća samo 50% obračunate kamate. Po isteku "grace perioda" vrši se pripis svih neplaćenih obaveza po ovakovom planu otplate glavnici duga, uz zadržavanje originalne valute kredita.

Klijent dobija status „izlečen“ („cured“) po ispunjenju sledećih uslova:

- Potpuna otplata restrukturiranog kredita; ili
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije bio u defaultu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u default pa nakon nekog vremena izđe iz default-a, period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz default-a);
- Poslednja dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije imao docnju 30+ po bilo kom kreditnom proizvodu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u 30+ pa nakon nekog vremena izđe iz docnje 30+, period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz 30+).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	31.12.2020.								
	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	326.281	336	9.357	262.383	-	-	12.919	611.276
Stambeni krediti	-	211.754	-	9.357	18.771	-	-	12.919	252.801
Potrošački i gotovinski krediti	-	114.527	336	-	966	-	-	-	115.829
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	242.646	-	-	-	242.646
Potraživanje od privrede	18.809	800.898	-	-	353.926	-	-	437.430	1.611.063
Velika preduzeća	-	598.716	-	-	346.680	-	-	289.517	1.234.913
Mala i srednja preduzeća	18.809	109.854	-	-	7.246	-	-	147.913	283.822
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	92.328	-	-	-	-	-	-	92.328
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	18.809	1.127.179	336	9.357	616.309	-	-	450.349	2.222.339

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	31.12.2019.								
	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	339.205	358	9.544	285.332	-	-	4.194	638.634
Stambeni krediti	-	240.667	-	9.544	24.044	-	-	4.194	278.450
Potrošački i gotovinski krediti	-	98.538	358	-	1.021	-	-	-	99.917
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	260.267	-	-	-	260.267
Potraživanje od privrede	32.403	1.262.959	-	-	377.237	36.961	-	167.498	1.877.057
Velika preduzeća	-	1.185.503	-	-	374.030	36.961	-	102.041	1.698.534
Mala i srednja preduzeća	32.403	40.137	-	-	3.207	-	-	65.457	141.204
Mikro preduzeća i preuzetnici	-	37.319	-	-	-	-	-	-	37.319
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	32.403	1.602.164	358	9.544	662.569	36.961	-	171.692	2.515.691

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	31.12.2020.								
	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	-	591	-	-	-	-	-	261.964	262.555
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	230.005	230.005
Mala i srednja preduzeća	-	591	-	-	-	-	-	31.959	32.550
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	591	-	-	-	-	-	261.964	262.555

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	31.12.2019.								
	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	-	240	-	-	-	-	-	329.614	329.854
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	300.190	300.190
Mala i srednja preduzeća	-	240	-	-	-	-	-	29.424	29.664
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	240	-	-	-	-	-	329.614	329.854

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2020. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2020.	Restrukturirano u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturiranim u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2020.	Neto vrednost na 31. decembar 2020.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	638.635	45.759	48.793	252	(24.577)	611.276	420.100
Stambeni krediti	278.450	7.845	23.614	268	(10.148)	252.801	143.922
Potrošački i gotovinski krediti	97.938	37.914	15.589	1	(4.435)	115.829	62.505
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	262.247	-	9.590	(17)	(9.994)	242.646	213.673
Potraživanje od privrede	1.877.057	560.726	620.301	41	(206.462)	1.611.063	439.898
Velika preduzeća	1.698.534	299.672	582.077	33	(181.249)	1.234.913	217.581
Mala i srednja preduzeća	141.204	197.253	32.970	8	(21.674)	283.822	143.761
Mikro preduzeća i preduzetnici	37.319	63.801	5.254	-	(3.539)	92.328	78.556
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	2.515.692	606.485	669.094	293	(231.039)	2.222.339	859.998

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2020.	Restrukturirano u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturiranim u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2020.	Neto vrednost na 31. decembar 2020.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	329.854	2.635	-	-	(69.935)	262.555	249.423
Velika preduzeća	300.190	2.635	-	-	(72.820)	230.005	216.882
Mala i srednja preduzeća	29.664	-	-	-	2.885	32.550	32.541
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	329.854	2.635	-	-	(69.935)	262.555	249.423

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2019. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2019.	Restrukturirano u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturiranim u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2019.	Neto vrednost na 31. decembar 2019.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	990.534	320.041	632.684	1.688	(40.944)	638.634	424.991
Stambeni krediti	875.718	23.623	594.598	2.230	(28.523)	278.450	177.585
Potrošački i gotovinski krediti	105.780	36.151	29.184	13	(12.843)	99.917	50.314
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	9.036	260.267	8.902	(555)	422	260.267	197.092
Potraživanje od privrede	4.513.711	152.576	2.010.062	(3.406)	(775.761)	1.877.057	335.480
Velika preduzeća	4.356.907	61.570	1.970.500	(2.958)	(746.484)	1.698.534	234.416
Mala i srednja preduzeća	131.792	61.816	32.754	(439)	(19.211)	141.204	71.047
Mikro preduzeća i preduzedtnici	25.012	29.190	6.808	(9)	(10.066)	37.319	30.017
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	5.504.245	472.617	2.642.746	(1.718)	(816.705)	2.515.691	760.471

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 1. januar 2019.	Restrukturirano u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturiranim u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2019.	Neto vrednost na 31. decembar 2019.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	271.632	59.750	397	-	(1.131)	329.854	319.340
Velika preduzeća	271.093	30.353	-	-	(1.256)	300.190	289.762
Mala i srednja preduzeća	539	29.397	397	-	125	29.664	29.578
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	271.632	59.750	397	-	(1.131)	329.854	319.340

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Politika otpisa

Banka otpisuje kredite i potraživanja ili investicione hartije od vrednosti i bilo koje rezerve za potencijalne gubitke nakon što Kreditno odeljenje Banke utvrdi da su kredit ili obezbeđenje nenaplativi. Ovakva odluka se donosi nakon razmatranja informacija kao što su nastanak značajnih izmena u finansijskom položaju dužnika/izdavaoca hartija od vrednosti tako da dužnik/izdavalac hartija od vrednosti ne može više da plaća obaveze ili da prihod od kolaterala neće biti dovoljan za otplatu celokupne izloženosti. Za manje, standardizovane kredite, odluke o otpisu generalno se baziraju na statusu kašnjenja proizvoda.

Tabela u nastavku prikazuje analizu izloženosti kreditnom riziku koja proističe iz transakcije sa derivatima:

U hiljadama RSD

	Over-the-counter	
	Nominalna	Fer vrednost
31. decembar 2020.		
Potraživanja po osnovu derivata	38.301.477	51.496
Obaveze po osnovu derivata	<u>(38.628.498)</u>	<u>2.014</u>
31. decembar 2019.		
Potraživanja po osnovu derivata	82.700.376	21.442
Obaveze po osnovu derivata	<u>(82.646.533)</u>	<u>18.516</u>

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika

Banka drži instrumente obezbeđenja po osnovu kredita i avansa datih klijentima u obliku hipoteke na nepokretnostima i ostalim sredstvima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Procene tržišne vrednosti baziraju se na vrednosti instrumenata obezbeđenja procenjenih u vreme zaduženja i po pravilu se ažuriraju na godišnjem nivou. Na postojeće instrumente obezbeđenja se primenjuju minimalni i po potrebi dodatni faktori umanjenja (haircut), propisani grupnom politikom Raiffeisen grupacije za svaku vrstu instrumenata kreditne zaštite, koja uzima u obzir specifičnosti vrste instrumenata, tržišnih fluktuacija i lokalnih specifičnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2020. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	34.178	-	11.730.382	4.105	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	18.035	-	11.340.606	4.105	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	5.759	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	10.375	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	9	-	389.776	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	251.963	-	770.971	12.361.295	-	1.314.348	-	21.704.747	11.443.328	112.569
Velika preduzeća	38.254	-	181.014	11.471.905	-	1.304.586	-	368.131	11.056.934	112.569
Mala i srednja preduzeća	192.169	-	404.118	865.054	-	9.762	-	-	372.504	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	21.540	-	185.839	24.336	-	-	-	-	13.890	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	21.336.616	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	286.139	-	12.501.352	12.365.399	-	1.314.349	-	21.704.746	11.443.329	112.569
od čega: restrukturirana	-	-	42.238	5.733	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	286.139	-	12.501.352	12.365.399	-	1.314.349	-	21.704.746	11.443.329	112.569

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	29.575	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	28.987	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	588	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	501.906	-	206.976	3.340.041	-	297.594	-	6.716.108	18.047.538	555.968
Velika preduzeća	134.240	-	64.383	3.118.408	-	291.928	-	92.706	17.981.151	555.968
Mala i srednja preduzeća	298.862	-	136.735	218.882	-	5.666	-	-	61.387	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	68.804	-	5.858	2.751	-	-	-	-	5.000	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	6.623.402	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	531.482	-	206.975	3.340.041	-	297.594	-	6.716.109	18.047.538	555.968
od čega: restrukturirana	-	-	8.405	-	-	-	-	-	-	-
Проблематична потраживања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	531.482	-	206.975	3.340.041	-	297.594	-	6.716.109	18.047.538	555.968

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	80.118	-	10.116.732	20.167	-	1.317	-	-	-	752
Stambeni krediti	44.924	-	8.697.764	11.702	-	-	-	-	-	752
Potrošački i gotovinski krediti	22.275	-	-	-	-	1.317	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	12.916	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	3	-	1.418.968	8.465	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	196.414	-	479.150	5.047.200	-	84.020	-	-	3.463.208	45.784
Velika preduzeća	75.063	-	96.864	4.305.224	-	79.769	-	-	3.194.259	45.784
Mala i srednja preduzeća	109.953	-	210.581	700.164	-	2.950	-	-	244.216	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	11.398	-	171.705	41.812	-	1.301	-	-	24.733	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	276.222	-	10.595.883	5.067.367	-	85.338	-	-	3.463.208	46.536
od čega: restrukturirana	4.703	-	198.309	57.054	-	1.947	-	-	2.104	-
Problematična potraživanja	310	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	276.532	-	10.595.883	5.067.367	-	85.338	-	-	3.463.208	46.536

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	60.398	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	28.451	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	31.947	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	596.569	-	107.687	977.839	-	67.391	-	171.616	2.714.460	2.061.298
Velika preduzeća	563.005	-	37.689	864.276	-	66.119	-	-	2.688.685	2.061.298
Mala i srednja preduzeća	22.633	-	54.491	113.563	-	1.272	-	-	23.275	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.931	-	15.507	-	-	-	-	-	2.500	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	171.616	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	656.754	-	107.687	977.839	-	67.391	-	171.616	2.698.315	2.061.298
od čega: restrukturirana	-	-	-	16.911	-	3.768	-	-	7.519	-
Problematična potraživanja	213	-	-	-	-	-	-	-	16.146	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	656.967	-	107.687	977.839	-	67.391	-	171.616	2.714.461	2.061.298

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac		
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Država		Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	7.549	-	498.910	15.636	-	479	-	-	-	-
Stambeni krediti	5.996	-	393.832	15.636	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	3.067	-	-	479	-	-	-	-
Transakcionalni i kreditne kartice	1.553	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	102.011	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	-	-	78.266	642.208	-	11.885	-	-	18.372	-
Velika preduzeća	-	-	12	568.540	-	10.956	-	-	536	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	47.869	69.968	-	929	-	-	13.573	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	30.385	3.700	-	-	-	-	4.263	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	-	-	57.518	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	4.660	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	7.549	-	519.658	657.845	-	12.364	-	-	18.372	-
od čega: restrukturirana	853	-	130.271	236.033	-	929	-	-	9.091	-
Ukupna potraživanja	7.549	-	577.176	657.845	-	12.364	-	-	18.372	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.								Vrste sredstava obezbeđenja*				Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom		Drugo lice					
									Garancije** čiji je izdavalac	Lice povezano sa dužnikom						
Prema sektorima																
Potraživanja od stanovništva	480	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Transakcionalni i kreditne kartice	480	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Potraživanja od privrede	20.855	-	20.219	313.461	-	-	-	-	-	305.316	-	-	-	-		
Velika preduzeća	20.855	-	20.203	301.703	-	-	-	-	-	305.316	-	-	-	-		
Mala i srednja preduzeća	-	-	16	11.758	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Prema kategorijama potraživanja																
Neproblematična potraživanja	365	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
odčega: restukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Problematična potraživanja	20.971	-	20.219	313.462	-	-	-	-	-	305.316	-	-	-	-		
odčega: restukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ukupna potraživanja	21.336	-	20.219	313.462	-	-	-	-	-	305.316	-	-	-	-		

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2019. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	91.804	-	16.496.623	24.496	-	1.795	-	-	-	903
Stambeni krediti	43.406	-	15.349.366	19.957	-	-	-	-	-	903
Potrošački i gotovinski krediti	22.569	-	-	-	-	1.795	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	25.825	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	4	-	1.147.257	4.539	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	453.501	-	1.221.070	12.688.348	-	1.251.958	-	21.358.929	-	600.022
Velika preduzeća	188.913	-	272.874	11.363.980	-	1.221.639	-	18.625	-	373.652
Mala i srednja preduzeća	233.662	-	564.403	1.229.996	-	28.907	-	-	-	203.137
Mikro preduzeća i preduzetnici	30.926	-	383.793	94.372	-	1.412	-	-	-	23.233
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	21.340.304	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	544.826	-	17.717.693	12.712.843	-	1.253.753	-	21.358.929	-	600.926
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	481	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	545.307	-	17.717.693	12.712.843	-	1.253.753	-	21.358.929	-	600.926

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	68.358	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Transakcionalni kreditni kartice	51.889	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ostala potraživanja	16.469	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od privrede	1.150.095	-	281.412	2.960.532	-	571.777	-	6.472.802	9.274.773	2.249.512
Velika preduzeća	856.451	-	104.511	2.687.127	-	566.901	-	105.872	9.271.300	2.214.118
Mala i srednja preduzeća	194.008	-	153.238	266.720	-	4.876	-	-	3.473	21.573
Mikro preduzeća i preduzetnici	99.636	-	23.663	6.685	-	-	-	-	-	13.821
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	6.366.930	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	1.218.413	-	281.411	2.960.532	-	571.777	-	6.472.803	9.274.773	2.249.512
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Проблематична потраживања	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.218.454	-	281.411	2.960.532	-	571.777	-	6.472.803	9.274.773	2.249.512

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	26.668	-	3.241.600	23.879	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	24.414	-	2.380.307	23.879	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	1.567	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcionalni i kreditne kartice	687	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	861.293	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	57.139	-	264.571	1.541.432	-	29.121	-	-	1.721.486	8.119
Velika preduzeća	17.794	-	104.636	1.009.187	-	25.570	-	-	1.626.594	-
Mala i srednja preduzeća	39.345	-	154.372	532.245	-	3.551	-	-	94.892	8.119
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	5.563	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	83.806	-	3.506.171	1.565.310	-	29.121	-	-	1.721.485	8.119
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	83.807	-	3.506.171	1.565.310	-	29.121	-	-	1.721.485	8.119

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	9.803	-	52.569	401.408	-	37.170	-	29.207	125.957	23.132
Velika preduzeća	2.433	-	50.625	386.879	-	37.170	-	-	125.691	23.132
Mala i srednja preduzeća	7.370	-	1.944	14.529	-	-	-	-	266	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	29.207	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	9.491	-	52.570	401.408	-	37.170	-	29.207	125.956	23.132
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	312	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	9.803	-	52.570	401.408	-	37.170	-	29.207	125.956	23.132

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	6.351	-	543.604	1.787	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	5.795	-	396.798	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	62	-	2.892	-	-	-	-	-	-	-
Transakcionalni i kreditne kartice	480	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	14	-	143.914	1.787	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	-	-	57.722	149.246	-	66	-	-	3.230	411
Velika preduzeća	-	-	-	61.219	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	40.458	85.022	-	66	-	-	1.403	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	17.264	3.005	-	-	-	-	1.827	411
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	989	-	178.072	69.811	-	66	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	5.362	-	423.254	81.222	-	-	-	-	3.230	411
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	6.351	-	601.326	151.033	-	66	-	-	3.230	411

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.								Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice		
							Vrste sredstava obezbeđenja*					
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva	695	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	588	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	10.429	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879	-	-	-
Velika preduzeća	10.429	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
odčega: restukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	11.124	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879	-	-	-
odčega: restukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	11.124	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879	-	-	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

U prethodnim tabelama, nepokretnosti su prikazane po alociranim vrednostima koje se koriste pri obračunu obezvredenja, dok su garancije prikazane u vrednosti koja nije veća od knjigovodstvene vrednosti potraživanja koje služe kao obezbeđenje. Ponderisana vrednost kolateralna (WCV) je obračunata kao nominalna vrednost kolateralna (NCV) umanjena za haircut (diskont) i izloženosti pokrivenе istim kolateralom prioritetnog ranga i limitirana je na iznos definisan u ugovoru o uspostavljanju sredstva obezbeđenja, kao i iznosom obezbeđenim odnosnim kolateralom. NCV je fer tržišna vrednost kolateralna (FMV), vrednost bazirana na proceni stručnjaka ili kupoprodajna vrednost nekretnine.

Politika Banke je da vrši blagovremenu realizaciju kolateralna na pravi način. Banka generalno ne koristi negotovinski kolateral za svoje vlastito poslovanje.

LTV ratio

LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema LTV raciju su prikazana u nastavku:

Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom
na nepokretnostima u hiljadama RSD

LTV ratio	31.12.2020.	31.12.2019.
Ispod 50%	27.764.427	22.627.813
Od 50% do 70%	14.324.541	14.933.977
Od 70% do 90%	10.771.480	6.282.685
Od 90% do 100%	647.117	3.199.763
Od 100% do 120%	3.038.729	655.349
Od 120% do 150%	4.229.658	1.955.540
Preko 150%	4.738.731	6.342.994
Ukupno	65.514.683	55.998.121
Prosečan LTV pokazatelj	28%	26%

Banka upravlja limitima i kontroliše rizik koncentracije i rizik druge ugovorene strane na nivou klijenta. Investiranje u hartije od vrednosti i blagajničke zapise emitovane od strane države ili državnih institucija (Narodne banke Srbije i Ministarstva Finansija Republike Srbije) vrši se u cilju postizanja što boljeg kvaliteta portfolija plasmana sa aspekta rizika i profitabilnosti.

Rizici koji se odnose na ove plasmane kontinuirano se prate i podležu godišnjoj reviziji. Limiti se analiziraju na inicijativu i predlog Sektora sredstava, preporuke Sektora rizika (nakon urađene analize klijenata i dobijenog preliminarnog odobrenja od RBI) i odobravaju na Kreditnom odboru Banke i to kao maksimum izloženosti Banke u definisanom roku prema instrumentu; jednom klijentu; grupi povezanih lica. Stvarna izloženost u okviru limita se prati na dnevnom nivou.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

LTV ratio (nastavak)

Tokom 2020. i 2019. godine, Banka je u svom portfoliju imala sledeće dužničke hartije i zapise:

- Trezorske zapise i obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije,
- Obveznice koje je izdala država US,
- Obveznice koje je izdala Erste banka a.d. Novi Sad i
- Obveznice međunarodnih finansijskih organizacija (IFC, EBRD i KfW).

Banka je tokom 2020. i 2019. godine sprovodila revers-repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (na osnovu zapisa NBS).

Derivati

Tokom 2020. i 2019. godine, Banka je obavljala transakcije sa sledećim derivatima:

- FX forward i slični ugovori
- FX swap ugovori,
- kamatni swap.

Banka koristi navedene proizvode za upravljanje deviznim rizikom i rizikom kamatne stope.

FX forward i FX swap transakcije kreiraju kreditnu izloženost Banke (rizik da druga strana neće ispuniti u celosti svoju obavezu bilo o dospeću bilo kasnije) i rizik od neispunjerenja obaveza druge ugovorne strane (rizik da će jedna strana u deviznoj transakciji isplatiti valutu koju je prodala ali neće dobiti valutu koju je kupila).

Rizik od neispunjerenja obaveza druge ugovorene strane javlja se u bilo kojoj situaciji kada se plaćanje vrši u očekivanju odgovarajućeg primanja. Kontrola i praćenje izloženosti ovom riziku vrši se u okviru ukupnih kreditnih limita koji se odobravaju klijentima.

Banka vrši strogu kontrolu limita na otvorenim pozicijama derivata.

Hedge Accounting metodologija

U cilju zaštite od kamatnog rizika, koriste se derivati među kojima je najzastupljeniji kamatni svop. Ovaj instrument u svom osnovnom obliku omogućava razmenu kamatnih novčanih tokova pri čemu jedan tok ima fiksnu a drugi varijabilnu kamatnu stopu. Ovaj instrument poseduje osobine koje omogućavaju transformaciju fiksnih kamatnih izloženosti u varijabilne i obrnuto, i kao takav je idealan za ublažavanje-anuliranje kamatnih rizika. Hedge Accounting metodologija modifikuje uobičajeni knjigovodstveni tretman instrumenta (kamatni svop) i objekta hedge-a, i omogućava da se rezultati instrumenta u bilansu uspeha prepoznaju u istim vremenskim periodima kao i rezultati objekata hedge-a, offsetujući ih istovremeno. Ovo se naziva „matching concept“.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Cash Flow Hedge

Banka je uvela Cash Flow Hedge računovodstvo u cilju smanjenja izloženosti riziku neusklađenosti novčanih tokova, a koji su prouzrokovani promenama kamatnih stopa.

Cilj zaključenja Cash Flow Hedge transakcija je eliminisanje varijabiliteta u iznosima kamate koju će Banka plaćati na izvore sredstava, a koji proizilazi iz promene referentnog kamatnog indeksa.

Namera je da se minimizira rizik promene kamatne stope kod kredita na koje Banka plaća promenljivu kamatnu stopu i na taj način zatvara gap kamatnih stopa koristeći se svopom kao instrumentom (Banka prima kamatu po promenljivoj stopi, a plaća po fiksnoj). Na ovaj način kamatna stopa koju Banka ima u odnosu na kreditora bi se transformisala u fiksnu, čime bi se unapredila usaglašenost izvora sredstava sa postojećim plasmanima Banke koji su na bazi fiksne kamatne stope.

Banka u postupku ocene efektivnosti zaključenih transakcija koristi „dollar offset“ metod. Oba testa –retrospektivni i prospektivni – obavljeni na kraju godine, pokazali su visok stepen efektivnosti zaključenih transakcija.

Nerealizovani gubici priznati u ostalom rezultatu tokom periodu za cash flow hedge (neto vrednost – korigovana za odloženi porez) iznose RSD 11.879 hiljada (2019.: RSD 42.248 hiljade).

Nismo reklassificovali bilo koji iznos iz kapitala da bismo ga uključili u inicijalne troškove ili knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze, čija nabavka ili izdavanje je hedžovano forecast transakcijom sa visokom verovatnoćom nastanka.

Portfolio Hedge

U nastavku je prikazana Portfolio Hedge metodologija (Macro Fair Value Hedge).

Cilj zaključenja Fair Value Hedge transakcija je zaštita od kamatnog rizika pozicija koje su ugovorene sa fiksnom kamatnom stopom. U okviru ove metodologije, realizuje se transformacija fiksne kamatne stope u varijabilnu upotrebo kamatnog svopa. Ceo efekat merenja fer vrednosti instrumenta i objekta zaštite se odražava na bilans uspeha. Gubici od hedžing instrumenta u portfolio hedžu za 2019. godinu iznose RSD 1.178 hiljada, dok gubici po osnovu objekta hedžinga, koji se mogu pripisati hedžovanom riziku iznose RSD 8.475 hiljada. U 2020. godini Banka nije imala u svom hedge portfolio Portfolio Hedge.

Predmet Macro Fair Value Hedge-a (Portfolio hedge-a) je ceo portfolio ili deo portfolija koji se sastoji od instrumenata koji mogu biti na strani aktive ili na strani pasive. Ova metodologija uzima u obzir dva najbitnija aspekta koji su posledica promene kamatne stope:

- promena kamatne stope menja sadašnju vrednost novčanih tokova finansijskih instrumenata
- promena kamatne stope dovodi do promene načina otplate klijenata (rizik prevremene otplate ili default-a).

U cilju utvrđivanja efektivnosti, kod ove metodologije se koristi „dollar offset“ metoda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Nastaje usled neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive; uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja sredstava po odgovarajućim stopama, kao i rizik pretvaranja drugih oblika imovine u gotovinu po razumnoj ceni i u odgovarajućem roku. Banka u svom poslovanju obezbeđuje pristup različitim izvorima sredstava:

- depozitima sa različitim rokovima dospeća (po broju i vrsti deponenata),
- dugoročnim sredstvima finansijskih tržišta,
- subordiniranim obvezama i
- akcijskom kapitalu.

Diversifikacijom izvora sredstava obezbeđuje se stabilan i dugoročan izvor finansiranja. Banka kontinuirano procenjuje rizik likvidnosti tako što identificiše i prati promene u pogledu sredstava koja su potrebna za ispunjenje ciljeva postavljenih u skladu sa celokupnom strategijom Banke.

U narednoj tabeli prikazane su informacije o racijima likvidnosti:

%	2020.	2019.
Pokazatelj likvidnosti-dnevni	2,31	1,96
Pokazatelj likvidnosti-trodnevni	2,35	1,94
Pokazatelj likvidnosti-mesečni	2,39	2,01
Uži pokazatelj likvidnosti-dnevni	1,95	1,63
Uži pokazatelj likvidnosti-trodnevni	1,97	1,57
Uži pokazatelj likvidnosti-mesečni	1,80	1,65
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	<u>196,34</u>	<u>170,74</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86.432.095	86.432.103	86.432.103	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	51.496	51.496	51.496	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	70.342.791	70.352.441	1.985.487	3.457.322	17.553.528	43.211.206	4.144.898
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24.620.212	24.620.739	20.128.749	178.895	755.446	3.557.649	-
Krediti i potraživanja od komitenata	186.914.250	193.298.171	15.259.360	9.329.600	49.517.148	86.977.828	32.214.235
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	13.211	13.211	13.211	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	1.234.622	1.234.622	-	-	-	-	1.234.622
Ukupno	369.608.677	376.002.783	123.870.406	12.965.817	67.826.122	133.746.683	37.593.755
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivata	2.014	2.014	2.014	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.926.799	4.926.799	4.753.803	-	172.996	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	303.752.087	303.752.087	294.128.969	777.350	2.710.293	3.978.054	2.157.421
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	498.508	498.508	498.508	-	-	-	-
Ukupno	309.179.408	309.179.408	299.383.294	777.350	2.883.289	3.978.054	2.157.421
Neto gep likvidnosti na 31.12.2020	60.429.269	66.823.375	(175.512.888)	12.188.467	64.942.833	129.768.629	35.436.334
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2020	-	-	(175.512.888)	(163.324.421)	(98.381.588)	31.387.041	66.823.375

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U hiljadama RSD	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69.905.262	69.905.266	69.905.266	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivate	21.442	21.442	21.442	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	54.502.443	54.509.244	489.205	611.140	9.985.443	40.786.841	2.636.615
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.550.612	13.551.352	8.110.733	256.317	991.737	4.046.777	145.788
Krediti i potraživanja od komitenata	171.584.719	176.522.994	17.572.131	9.075.014	43.227.106	77.974.005	28.674.738
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	152.072	152.072	152.072	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	1.293.551	1.293.551					1.293.551
Ukupno	311.010.101	315.955.921	96.250.849	9.942.471	54.204.286	122.807.623	32.750.692.
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	18.516	18.516	18.516	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.287.532	4.287.532	3.768.473	-	346.198	172.861	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	251.813.778	251.813.778	240.713.261	1.088.358	2.872.163	4.263.488	2.876.508
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	234.945	234.945	234.945	-	-	-	-
Ukupno	256.354.771	256.354.771	244.735.195	1.088.358	3.218.361	4.436.349	2.876.508
Neto gep likvidnosti na 31.12.2019	54.655.330	59.601.150	(148.484.346)	8.854.113	50.985.925	118.371.274	29.874.184
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2019	-	-	(148.484.346)	(139.630.233)	(88.644.308)	29.726.966	59.601.150

Negativni neto gep likvidnosti na korpi do 1 meseca rezultat je uključenja svih depozita po viđenju za koje Banka ne očekuje da će biti povučeni u narednih mesec dana, već za koje postoji „stickiness”, tj. za koje Banka, u skladu sa internim modelom, očekuje odlive u narednih 5 godina. Takođe, Banka poseduje dužničke hartije od vrednosti Ministarstva finansija Republike Srbije koje mogu biti osnov (zaloga) za dodatnu likvidnost, tj. kratkoročni izvor finansiranja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednoj tabeli prikazani su neto iznos nederivativnih finansijskih sredstava i obaveza sa dospećem u roku od 12 meseci od dana izveštaja:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Finansijska imovina		
Krediti i potraživanja od komitenata	67.722.187	64.935.976
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-
Finansijske obaveze		
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	<u>297.616.612</u>	<u>244.673.782</u>

U narednoj tabeli prikazane su komponente rezervi likvidnosti Banke:

	2020.		2019.	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Stanje na računu kod centralne banke	47.531.210	47.531.210	41.974.882	41.974.882
Ostali gotovinski ekvivalenti	38.900.885	38.900.885	27.930.380	27.930.380

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2020. godine koja mogu biti na raspolaganju za buduće finansiranje:

	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
U hiljadama RSD				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	86.432.095
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovaju	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	-	-	-	211.534.462
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-
Ukupno aktiva	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>297.966.557</u>

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2019. godine koja su bila na raspolaganju za buduće finansiranje:

	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
U hiljadama RSD				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	69.905.262
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovaju	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	-	-	-	185.135.331
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-
Ukupno aktiva	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>255.040.593</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neočekivanih i nepovoljnih kretanja na tržištu (u smislu volatilnosti kamatne stope, deviznog kursa, kreditne marže tržišnih cena vlasničkih hartija od vrednosti). Tržišni rizici nastaju iz rizika promene vrednosti otvorenih pozicija koje banke zauzima u svom poslovanju: uključuje promene vrednosti portfolija raspoređenih u knjigu trgovanja i bankarsku knjigu.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom podrazumeva upravljanje i kontrolu izloženosti Banke tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara uz optimizaciju prihoda od izloženosti riziku.

Tabela u nastavku prikazuje alokaciju finansijskih sredstava i obaveza, koje su izložene tržišnim rizicima, na portfolio namenjen trgovanju i portfolio koji nije namenjen trgovanju:

U hiljadama RSD 31. decembar 2020. godine	Napomena	Knjigovodstvena vrednost	Portfolio namenjen trgovanjу	Portfolio kojim se ne trguje
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	86.432.095	-	86.432.095
Potrazivanja po osnovu derivata	15	51.496	51.496	
Hartije od vrednosti	16	70.342.791	597.659	69.745.132
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	24.620.212	-	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	18	186.914.250	-	186.914.250
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		13.211	-	13.211
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		2.014	2.014	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		498.508	-	498.508
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.926.799	-	4.926.799
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	<u>303.752.087</u>	<u>-</u>	<u>303.752.087</u>
31. decembar 2019. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	69.905.262	-	69.905.262
Potraživanja po osnovu derivata	15	21.442	21.442	
Hartije od vrednosti	16	54.502.443	1.328.938	53.173.505
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	13.550.612	-	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	18	171.584.719	-	171.584.719
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		152.072	-	152.072
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		18.516	18.516	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		234.945	-	234.945
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.287.532	-	4.287.532
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	<u>251.813.778</u>	<u>-</u>	<u>251.813.778</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa. Promena kamatnih stopa direktno utiče na generisanje prihoda od kamata usled neusaglašenosti ukupne kamatonosne aktive i pasive ili perioda fiksiranja cene kamatonosnih instrumenata. Razlikujemo:

- „outright“ kamatni rizik – rizik koji proizilazi iz osetljivosti promene kamate u odnosu na vertikalno kretanje krive prinosa,
- „yield curve risk“ (strukturni rizik kamatne stope) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu oblika i nagiba krive prinosa (horizontalno kretanje) i
- „basis risk“ (osnovni rizik) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu u rasponu (spread-u) između različitih kamatnih stopa.

Kamatni rizik identificuje se na nivou svake pojedinačne transakcije i na nivou banke. Banka prati i kontrolisce izloženost riziku promene kamatne stope kamatonosno osetljivih instrumenta raspoređenih i u knjigu trgovanja i u bankarsku knjigu.

/i/ Knjiga trgovanja

Banka na dan 31.12.2020. godine i 31.12.2019. godine nije imala kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih u knjizi trgovanja.

/ii/ Bankarska knjiga

Metodologija koja se koristi za procenu rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi je „Gap analiza“ analiza. U analizu su uključeni svi kamatonosni proizvodi u skladu sa:

- a) periodom promene kamatnih stopa (repricing period/floating interest rate)
- b) finalnim periodom dospeća.

Razlika između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive unutar definisanih vremenskih odrednica „korpi“ pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan, Banka je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti
- kada je GAP negativan, Banka je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim odrednicama, ponderišu se „faktorima“ dizajniranim tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama na prepostavljenu promenu kamatnih stopa od 200 b.p.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

U hiljadama RSD	31. decembar 2020.		31. decembar 2019.	
	Nominalni Gap	Efekat promene Kamatne stope 200bp	Nominalni Gap	Efekat promene Kamatne stope 200bp
RSD	7.397.777	644.882	4.593.713	950.019
EUR	3.478.785	1.552.353	7.204.549	1.547.083
USD	6.009.380	157.883	4.474.019	166.186
CHF	452.364	293.391	4.721.825	232.698
Ostale valute	366.253	660	846.571	5.294
Ukupan efekat		2.649.169		2.901.280

Banka u analizi, pored prethodno pomenute „Gap analize“ , koristi i sledeća tri scenarija osetljivosti na promenu kamatne stope :

- *Parallel shift up/down* - paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivi prinosa), i podrazumeva pomeranje cele krive prinosa na više ili na niže za isti broj baznih poena na svakoj ročnosti pri cemu se kao velicina pomaka koristi scenario od 200 baznih poena za sve valute kao i scenario pomeranja krivih za 200-400 baznih poena u zavisnosti od valute koja je predmet stresa, a sve u skladu sa medjunarodnim standardima (BCBS/IRRBB 4/2016)
- *Short rates shift up/down* - neparalelno pomeranje krive naviše/naniže sa najvećim šokom za kraće ročnosti i stabilnom stopom za duže ročnosti;
- *Rotational shift - Steeper and Flatter* – rotacija krive sa pozitivnim šokom za duže (kraće) ročnosti i negativnim šokom za kraće (duže) ročnosti

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2020

	+200bp	-200bp	Flattener	Stepener	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB
RSD	762.563	(961.496)	1.255.861	(539.291)	1.675.433	(686.517)	1.542.518	(696.668)
EUR	479.336	(1.515.883)	387.112	(309.847)	515.357	(331.762)	479.347	(329.771)
USD	96.458	(143.938)	43.448	(57.432)	64.352	(83.498)	96.458	(81.991)
CHF	18.547	(98.559)	5.224	(13.033)	8.985	(13.269)	9.206	(13.136)
Ostale	(23.595)	(30.046)	(33.326)	(16.524)	(40.077)	(16.387)	(26.296)	(16.496)
Ukupno	1.333.309	(2.749.922)	1.658.319	(936.127)	2.224.050	(1.131.433)	2.101.233	(1.138.062)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2019:

	+200bp	-200bp	Flattener	Stepener	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB
RSD	527.006	(668.083)	950.596	(982.547)	1.230.040	(1.623.740)	1.055.632	(1.378.536)
EUR	412.928	(1.240.005)	326.013	(877.820)	439.988	(1.434.247)	412.928	(1.240.005)
USD	(19.066)	(78.812)	(22.781)	(70.253)	(28.887)	(113.516)	(19.066)	(78.812)
CHF	132.220	(200.592)	74.317	(88.124)	94.988	(143.302)	66.037	(98.588)
Ostale	26.201	(27.007)	32.349	(26.715)	41.108	(42.282)	33.846	(34.817)
Ukupno	1.079.289	(2.214.499)	1.360.494	(2.045.459)	1.777.237	(3.357.087)	1.549.377	(2.830.758)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2020. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86.432.095	44.877.929	-	-	-	-	41.554.166
Potraživanja po osnovu derivate	51.496	-	-	-	-	-	51.496
Hartije od vrednosti	70.342.791	1.975.836	3.457.322	17.553.528	43.211.207	4.144.898	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24.620.212	20.280.101	178.895	602.592	3.557.649	-	975
Krediti i potraživanja od komitenata	186.914.250	19.972.427	92.559.809	51.854.470	15.715.190	6.633.395	178.959
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	13.211	-	-	-	-	-	13.211
Investicije u zavisna drustva	1.234.622	-	-	-	-	-	1.234.622
Ukupno	<u>369.608.677</u>	<u>87.106.293</u>	<u>96.196.026</u>	<u>70.010.590</u>	<u>62.484.046</u>	<u>10.778.293</u>	<u>43.033.429</u>
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	2.014	-	-	-	-	-	2.014
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.926.799	4.739.121	-	172.843	-	-	14.835
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	303.752.087	293.826.588	836.917	2.883.565	4.037.440	2.155.487	12.090
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	<u>498.508</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>498.508</u>
Ukupno	<u>309.179.408</u>	<u>298.565.709</u>	<u>836.917</u>	<u>3.056.408</u>	<u>4.037.440</u>	<u>2.155.487</u>	<u>527.447</u>
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	(486.851)	(1.030.646)	3.077.286	660	801.868	(3.336.019)	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2020.	<u>59.942.418</u>	<u>(212.490.062)</u>	<u>98.436.395</u>	<u>66.954.842</u>	<u>59.248.474</u>	<u>5.286.787</u>	<u>42.505.982</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2019. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69.905.262	27.645.952	-	-	-	-	42.259.310
Potraživanja po osnovu derivate	21.442	-	-	-	-	-	21.442
Hartije od vrednosti	54.502.443	482.405	1.109.635	9.985.443	40.288.345	2.636.615	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.550.612	8.214.259	315.114	932.941	3.940.943	145.788	1.567
Krediti i potraživanja od komitenata	171.584.719	22.890.695	72.950.737	51.804.396	16.777.859	6.980.990	180.042
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	152.072	-	152.072	-	-	-	-
Investicije u zavisna drustva	1.293.551	-	-	-	-	-	1.293.551
Ukupno	<u>311.010.101</u>	<u>59.233.311</u>	<u>74.527.558</u>	<u>62.722.780</u>	<u>61.007.147</u>	<u>9.763.393</u>	<u>43.755.912</u>
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	18.516	-	-	-	-	-	18.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.287.532	3.762.803	-	345.723	172.861	-	6.145
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	251.813.778	240.611.474	1.038.102	2.961.982	4.302.653	2.875.431	24.136
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	234.945	-	234.945	-	-	-	-
Ukupno	<u>256.354.771</u>	<u>244.374.277</u>	<u>1.273.047</u>	<u>3.307.705</u>	<u>4.475.514</u>	<u>2.875.431</u>	<u>48.797</u>
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	(71.146)	22.740	3.711.420	13.878	-	(3.819.184)	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2019.	<u>54.584.184</u>	<u>(185.118.226)</u>	<u>76.965.931</u>	<u>59.428.953</u>	<u>56.531.633</u>	<u>3.068.778</u>	<u>43.707.115</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

iii/ Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Akcije koje je Banka nabavila sa osnovnim ciljem dalje prodaje raspoređene su u knjigu trgovanja (Equity TradingBook) i izložene su opštem i specifičnom riziku.

Opšti rizik je rizik promene cene akcije kao posledice opšteg stanja i promena na određenom tržištu. Specifični rizik je rizik promene cene akcije kao posledica promene činilaca vezanih za izdavaoca akcije.

Imajući u vidu vrednost i strukturu portfolija akcija kao i kretanja cena akcija na Beogradskoj berzi-Belex, nije rađena dodatna analiza osetljivosti ovog portfolija jer je procenjeno da moguće promene u cenama akcija nemaju materijalni značaj na finansijski rezultat Banke.

/iv/ Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa. Deviznom riziku Banka je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj i knjizi trgovanja. Devizni rizik se izražava i meri otvorenom deviznom pozicijom.

Otvorena devizna pozicija Banke predstavlja razliku između potraživanja i obaveza banke u stranoj valuti kao i potraživanja i obaveza u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu).

Analiza osetljivosti. koja se sastoji iz dva scenarija sačinjenih na osnovu prepostavljenih mogućih promena deviznog kursa pri čemu sve druge varijable ostaju konstantne pokazuje mogući efekat na finansijski rezultat.

- a) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od +10% (aprecijacija strane valute)
- b) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od -5% (aprecijacija RSD)

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	Ukupno
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2020	31.548	663.758	(740)	9.737	
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	3.154	66.376	(74)	974	70.430
Efekat - 5% (RSD apresijacija)	(1.577)	(33.188)	37	(487)	(35.215)
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2019	35.954	(1.026.396)	12.606	20.413	
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	3.594	(102.640)	1.261	2.041	(95.744)
Efekat - 5% (RSD apresijacija)	(1.797)	51.320	(630)	(1.021)	47.872

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti aktive i pasive denominovane u stranim valutama. Banka bi trebalo da obezbedi da njena devizna pozicija bude što manja.

Banka nastoji da umanji rizik promene kursa valute putem odobravanja kredita sa deviznom klauzulom.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2020. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	988.734	42.502.909	4.238.647	759.108	37.942.697	86.432.095
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	51.496	51.496
Hartije od vrednosti	14.259.230	14935.651	-	-	41.147.910	70.342.791
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.162.968	8.177.162	35.665	128.574	15.115.843	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	110.834	126.199.207	163.986	591	60.439.632	186.914.250
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	13.211	13.211
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	1.234.622	1.234.622
Ukupna finansijska imovina	<u>16.521.766</u>	<u>191.814.929</u>	<u>4.438.298</u>	<u>888.273</u>	<u>155.945.411</u>	<u>369.608.677</u>
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	2.014	2.014
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	37.884	3637.375	27.654	3.665	1.220.221	4.926.799
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	18.142.768	171.123.226	11.421.719	3.219.461	99.844.913	303.752.087
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	95.629	-	-	402.879	498.508
Ukupne finansijske obaveze	<u>18.180.652</u>	<u>174.856.230</u>	<u>11.449.373</u>	<u>3.223.126</u>	<u>101.470.027</u>	<u>309.179.408</u>
Vanbilans - netirano						
FX Spot	(414.007)	460.260	(39.024)	(7.200)	-	29
FX SWAP	2.670.958	(13.528.345)	7.049.427	2.361.070	1.070.600	(376.290)
FX Forward	(559.604)	(1.310.560)	-	-	2.246.425	376.261
Ukupno	<u>1.697.347</u>	<u>(14.378.645)</u>	<u>7.010.403</u>	<u>2.353.870</u>	<u>3.317.025</u>	<u>-</u>
Devizna pozicija na dan 31.12.2020.	<u>38.461</u>	<u>2.580.054</u>	<u>(672)</u>	<u>19.017</u>	<u>57.792.409</u>	<u>60.429.269</u>

*Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2019. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	662.274	33.136.516	4.545.217	399.147	31.162.108	69.905.262
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	21.442	21.442
Hartije od vrednosti	10.760.908	8.372.785	-	-	35.368.750	54.502.443
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	911.438	6.498.083	70.879	94.808	5.975.404	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	205.949	118.441.199	187.004	375	52.750.192	171.584.719
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	152.072	152.072
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	1.293.551	1.293.551
Ukupna finansijska imovina	<u>12.540.569</u>	<u>166.448.583.</u>	<u>4.803.100</u>	<u>494.330</u>	<u>126.723.519</u>	<u>311.010.101</u>
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	18.516	18.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	411.837	2.528.033	26.221	4.377	1.317.064	4.287.532
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	16.988.195	148.260.936	9.974.188	3.041.294	73.549.165	251.813.778
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	72.451	-	-	162.494	234.945
Ukupne finansijske obaveze	<u>17.400.032</u>	<u>150.861.420</u>	<u>10.000.409</u>	<u>3.045.671</u>	<u>75.047.239</u>	<u>256.354.771</u>
Vanbilans - netirano						
FX Spot	363.484	2.135.404	(11.924)	(135.796)	(2.352.030)	(862)
FX SWAP	4.935.321	(16.095.977)	5.221.947	2.714.866	3.266.000	42.157
FX Forward	(396.794)	(699.320)	-	(3.824)	1.058.643	(41.295)
Ukupno	<u>4.902.011</u>	<u>(14.659.893)</u>	<u>5.210.023</u>	<u>2.575.246</u>	<u>1.972.613</u>	<u>-</u>
Devizna pozicija na dan 31. 12.2019.	<u>42.548</u>	<u>927.270</u>	<u>12.714</u>	<u>23.905</u>	<u>53.648.893</u>	<u>54.655.330</u>

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni, ali isključuje strateški i rizik reputacije.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je smanjenje izloženosti Banke operativnom riziku na minimum, odnosno do nivoa koji je prihvatljiv za Banku sa aspekta odnosa troškova i rizika, a kroz dosledno i prudencijalno upravljanje finansijskom organizacijom i kroz unapređenje poslovnih aktivnosti i sistema unutrašnjih kontrola.

Prioriteti upravljanja rizikom identifikuju se kroz kombinaciju iskustva i opservaciju, procenu i znanje interne revizije, interne kontrole, detaljnu procenu rizika, izmene procedura za upravljanje, izveštaje o incidentima.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Banke.

Kontrola, praćenje, izveštavanje o uočenim i procenjenim izvorima rizika, kao i preduzimanje mera za ublažavanje mogućih negativnih posledica, predstavljaju sastavni deo procesa upravljanja operativnim rizikom.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikaciju kako postojećih, tako i potencijalnih izvora rizika koji može nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija rizika obuhvata:

- interne prevare i zloupotrebu;
- eksterne prevare i zloupotrebu;
- propuste u politici zapošljavanja i sistema bezbednosti na radnom mestu;
- probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Banke usled prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje i greške u organizaciji i funkcionisanju informacionih sistema;
- probleme u implementaciji i realizaciji poslovnih procesa, procedura i odluka.

Banka prati izvore operativnog rizika u skladu sa organizacijom i poslovnim aktivnostima, a što se odnosi na finansiranje privrede, realizaciju transakcija trgovine i prodaje sa privrednim entitetima i finansijskim institucijama, poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa privredom, realizaciju transakcija obračuna i plaćanja, usluge za račun klijenta, upravljanje sredstvima i brokersko dilersko poslovanje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su sledeći:

- usklađivanje sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao regulatora za bankarski sektor, u vezi sa kapitalom i kapitalnim zahtevima;
- poslovanje Banke u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, na način da Banka i dalje obezbeđuje prinos za svoje akcionare, kao i stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte;
- Da održava jaku kapitalnu bazu, koja će omogućiti razvoj poslovanja Banke.

Adekvatnost kapitala i korišćenje regulatornog kapitala su predmet redovnog nadzora od strane rukovodstva Banke, na bazi tehnika i instrumenata razvijenih u skladu sa instrukcijama Bazelskog komiteta, na način na koji ih je implementirala Narodna banka Srbije za potrebe nadzora bankarskog sektora. Narodna banka Srbije, kao regulator za bankarski sektor, definiše i vrši nadzor nad ispunjenošću propisa u vezi sa kapitalnim zahtevima za Banku. Informacije se Narodnoj banci Srbije dostavljaju na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije vrši neposredan nadzor Banke.

Banka je u obavezi da se usaglasi sa zahtevima iz okvira definisanog od strane Bazelskog komiteta, na način na koji ih je primenila Narodna banka Srbije. Banka koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnih zahteva za kreditni i operativni rizik. Kapitalni zahtev za tržišne rizike se obračunava na način propisan regulativom Narodne banke Srbije u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Narodna banka Srbije je propisala određene zahteve sa kojima svaka banka mora da se uskladi i to:

- Banka je dužna da održava novčani deo osnivačkog kapitala na nivou koji ne može biti manji od EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 4,5%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 6%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji ne može biti manji od 8%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;

Regulatorni kapital Banke je zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital Banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala

Osnovni akcijski kapital je zbir sledećih elemenata korigovanih za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Dobiti banke;
- Revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- Rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- Rezervi za opšte bankarske rizike.

Dobit, revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici, rezerve iz dobiti i ostale rezerve, kao i rezerve za opšte bankarske rizike će biti uključene u osnovni akcijski kapital samo ako Banka može da ih koristi bezuslovno, u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dobit Banke koja se uključuje u osnovni akcijski kapital čini dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama.

Banka može u osnovni akcijski kapital da uključi dobit tekuće godine koja nije opterećena nikakvim budućim obavzama samo uz prethodnu saglasnost Upravog odbora. U ovom slučaju, dobit tekuće godine treba da bude umanjena za projektovan iznos poreza na dobit, obaveze za dividende i sve druge obaveze iz dobiti (druga učešća u raspodeli dobiti, sve obaveze ili okolnosti koje su nastale tokom izveštajnog perioda i za koje je verovatno da će dovesti do smanjenja dobiti Banke) koje se mogu predvideti u vreme uključivanja dobiti u osnovni akcijski kapital;

Regulatorna prilagođavanja osnovnog akcijskog kapitala su:

- Povećanja kapitala koja rezultiraju iz sekjuritizacije izloženosti;
- Fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- Dobitke ili gubitke po osnovu obaveza Banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti Banke;
- Dobitke ili gubitke koji proizlaze iz kreditnog rizika Banke po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu Banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizlaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Odbitne stavke osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti Banke;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja Banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je Banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala Banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala Banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje Banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti postao niži od tog procenta;
- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita (izuzev kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila) koji se iskazuju na raunima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, čija je ugovorena ročnost:
 - Duža od 2920 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2019;
 - Duža od 2555 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2020;
 - Duža od 2190 dana, ako su ti krediti odobreni počev od 01.01.2021.;

Ova odbitna stavka biva umanjena za iznos potraživanja po osnovu kredita za refinansiranje kredita koji su odobreni do 18.marta 2020. godine, pod uslovom da je kredit za refinansiranje odobren je u periodu od 19.marta do 31.decembra 2020. godine, a da ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3285 dana ili je kredit za refinansiranje odobren u periodu od 1. januara do 31.decembra 2021. godine, a ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 2920 dana; kao i da iznos kredita za refinansiranje nije veći od preostalog neotplaćenog iznosa kredita koji se refinansira.

- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za bankea čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana, ako su ti krediti pdobreni počev od 01.01.2019.

Ova odbitna stavka biva umanjena za iznos potraživanja po osnovu kredita za refinansiranje potrošačkih kredita koji su odobreni do 18. marta 2020. godine, pod uslovom da je kredit za refinansiranje odobren u periodu od 19.marta 2020. godine do 31.decembra 2021.godine, a da ugovorena ročnost tog kredita nije duža od 3650 dana,kao i da njegov iznos nije veći od preostalog neotplaćenog iznosa kredita koji se refinansira.

Dodatni osnovni kapital je zbir sledećih elemenata umanjenih za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala su:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala Banke premašuju iznos dopunskog kapitala Banke;
- Iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos tih elemenata - u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gub

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima, koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dopunskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dopunskog kapitala;
- Ošta prilagođavanja za kreditne rizike koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditne rizike.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordiniranih obaveza uključuju u obračun dopunskog kapitala Banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza na dan vršenja obračuna.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Poslovne transakcije Banke se svrstavaju ili u knjigu trgovanja ili u bankarsku knjigu, i rizična aktiva se utvrđuje na bazi specifičnih zahteva koji teže da odražavaju različiti nivo rizika za određenu aktivu i izloženosti koje nisu priznate u bilansu stanja.

Politika Banke je da održava jaku kapitalnu bazu, koja će obezbiti prinos za akcionare, stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte, i koja će omogućiti rast Banke. Uticaj iznosa kapitala na nivo prinosa investitora je takođe prepoznat i Banka priznaje potrebu održavanja balansa između mogućih viših stopa prinosa i prednosti koje pruža sigurno poslovanje, uslovljeno jakom kapitalnom pozicijom.

Banka ispunjava sve kapitalne zahteve koje je propisala Narodna banka Srbije u posmatranom izveštajnom periodu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje komponente regulatornog kapitala i racija koja je Banka ostvarila u izveštajnom periodu koji se završava na dan 31. decembar:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	27.466.158	27.466.158
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici / gubici	1.001.403	858.359
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	23.353.465	23.353.465
Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	29.899	33.977
Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(831.395)	(731.406)
Bruto iznos potraživanja od dužnika kod kojih je stepn kreditne zaduženosti veći od 60%	(2.428.259)	(1.913.096)
Bruto iznos potraživanja od dužnika čija je ugovorenata ročnost duža od definisanog roka	(417.815)	(450.800)
Osnovni akcijski kapital	<u>48.173.456</u>	<u>48.616.657</u>
Dodatni osnovni kapital	-	-
Osnovni kapital	<u>48.173.456</u>	<u>48.616.657</u>
Dopunski kapital	-	-
 Ukupno regulatorni kapital	 <u>48.173.456</u>	 <u>48.616.657</u>
 Kapitalni zahtevi		
Kreditni rizik	16.312.488	15.795.704
Devizni rizik	-	82.344
Cenovni rizik	18.279	24.501
Operativni rizik	<u>2.456.594</u>	<u>2.375.876</u>
 Pokazatelj adekvatnosti kapitala	 <u>20,51%</u>	 <u>21,28%</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Usaglašenost sa pokazateljima poslovanja, propisanim od strane Narodne banke Srbije, sa stanjem na dan 31.decembar je prikazana kao što sledi:

	Propisano	2020.	2019.
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Min 4,5%	20,51%	21,28%
Pokazatej adekvatnosti osnovnog kapitala	Min 6%	20,51%	21,28%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Min 8%	20,51%	21,28%
Regulatorni kapital	min. EUR 10 mil.	EUR 410 mil	EUR 413 mil
Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	maks. 60%	12,65%	12,70%
Zbir velikih izloženosti banke	maks. 400%	77,55%	79,57%
Uži pokazatelj likvidnosti	min. 0,7	1,79	1,64
Širi pokazatelj likvidnosti	min. 1	2,38	2,00
Pokazatelj deviznog rizika	maks. 20%	1,47%	2,12%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica*	maks. 25%	16,64%	16,17%
<i>*Pojedinačno najveća izloženost</i>			

Banka koristi regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala za potrebe praćenja adekvatnosti kapitalne baze. Pristup Narodne banke Srbije, koji u svojoj osnovi ima bazelsku metodologiju, primarno je baziran na praćenju odnosa kapitalnih zahteva i raspoloživih izvora kapitala.

Alokacija kapitala na različite poslovne aktivnosti je, u velikoj meri, određena optimizacijom prinosa koji se ostvari na bazi izvršene alokacije. Iznos alociranog kapitala na određenu poslovnu aktivnost je primarno baziran na regulatornom kapitalu, ali u nekim slučajevima regulatorni zahtevi ne odražavaju u punoj meri varirajući stepen rizika koji je svojstven različitim poslovnim aktivnostima. U takvim slučajevima, kapitalni zahtevi mogu biti variabilni da bi reflektovali različite rizične profile, uz uslov da ukupan iznos kapitala za određenu poslovnu aktivnost ne padne ispod minimalnog iznosa propisanog od strane regulatora.

Iako je optimizacija prinosa na kapital, koji je prilagođen za efekte koji proističu iz rizika kojima je Banka izložena, primarni faktor koji se koristi u procesu alokacije kapitala na pojedine poslovne aktivnosti, to ipak nije jedini princip koji se koristi u procesu donošenja odluka od strane rukovodstva Banke. U obzir se uzimaju i drugi faktori, kao na primer sinergija sa drugim poslovnim aktivnostima, raspoloživost rukovodećeg kadra i drugih resursa za određenu poslovnu aktivnost, stepen u kome se određena poslovna aktivnost uklapa u dugoročne strateške ciljeve Banke i sl. Politika Banke u pogledu upravljanja kapitalom i alokacijom kapitala je predmet redovnog razmatranja od strane rukovodstva Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

5. FER VREDNOST

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne tržišne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom raspoloživih tržišnih podataka na dan izveštavanja i modela vrednovanja koje Banka koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoren dospeće kao što su kreditne kartice i tekući računi. Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom stopom koja odražava trenutne tržišne uslove i specifične risk faktore pojedinačnih pod-portfolija. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Banke i njenih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na aktivnom tržištu za određivanje fer vrednosti se koriste kotacije sa tržišta. Fer vrednosti ostalih hartija od vrednosti se određuje kao neto sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine.

Fer vrednost valutnih derivata se obračunava na bazi diskontovanja procenjenih budućih tokova gotovine. Za diskontovanje Banka koristi tržišne kamatne stope za finansijske instrumente sa istim preostalim rokom dospeća.

Fer vrednost preuzetih neopozivih obaveza i potencijalnih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika za vrednovanje po fer vrednosti koju Banka koristi opisana je u okviru računovodstvenih politika u napomeni 3(k)(vi).

Banka pri određivanju fer vrednosti koristi sledeću hijerarhiju, koja odražava značaj inputa koji se koriste pri vrednovanju:

- Nivo 1: Kotirane tržišne cene (nemodifikovane) sa aktivnog tržišta za identičan finansijski instrument;
- Nivo 2: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju dostupnih inputa, osim kotiranih tržišnih cena, direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje vrednovanje instrumenata uz korišćenje sledećih inputa: kotirane cene sa aktivnog tržišta sličnih instrumenata; kotirane cene za iste ili slične instrumente sa tržišta koja se ne smatraju aktivnim; ili druge tehnike vrednovanja gde su svi značajni inputi direktno ili indirektno dostupnih tržišnih podataka;
- Nivo 3: Modeli vrednovanja: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju nedostupnih podataka. Ova kategorija uključuje sve finansijske instrumente gde modeli vrednovanja koriste inpute koji se ne baziraju na korišćenju dostupnih podataka i nedostupni podaci imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata, gde su potrebna značajna prilagođavanja ili prepostavke da bi se odrazila razlika između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojim se trguje na aktivnom tržištu se bazira na kotiranim tržišnim cenama ili kotacijama dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrednost korišćenjem modela vrednovanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Modeli vrednovanja uključuju neto sadašnju vrednost i model diskontovanja novčanih tokova, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje dostupne tržišne cene i drugi modeli vrednovanja. Pretpostavke i inputi koji se koriste kod primene modela vrednovanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne spredove i druge premije koje se koriste priodređivanju diskontne stope, cene akcija i obveznica, devizne kurseve, cenovne indekse i očekivanu volatilnost i korelaciju cena. Cilj primene modela vrednovanja je utvrđivanje fer vrednosti koja odražava cenu finansijskog instrumenta na izveštajni datum koja i bila utvrđena između tržišnih učesnika u nezavisnoj tržišnoj transakciji.

Banka koristi opšteprihvaćene modele vrednovanja za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi, kod kojih se koriste samo dostupni tržišni podaci i gde nisu potrebne značajne računovodstvene pretpostavke i procene rukovodstva. Dostupne cene i drugi inputi su obično dostupni na tržištu za listirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate sa kojima se trguje na berzi i jednostavne OTC derivate, kao što su na primer kamatni svopovi.

Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa smanjuje potrebu za korišćenje procena i pretpostavki od strane rukovodstva i smanjuje neizvesnost kod definisanja fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa varira u zavisnosti od proizvoda i tržišta i zavisi od promena uslovljenih specifičnim i opštim uslovima na tržištima.

U tabeli u nastavku prikazana je analiza finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti na kraju obračunskog perioda po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
U hiljadama RSD 31.12.2020.				
Potrazivanja po osnovu derivata	64.707	-	-	64.707
Hartije od vrednosti	19.594.232	30.895.621	-	50.489.853
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	896	896
	<u>19.658.939</u>	<u>30.895.621</u>	<u>896</u>	<u>50.374.498</u>
Obaveze po osnovu derivata	2.014	-	-	2.014
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	498.508	-	-	498.508
	<u>500.522</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>500.522</u>
31.12.2019.				
Potrazivanja po osnovu derivata	173.514	-	-	173.514
Hartije od vrednosti	10.760.908	23.913.239	-	34.674.147
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	18.535	18.535
	<u>10.934.422</u>	<u>23.913.239</u>	<u>18.535</u>	<u>34.866.196</u>
Obaveze po osnovu derivata	18.516	-	-	18.516
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	234.945	-	-	234.945
	<u>253.461</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>253.461</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Efekti promene u fer vrednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti u bilansu uspeha su sledeći:

U hiljadama RSD

	2020.	2019.
Prihodi po osnovu promene vrednosti derivata	8.929.682	5.301.104
Prihodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	108.146	195.423
Ukuno prihodi	<u>9.037.828</u>	<u>5.496.527</u>
Rashodi po osnovu promene vrednosti derivata	(8.883.127)	(5.307.360)
Rashodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(38.286)	(65.625)
Ukuno prihodi	<u>(8.921.413)</u>	<u>(5.372.985)</u>
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	<u>116.415</u>	<u>123.542</u>

U narednoj tabeli su prikazane fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti sa analizom po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD Stanje na dan 31. decembar 2019.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstven o stanje
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	86.432.095	-	86.432.095	86.432.095
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	24.620.212	24.620.212	24.620.212
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	181.944.414	181.944.414	186.913.354
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	-	20.314.641	-	20.314.641	19.852.939
	<u>-</u>	<u>106.746.736</u>	<u>206.564.626</u>	<u>313.311.362</u>	<u>317.818.600</u>
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	4.926.799	4.926.799	4.926.799
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	303.752.087	303.752.087	303.752.087
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>308.678.886</u>	<u>308.678.886</u>	<u>308.678.886</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstveno stanje
Stanje na dan 31. decembar 2019.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	69.905.262	-	69.905.262	69.905.262
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	13.550.612	13.550.612	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	176.663.198	176.663.198	171.566.184
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	-	20.106.285	-	20.106.285	19.828.296
	-	90.011.547	190.213.810	280.225.357	274.850.354
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	4.287.532	4.287.532	4.287.532
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	251.813.778	251.813.778	251.813.778
	-	-	256.101.310	256.101.310	256.101.310

Za utvrđivanje fer vrednosti kredita i obaveza, svode se na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom stopom koja odražava trenutne tržišne uslove i specifične risk faktore pojedinačnih pod-portfolija. Za kredite stanovništву, malim i mikro preduzećima, budući da ne postoje zvanične tržišne kotacije margina, u obračunu fer vrednosti polazi se od pretpostavke da nove transakcije, zaključene tokom prethodnog kvartala, mogu da predstavljaju „market-proxy“ za određeni portfolio, tj. da nove transakcije odražavaju trenutne tržišne uslove, uključujući i troškove finansiranja i specifične faktore rizika. Za segment pravnih lica, obračun fer vrednosti se sprovodi na nivou individualne transakcije. Banka utvrđuje sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom diskontnom stopom, koja obuhvata tržišne stope, komponentu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, cene koštanja kapitala i administrativnih troškova.

Za obezvređene kredite obezbeđene kolateralima, fer vrednost se određuje na bazi fer vrednosti kolateralata koji služi kao obezbeđenje kredita.

Da bi se unapredila tačnost procena vrednosti za kredite plasirane stanovništvu i slične komercijalne kredite, krediti su grupisani u homogene grupe sa sličnim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, tip dužnika, valuta, preostala ročnost i sl.

Fer vrednost depozita banaka i komitenata je određena korišćenjem metode diskontovanih tokova gotovine, uz korišćenje važećih kamatnih stopa za depozite iste vrste, valute, tipa komitenta i iste ili slične preostale ročnosti. Fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

6. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	146.276	310.325
Banke		
- domaće	1.785	15.272
- strane	253	50.925
Privreda	2.858.965	2.482.443
Javni sektor	2	
Stanovništvo	5.333.151	5.576.856
Hartije od vrednosti	1.515.762	1.806.288
Strana lica	<u>37.702</u>	<u>47.955</u>
	<u>9.893.894</u>	<u>10.290.066</u>
Rashodi kamata		
Banke		
- domaće	(1.071)	(2.283)
- strane	(115.094)	(44.875)
Privreda	(44.290)	(58.826)
Javni sektor	(6.072)	(15.660)
Stanovništvo	(23.847)	(23.861)
Hartije od vrednosti	(4.771)	-
Strana lica	<u>(36.221)</u>	<u>(38.270)</u>
	<u>(231.366)</u>	<u>(183.775)</u>
Neto prihod po osnovu kamata	<u>9.662.528</u>	<u>10.106.291</u>

Od ukupnog prihoda po osnovu kamata za 2020. godinu iznos od RSD 12.446 hiljade (2019.: RSD 3.359 hiljada) se odnosi na prihode od kamate po osnovu obezvredjenih plasmana.

Prihodi od kamata uključuju i prihode od naknada koji čine integralni deo efektivne kamatne stope u iznosu od RSD 395.319 hiljada (2019.: RSD 544.838 hiljada).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	204.441	305.490
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	2.434.318	2.521.432
Naknade po osnovu platnog prometa	860.904	896.527
Naknade po osnovu garancija	383.266	368.341
Naknade za nostro i loro doznake	497.318	528.370
Naknade za odobravanje, obradu i administriranje (okvirne linije) i prevremenu otplatu	129.461	182.144
Naknada od učešća u prodaju na POS terminalima	378.259	299.110
Naknade za troškove opomena	56.303	88.719
Naknade za gotovinske uplate/isplate	35.880	54.453
Naknade po osnovu posredovanja – lizing i investicioni fondovi	121.094	122.213
Naknade za usluge trgovanja hartijama od vrednosti	50.572	47.770
Naknade za Kreditni biro	44.290	71.123
Ostale naknade i provizije	<u>550.470</u>	<u>636.778</u>
	5.746.576	6.122.470
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(257.847)	(237.510)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(1.076.196)	(1.027.259)
Naknade po osnovu osiguranja kredita	(121.473)	(165.581)
Naknade po osnovu MIGA garancije	(96.001)	(96.586)
Naknade za Kreditni biro	(81.865)	(102.688)
Naknada za slanje SMS poruka klijentima	(85.284)	(61.893)
Ostale naknade i provizije	<u>(47.164)</u>	<u>(86.418)</u>
	(1.765.830)	(1.777.935)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	<u>3.980.746</u>	<u>4.344.535</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

8. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto dobitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule uključuje:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Neto dobitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	5.805.754	3.646.159
Spot transakcije	2.258.675	2.046.972
Gotovina u trezoru, devizni računi	719.329	819.310
Obavezna rezerva	24.174	61.628
Krediti i druga potraživanja u stranoj valuti	205.640	866.709
Krediti i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	154.596	592.501
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	3.879.847	3.140.856
Hartije od vrednosti	573.136	930.330
Ostalo	3.168	14.361
	<u>13.624.319</u>	<u>12.118.826</u>
Neto gubitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	(6.012.490)	(3.136.429)
Spot transakcije	(545.865)	(442.195)
Gotovina u trezoru, devizni računi	(449.629)	(422.748)
Obavezna rezerva	(26.119)	(168.406)
Krediti i druga potraživanja u stranoj valuti	(235.986)	(791.857)
Krediti i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	(161.601)	(1.037.669)
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	(2.096.443)	(3.050.403)
Hartije od vrednosti	(1.445.183)	(789.149)
Ostalo	(3.221)	(4.484)
	<u>(10.976.537)</u>	<u>(9.843.340)</u>
Neto dobitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule	<u>2.647.782</u>	<u>2.275.486</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

**9. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA /
(OBEZVREĐENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER
VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

Neto rashodi po osnovu obezvredenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredenja finansijskih sredstava	6.450.446	6.339.661
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	1.388.204	778.424
Prihodi od naplaćene kamate po obezvredenim kreditima	12.446	3.359
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	587.912	819.765
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	<u>617</u>	
	<u>8.439.008</u>	<u>7.941.826</u>
Rashodi po osnovu obezvredenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvredenja finansijskih sredstava	(8.207.633)	(6.916.359)
Rashodi obezvredenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(1.597.814)	(952.401)
Rashodi po osnovu obezvredenih kredita	(22.896)	(23.255)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(1.320)	(371.899)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	<u>(293.188)</u>	<u>(2.143)</u>
	<u>(10.122.851)</u>	<u>(8.266.057)</u>
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu umanjenja obezvredenja / (obezvredenja) finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>(1.683.843)</u>	<u>(324.231)</u>

U toku 2020. godine, usled pandemije COVID -19 i negativnog uticaja na poslovanje privrednih subjekata, Banka je procenila i prilagodila svoje modele obračuna obezvredenja, usled čega je posledično došlo do povećanja rashoda po osnovu umanjenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa odredbama Moratorijuma koje su sprovedene u toku 2020. godine, a zbog promena ugovornih elemenata koje su izazvale promene u budućim novčanim tokovima u otplanim planovima odgovarajućih zajmova, Banka je obračunala modifikacije u iznosu od RSD 293.188 hiljada.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

10. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI I OSTALI POSLOVNI PRIHODI

10.1 Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obhvataju:

U hiljadama RSD	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Neto dobitak od prodaje finansijskih instrumenata	74.434	75.736
Neto efekti konverzije stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	-	(382.628)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionoj vrednosti	<u>74.434</u>	<u>(306.892)</u>

Neto gubitak iz 2019. godine od RSD 382.628 hiljada se odnosi na efekte prestanka priznavanja stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima, koji su konvertovani u kredite indeksirane u eurima u skladu sa Zakonom o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima, koji je stupio na snagu u aprilu 2019. godine. Banka je konvertovala ukupno 1.359 partija kredita, od čega:

- 1.286 partija iskazano u bilansu stanja, po kojima je ukupna izloženost Banke pre konverzije iznosila EUR 41,38 miliona; i
- 73 otpisanih partija kredita, sa ukupnom izloženošću Banke pre konverzije u iznosu od EUR 2,80 miliona.

Konverzija je izvršena za 88% ukupnog portfolija stambenih kredita Banke indeksiranih u švajcarskim francima, pri čemu je konverzija izvršena za 96% bilansnih potraživanja i 41% vanbilansnih potraživanja.

10.2 Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Prihodi od izdavanja objekata u zakup	33.122	35.309
Prihodi od refundacije troškova za osiguranje kredita	5.712	38.920
Prihodi od prodaje materijalnih vrednosti stecenih naplatom potraživanja	5.857	75.368
Ostali poslovni prihodi	<u>33.382</u>	<u>25.446</u>
 Ukupno	 <u>78.073</u>	 <u>175.043</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Troškovi zarada	2.348.900	2.369.239
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	289.073	291.632
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	575.155	561.144
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	249.973	261.887
Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije	(25.351)	(36.433)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za godišnje odmore	(187.209)	(105.181)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonuse	(83.129)	(52.176)
Ostali lični rashodi	50.504	17.717
Ukupno	3.217.916	3.307.829

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

12.1. Ostali prihodi

Ostali prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	55.950	150
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih obaveza	221	6.201
Prihodi od smanjenja obaveza	-	390
Viškovi	743	738
Naplaceni troškovi sudskeih takasa	42.725	40.750
Naplacena kamata nakon otpisa potrazivanja	98.585	108.471
Ostali prihodi	35.235	23.865
Ukupno	233.459	180.565

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI (nastavak)

12.2. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Troškovi zakupnine	98.592	118.329
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	550.789	552.653
Troškovi reklame i propagande	174.670	237.965
Troškovi održavanja stalnih sredstava	598.940	619.833
Ostali nematerijalni troškovi	687.701	768.840
Troškovi stručnog ospozobljavanja radnika	17.995	38.480
Troškovi kancelarijskog materijala	57.526	94.047
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	5.266.459	323.764
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	154.406	148.360
Troškovi čuvanja imovine	122.318	139.420
Ostali materijalni troškovi i usluge	125.508	105.028
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	6.617	48.116
Troškovi PTT usluga	19.377	20.999
Troškovi ostalog materijala	164.155	161.263
Troškovi premija osiguranja	837.499	1.217.140
Troškovi poreza	65.914	66.868
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	17.176	16.338
Troškovi reprezentacije	9.034	34.720
Troškovi članarina	6.317	6.105
Ostalo	242.865	178.911
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	305.521	291.088
Rashodi od prodaje materijalnih vrednosti stečenih naplatom potraživanja	-	72.378
Ukupno	<u>4.586.684</u>	<u>5.266.459</u>

Iznos od RSD 262.687 hiljada se odnosi na rezervisanja za sudske sporove (napomene 26.4 i 29.2).

13. POREZ NA DOBITAK

13.1 Porez na dobitak za 2020. godinu se sastoji od:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Porez na dobitak	835.088	879.322
Gubitak / (Dobitak) od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(184.049)	(311)
Ukupno	<u>651.039</u>	<u>879.011</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

13. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

13.2 Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Dobitak pre oporezivanja	6.180.387	6.992.894
Obračunati porez po stopi od 15%	927.058	1.048.934
Usaglašavane efektivne kamatne stope:		
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	5.585	7.493
Korekcije po osnovu transfernih cena	26.926	33.111
Usklađivanje prihoda	(201.730)	(233.287)
Privremena razlika između vrednosti osnovnih sredstava u poreskom bilansu i finansijskim izveštajima	(9.774)	11.585
Porski kredit u visini 2% preostalog duga u skladu sa čl. 4. stav 2 zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	(104.873)	-
Rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih	8.108	12.234
Ostalo	<u>(261)</u>	<u>(1.059)</u>
Poreski rashod	<u>651.039</u>	<u>879.011</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>10,53%</i>	<i>12,57%</i>

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2020. i 2019. godine je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2020.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. decembra 2020.
Nekretnine i oprema	196.854	30.328	-	227.182
Rezervisanja za otpremnine	50.685	475	-	51.160
Rezervisanja za sudske sporove	68.873	45.395	-	114.268
Porski kredit u visini 2% preostalog duga u skladu sa čl. 4. stav 2 zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	-	104.873	-	104.873
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	(51.404)	(35.642)	(87.046)	
Ostalo	<u>1.260</u>	<u>2.978</u>	<u>-</u>	<u>4.238</u>
Ukupno	<u>266.268</u>	<u>184.049</u>	<u>(35.642)</u>	<u>414.675</u>

U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2019.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. decembra 2019.
Nekretnine i oprema	191.456	5.398	-	196.854
Rezervisanja za otpremnine	48.098	2.587	-	50.685
Rezervisanja za sudske sporove	81.000	(12.127)	-	68.873
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	(11.027)	452	(40.829)	(51.404)
Ostalo	<u>(2.741)</u>	<u>4.001</u>	<u>-</u>	<u>1.260</u>
Ukupno	<u>306.786</u>	<u>311</u>	<u>(40.829)</u>	<u>266.268</u>

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Dinarska novčana sredstva		
Žiro račun	17.883.281	20.408.929
Blagajna	4.829.416	4.673.179
Depoziti viškova novčanih sredstava	<u>15.230.000</u>	<u>6.080.000</u>
	<u>37.942.697</u>	<u>31.162.108</u>
Novčana sredstva u stranoj valuti		
Obavezna rezerva	29.647.929	21.565.952
Blagajna	18.841.414	17.177.204
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	<u>63</u>	<u>2</u>
	<u>48.489.406</u>	<u>38.743.158</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(8)</u>	<u>(4)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>86.432.095</u>	<u>69.905.262</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	4	8
Rashod	687	9
Ukidanje	<u>(683)</u>	<u>(13)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>8</u>	<u>4</u>

Banka je tokom 2020. godine izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije.

Stopa izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule bila su iste kao i u 2019. godini, a iznosile su 5% na dinarske depozite do dve godine i 0% na dinarske depozite preko dve godine.

Stopa konverzije devizne u dinarsku obaveznu rezervu ostale su nepromenjene tokom cele 2020. godine i iznosile su 38% za devizne depozite do dve godine i 30% za devizne depozite preko dve godine.

Na iznos ostvarenog prosečnog dnevног stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve Narodna banka Srbije je do 17. marta 2020. godine primenjivala kamatnu stopu od 0,75% na godišnjem nivou. U periodu od 18. marta do 17. aprila 2020. godine, kamatna stopa je smanjena na 0,50%. Potom u periodu od 18. aprila do 17. juna 2020. kamatna stopa je iznosila 0,25%, da bi od 18. juna pa do kraja 2020. godine NBS primenjivala kamatnu stopu od 0,10%. Izuzetno, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, Narodna banka Srbije na deo ovih sredstava, ukoliko su ispunjeni propisani uslovi – plaća kamatu po kamatnoj stopi u visini 0,60% na godišnjem nivou (0,10%+0,50 procentnih poena).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju (nastavak):

Devizna obavezna rezerva izdvaja se na devizne izvore sredstava i na dinarske izvore sredstava sa deviznom klauzulom. Tokom 2020. godine primenjivane su sledeće stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Stopa izdvajanja obavezbe rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 20%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 13%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom iznosila je 100%.

Na izdvojenu deviznu obaveznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Tokom 2020. godine NBS je na više izdvojenu deviznu obaveznu rezervu od obračunate naplaćivala kamatu u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 5 procenatnih poena. Banka je deviznu obaveznu rezervu tokom cele 2020. godine držala u dozvoljenom rasponu u odnosu na obračunatu deviznu obaveznu rezervu.

14.2. Gotovina prikazana u Izveštaju o tokovima gotovine sadrži sledeće pozicije:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Žiro račun	17.883.281	20.408.929
Blagajna - u dinarima	4.829.416	4.673.179
Blagajna - devizama	18.841.414	17.177.204
Devizni računi	2.613.234	1.999.007
 Stanje na dan 31. decembar	 <u>44.167.345</u>	 <u>44.258.319</u>

15. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovani su obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	<u>51.496</u>	<u>21.442</u>
 Stanje na dan 31. decembar	 <u>51.496</u>	 <u>21.442</u>

Nominalna vrednost derivata namenjenih trgovani su prikazana u tabeli u nastavku:

U hiljadama RSD	2020.			2019.			Fer vrednost
	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	
Derivati namenjeni trgovani							
FX Spot	668.730	668.714	16	8	2.976.023	2.976.884	(862) (822)
FX Forward	1.918.433	1.870.164	48.269	45.584	1.111.625	1.099.939	11.687 9.542
FX SWAP	17.483.483	17.478.825	4.658	3.898	41.597.129	41.601.631	(4.501) (6.615)
Ukupno	20.070.646	20.017.703	52.943	49.489	45.684.777	45.678.454	6.324 2.105

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

16. HARTIJE OD VREDNOSTI

Hartije od vrednosti obuhvataju:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Obveznice stranih finansijskih institucija	27.615.381	16.356.547
Obveznice drugih banaka – EBRD	498.052	498.498
Obveznice - Ministarstvo finansija Republike Srbije	41.452.459	36.867.650
Obveznice - Ministarstvo finansija RS-konverzija kredita iz CHF u EUR	<u>786.549</u>	<u>786.549</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(9.650)</u>	<u>(6.801)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>70.342.791</u>	<u>54.502.443</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na 1. januar	6.801	16.933
Rashod	29.660	20.967
Ukidanje	(26.653)	(31.095)
Kursna razlika	<u>(158)</u>	<u>(4)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>9.650</u>	<u>6.801</u>
Grupna ispravka vrednosti S-2		
Stanje na 1. januar	-	605
Rashod	-	9
Ukidanje	<u>-</u>	<u>(614)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>-</u>	<u>-</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2020.</u>	<u>2019.</u>
Devizni računi - Raiffeisen Bank International A.G.	1.860.425	206.786
Devizni računi ostalih banaka	752.809	1.792.221
Krediti po repo transakcijama	15.000.000	5.470.690
Čekovi u stranoj valuti	-	12
Krediti za likvidnost i obrtna sredstva	385.434	-
Overnight u dinarima	-	500.000
Ostali krediti i plasmani	4.277.906	5.573.891
Namenski depoziti u stranoj valuti	2.344.165	7.752
	<u>24.620.739</u>	<u>13.551.352</u>
Minus: Ispravka vrednosti	(527)	(740)
Stanje na dan 31. decembar	<u>24.620.212</u>	<u>13.550.612</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

Grupna ispravka vrednosti S-2

Stanje na dan 1. januar	740	14.093
Rashod	740	-
Ukidanje	(527)	(13.353)
Kursna razlika		
Stanje na dan 31. decembar	<u>527</u>	<u>740</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

Krediti i potraživanja od komitenta obuhvataju:

	Bruto 31.12.2020.	Ispravka vrednosti 31.12.2020.	Neto 31.12.2020.	31.12.2019.
U hiljadama RSD				
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	4.116	-	4.116	7.120
Krediti po transakcionim računima	3.091.393	230.346	2.861.047	4.288.075
Potrošački krediti	276.521	20.747	255.774	242.678
Krediti za likvidnost i obrtna sredstva	62.819.150	1.273.077	61.546.969	51.100.557
Krediti za obrtna sredstva-po fer vrednosti	896	-	-	18.535
Investicioni krediti	29.634.841	707.794	28.927.047	29.367.785
Stambeni krediti	26.929.794	786.879	26.142.915	23.793.857
Gotovinski krediti	30.760.619	1.761.506	28.999.113	29.941.609
Ostali krediti i kreditne kartice	31.530.283	1.558.175	29.972.108	29.198.336
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	341.576	37	341.539	477.503
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	96.963	60	96.903	133.151
Ostali plasmani i eskont menica	31.665	7.963	23.702	64.471
Krediti za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	7.778.247	37.336	7.740.911	7.887.210
Dati depoziti	2.107	1	2.106	2.107
	<u>193.298.171</u>	<u>6.383.921</u>	<u>186.914.250</u>	<u>176.522.994</u>
Minus: Ispravka vrednosti				(4.938.275)
Stanje na dan 31. decembar				<u>171.584.719</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

U hiljadama RSD	2020.	2019.
<i>Pojedinačna ispravka vrednosti S-3</i>		
Stanje na dan 1. januar	<u>3.802.470</u>	<u>5.268.765</u>
Rashod	3.008.516	3.663.055
Ukidanje	(2.595.092)	(3.212.966)
Otpis	(377.608)	(1.691.361)
Kursna razlika	(317)	(13.673)
Unwinding	74.528	37.425
Konverzija kredita chf u eur	-	(248.775)
Ostalo	(48)	-
	<u>3.912.449</u>	<u>3.802.470</u>
<i>Grupna ispravka vrednosti S-1</i>		
Stanje na dan 1. januar	<u>681.060</u>	<u>586.428</u>
Rashod	1.295.276	1.436.285
Ukidanje	(1.469.789)	(1.335.098)
Kursna razlika	(129)	(1.141)
Konverzija stambenih kredita indeksiranih u chf u kredite indeksirane u eur	-	(5.414)
	<u>506.418</u>	<u>681.060</u>
<i>Grupna ispravka vrednosti S-2</i>		
Stanje na dan 1. januar	<u>454.745</u>	<u>536.717</u>
Rashod	3.844.019	1.742.407
Ukidanje	(2.333.848)	(1.701.819)
Otpis	-	(15)
Kursna razlika	138	(412)
Konverzija stambenih kredita indeksiranih u chf u kredite indeksirane u eur	-	(122.133)
	<u>1.965.054</u>	<u>454.745</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>6.383.921</u>	<u>4.938.275</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka je u 2020. godini odobravala:

- Kratkoročne kredite po godišnjoj stopi u zavisnosti od kreditnog rejtinga, okvirno do nivoa od 3,65% iznad EURIBOR-a , tj. okvirno do nivoa od 2,9% iznad BELIBOR-a;
- Dugoročne kredite na period do 10 godina, po godišnjoj stopi koja se u zavisnosti od kreditnog rejtinga kretala okvirno do nivoa od 4,45% iznad EURIBOR-a, tj. okvirno do nivoa od 2,5% iznad BELIBOR-a.

Sektoru malih preduzeća i preduzetnika, banka je u 2020. godini odobravala:

- Kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, za dinarske kredite po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 4,4% do 9%, odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 2,25% do 5% uvećanoj za Belibor;
Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale u nivou od 3,5% do 4,95% plus Euribor. Dugoročni krediti za sektor malih preduzeća su odobravani na period do 10 godina, preovlađujuća kamata kretala se u nivou EURIBOR uvećan za 2,6% do 4,5%.
- Za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika, banka je odobravala dinarske kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, po fiksnoj kamatnoj stopi na godišnjem nivou u rasponu od 7,5% do 12% odnosno po promenljivoj kamatnoj stopi od 2,25% do 7% uvecanoj za Belibor. Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 3,95% do 6,95%, odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 3,5% do 6% plus Euribor. Dugoročni krediti za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika su odobravani na period do 10 godina kao dinarski ili krediti sa deviznom klauzulom. Krediti sa deviznom klauzulom odobravani su po kamatnoj stopi do 6-mesečnog Euribora uvećanog za od 4% do 6% ili fiksnoj kamatnoj stopi od 3,95% do 6,95%.
Dinarski krediti su odobravani po fiksnoj kamatnoj stopi od 8% do 10% ili promenljivoj kamatnoj stopi od 2,25% do 3,25% uvecnoj za 3mesecni Belibor.
- U znacajnoj meri u 2020. godini, svim klijentima sektora malih preduzeca i preduzetnika odobravali su se krediti za finansiranje likvidnosti i obrtnih sredstava obezbeđeni garancijom Republike Srbije, sa rokom otplate 36 meseci i promenljivom kamatnom stopom na godišnjem nivou, za kredite u dinarima u visini od 2,5% + 1m Belibor, za kredite sa valutnom klauzulom u visini od 3% + 3M Euribor.

Sektoru stanovništva Banka je u 2020 godine odobravala:

- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom u intervalu od 6,75% iznad EURIBORA tj. od 4,80% do 7,60% iznad BELIBORA za dinarske kredite;
- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 7,75% do 30,00% za dinarske kredite;
- Pozajmice po tekućim računima po kamatnoj stopi od 0% do 29,76% na godišnjem nivou;
- Dugoročne kredite sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 5,75% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 7,60% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 2,99% do 3,24% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 1,40% do 3,60% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročni krediti sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 7,75% do 30% za dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 3,45% do 3,95% za kredite sa valutnom klauzulom.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

19. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Raiffeisen Future a.d. Beograd, Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	188.129	199.908
Raiffeisen Invest a.d. Beograd, Društvo za upravljanje investicionim fondovima	540.869	564.445
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	505.594	529.168
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
Stanje na dan 31. decembar	1.234.622	1.293.551

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Zemljište i građevinski objekti	3.265.489	3.337.281
Oprema	1.193.582	1.072.904
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	444.434	428.020
	4.903.505	4.838.205
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1.192.082	1.334.418
Stanje na dan 31. decembar	6.095.587	6.172.623

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazane u nastavku:

U hiljadama RSD	Zemljište i građevinski objekti	Postrojena i ostala oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2019.	<u>3.891.986</u>	<u>5.089.135</u>	<u>-</u>	<u>8.981.121</u>
Povećanja	-	-	539.387	539.387
Prenos iz investicija u toku	27.244	512.143	(539.387)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(228.120)	-	(228.120)
Stanje 31. decembar 2019.	<u>3.919.230</u>	<u>5.373.158</u>	<u>-</u>	<u>9.292.388</u>
Stanje na dan 1. januar 2020.	<u>3.919.230</u>	<u>5.373.158</u>	<u>-</u>	<u>9.292.388</u>
Povećanja	-	-	591.474	591.474
Prenos iz investicija u toku	10.962	580.512	(591.474)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(208.923)	-	(208.923)
Stanje 31. decembar 2020.	<u>3.930.192</u>	<u>5.744.747</u>	<u>-</u>	<u>9.674.939</u>
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januar 2019.	<u>499.768</u>	<u>3.691.218</u>	<u>-</u>	<u>4.190.986</u>
Amortizacija	82.181	404.076	-	486.257
Otuđivanje i rashodovanje	-	(223.060)	-	(223.060)
Stanje 31. decembar 2019.	<u>581.949</u>	<u>3.872.234</u>	<u>-</u>	<u>4.454.183</u>
Stanje 1. januar 2020.	<u>581.949</u>	<u>3.872.234</u>	<u>-</u>	<u>4.454.183</u>
Amortizacija	82.754	442.821	-	525.575
Otuđivanje i rashodovanje	-	(208.324)	-	(208.324)
Stanje 31. decembar 2020.	<u>664.703</u>	<u>4.106.731</u>	<u>-</u>	<u>4.771.434</u>
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2019.	<u>3.392.218</u>	<u>1.397.917</u>	<u>-</u>	<u>4.790.135</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>3.337.281</u>	<u>1.500.924</u>	<u>-</u>	<u>4.838.205</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>3.265.489</u>	<u>1.638.016</u>	<u>-</u>	<u>4.903.505</u>

Na građevinskim objektima Banke nema uspostavljenih tereta po osnovu obezbeđenja kredita ili drugih obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima uzetim u lizing su prikazane u nastavku:

	Automobili	Poslovni prostor	Ukupno
U hiljadama RSD			
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2019.	-	-	-
Povećanja			
Raskid ugovora	52.925 (4.767)	1.752.353 (117.938)	1.805.278 (122.705)
Stanje 31. decembar 2019.	48.158	1.634.415	1.682.573
Stanje na dan 1.januar 2020.	48.158	1.634.415	1.682.573
Povećanje			
Raskid ugovora i rashodovanje	3.013 (3.216)	210.875 (88.480)	213.888 (91.696)
Stanje 31. decembar 2020.	47.955	1.756.810	1.804.765
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januar 2019.	-	-	-
Amortizacija			
Raskid ugovora	14.024 (1.082)	363.707 (9.299)	377.731 (10.381)
Korekcija lizing ugovora	-	(19.195)	(19.195)
Stanje 31. decembar 2019.	12.942	335.213	348.155
Stanje 01. januar 2020.	12.942	335.213	348.155
Amortizacija			
Raskid ugovora i rashodovanje	14.238 (2.606)	370.890 (117.994)	385.128 (120.600)
Stanje 31. decembar 2020.	24.574	588.109	612.683
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 31. decembar 2019.	35.216	1.299.202	1.334.418
Stanje na dan 31. decembar 2020.	23.381	1.168.701	1.192.082

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna imovina obuhvata:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Softveri, patenti i licence	831.133	731.144
Stanje na dan 31. decembar	<u>831.133</u>	<u>731.144</u>

Promene na nematerijalnoj imovini su prikazane u narednoj tabeli:

	Softveri, patenti i licence	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
U hiljadama RSD			
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2019.	3.469.589	27.257	3.496.846
Povećanja	<u>331.604</u>	-	<u>331.604</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>3.801.193</u>	<u>27.257</u>	<u>3.828.450</u>
Stanje na dan 1. januar 2020.	3.801.193	27.257	3.828.450
Povećanja	<u>398.220</u>	-	<u>398.220</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>4.199.413</u>	<u>27.257</u>	<u>4.226.670</u>
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januar 2019.	2.822.095	27.257	2.849.352
Amortizacija	<u>247.954</u>	-	<u>247.954</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>3.070.049</u>	<u>27.257</u>	<u>3.097.306</u>
Stanje na dan 1. januar 2020.	3.070.049	27.257	3.097.306
Amortizacija	<u>298.231</u>	-	<u>298.231</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>3.368.280</u>	<u>27.257</u>	<u>3.395.537</u>
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2019.	647.494	-	647.494
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>731.144</u>	-	<u>731.144</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>831.133</u>	-	<u>831.133</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

22. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

Obračun odloženog poreskog sredstva na 31. decembar 2019. godine je prikazan kao što sledi:

U hiljadama RSD	2020.			2019.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Razlika sadašnje vrednosti osnovnih sredstava	227.182	-	227.182	196.854	-	196.854
Rezervisanja za sudske sporove	114.268	-	114.268	68.873	-	68.873
Otpremnina za odlazak u penziju	51.160	-	51.160	50.685	-	50.685
Ostalo	4.238	-	4.238	1.260	-	1.260
Porski kredit u visini 2% preostalog duga u skladu sa čl. 4.stav 2 zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	104.873	-	104.873	-	-	-
Vrednovanje HoV raspoloživih za prodaju	-	(87.046)	(87.046)	-	(51.404)	(51.404)
Odloženo poresko sredstvo/(obaveza), neto	<u>501.721</u>	<u>(87.046)</u>	<u>414.675</u>	<u>317.672</u>	<u>(51.404)</u>	<u>266.268</u>

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

23. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	75.572	69.860
Potraživanja po osnovu prodaje	1.629	4.482
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	3.061	3.781
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	1.433	262
Potraživanja od zaposlenih	4.965	4.514
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	31.599	20.056
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	112.000	100.951
Prolazni i privremeni računi	188.159	145.494
Potraživanja u obračunu	11.410	9.869
Razgraničeni rashodi kamata	11	12
Razgraničeni troškovi-osiguranje, zakup...	194.759	148.916
Ostala AVR -nedospela provizija od zastupanja u osigurnju	201.353	262.729
Sredstva stečena naplatom	19.130	20.892
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	<u>847.098</u>	<u>793.835</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(87.758)</u>	<u>(82.516)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>759.340</u>	<u>711.319</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

23. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Pojedinačna ispravka vrednosti S-3		
Stanje na dan 1. januar	<u>68.466</u>	<u>51.340</u>
Rashod	15.844	34.678
Ukidanje	(8.949)	(15.842)
Otpis	(66)	(1.653)
Kursna razlika	<u>-</u>	<u>(57)</u>
Grupna ispravka vrednosti S-1	<u>75.295</u>	<u>68.466</u>
Stanje na dan 1. januar	<u>2.144</u>	<u>2.075</u>
Rashod	217	243
Ukidanje	(198)	(250)
Kursna razlika	<u>1</u>	<u>76</u>
Grupna ispravka vrednosti S-2	<u>2.164</u>	<u>2.144</u>
Stanje na dan 1. januar	<u>11.906</u>	<u>21.822</u>
Rashod	12.887	18.706
Ukidanje	(14.494)	(28.611)
Kursna razlika	<u>-</u>	<u>(11)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>10.299</u>	<u>11.906</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>87.758</u>	<u>82.516</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

23. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.		2019.	
	Površina (m ²)	Vrednost	Površina (m ²)	Vrednost
Smederevska Palanka, Neznanog junaka br.47 -poslovno stambeni prostor Novi Sad, Jovana Dučića 35 objekat za fizičku kulturu, teniski tereni	274,52 541,00	5.890 13.240	274,52 613,00	5.890 15.002
Stanje na dan 31. decembar	815,52	19.130	887,52	20.892

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Ispravka vrednosti		
Stanje na 1. januar	76	-
Rashod	-	76
Stanje na dan 31. decembar	76	76

24. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.			2019.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionih depozita	1.206.628	959.367	2.165.995	1.306.764	401.275	1.708.039
Obaveze po namenskim depozitima	10.000	-	10.000	10.000	131.580	141.580
Obaveze po ostalim depozitima	4.839	31.295	36.134	3.978	13.612	17.590
Obaveze po osnovu overnight-a	-	2.527.974	2.527.974	-	1.895.921	1.895.921
Obaveze po osnovu kredita	-	171.709	171.709	-	518.258	518.258
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	41	14.946	14.987	166	5.978	6.144
Stanje na dan 31. decembar	1.221.508	3.705.291	4.926.799	1.320.908	2.966.624	4.287.532

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	2020.		2019.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
Evropski Fond za Jugoistočnu Evropu – EFSE	1.470	171.709	4.410	518.258
Stanje na dan 31. decembar	1.470	171.709	4.410	518.258

EFSE krediti su sa rokom otplate do 8 godina. Kamata stopa se utvrđuje na nivou 6-mesečnog Euribora plus margini od 3,05. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim tranšama.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.			2019.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	98.260.291	164.149.088	262.409.379	72.341.070	137.137.230	209.478.300
Obaveze po osnovu štednih depozita	260.110	28.356.727	28.616.837	277.220	27.482.442	27.759.662
Obaveze po osnovu depozita za date kredite	67.712	915.366	983.078	69.845	794.603	864.448
Obaveze po osnovu namenskih depozita	527.148	4.484.612	5.011.760	506.754	4.883.118	5.389.872
Obaveze po osnovu ostalih depozita	719.035	223.797	942.832	326.878	363.216	690.094
Obaveze po osnovu overnight-a	-	-	-	5.946	700.716	706.662
Obaveze po osnovu kredita	-	4.991.071	4.991.071	-	6.303.349	6.303.349
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	10.617	786.513	797.130	21.469	599.922	621.391
Stanje na dan 31. decembar	<u>99.844.913</u>	<u>203.907.174</u>	<u>303.752.087</u>	<u>73.549.182</u>	<u>178.264.596</u>	<u>251.813.778</u>

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 4.991.071 hiljada (2019.: 6.303.349 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu:

- APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0,27% do 1,38%. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim i tromesečnim tranšama;
- Fond revolving kredita sa rokom dospeća do 5 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog LIBOR-a plus margina 0,75%. Krediti se vraćaju u jednakim tromesečnim tranšama.

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka u 2020. godini načelno nije plaćala kamatu, ali je opcionalno nudila usluge Raiffeisen Invest Cash fonda, gde su se prosečno ostvareni prinosi na dinarske depozite bili 1,31% i za devizne depozite EUR 0,63%.

U 2020. godini Banka nije nudila oročene depozite malim preduzećima i preduzetnicima i na iste nije plaćana kamata, ali je opcionalno nudila plasman u UCITS fondove Raiffeisen CASH i Raiffeisen EURO CASH, gde su ostvareni prinosi bili oko 1,3% u dinarima, odnosno oko -0,6% u eurima.

Na devizna sredstva stanovništva, položena na devizne tekuće račune, Banka nije obračunavala i isplaćivala kamatu, osim na depozite u valuti EUR položene na štedne račune po viđenju otvorene pre 2015. godine, u iznosu od 0,1% na godišnjem nivou.

Na dinarska sredstva stanovništva položena na dinarske tekuće račune i štedne račune po viđenju, Banka nije obračunavala kamatu i isplaćivala kamatu.

Kratkoročni dinarski depoziti stanovništva oročeni na 12 meseci imali su godišnju kamatnu stopu od 1,00%, dok su svi drugi oblici dinarske oročene štednje, i kratkoročne i dugoročne, povučeni iz ponude Banke 2016. godine.

Na dinarske i devizne depozite, položene na oročene račune otvorene pre 2016. godine, sa mogućnošću više sukcesivnih uplata i automatskog reoročenja, obračunavana je kamata po stopi od 0,11% kada se radilo o depozitu u valuti EUR, odnosno 0,01% u slučaju depozita u drugim valutama, bez obzira na rok oročenja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

U hiljadama RSD	Napomena	2020.	2019.
Početno stanje			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.287.532	3.038.158
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>251.813.778</u>	<u>227.889.691</u>
Početno stanje 1. januara		<u>256.101.310</u>	<u>230.927.849</u>
Neto prilivi – depoziti		56.097.376	26.860.888
Neto odlivi – krediti		(1.737.704)	(1.586.705)
Neto odlivi - kamate		(232.555)	(184.538)
Neto odlivi- naknade		(1.715.273)	(1.778.755)
Kursne razlike		(1.782.990)	(90.030)
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije		1.948.722	1.952.601
Stanje na dan bilansa			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.926.799	4.287.532
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>303.752.087</u>	<u>251.813.778</u>
Stanje na 31. decembar		<u>308.678.886</u>	<u>256.101.310</u>

26. REZERVISANJA

26.1. Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	263.262	260.271
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	77.806	77.628
- ostala rezervisanja - kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	<u>172.199</u>	<u>222.810</u>
	<u>513.267</u>	<u>560.709</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	868.217	658.872
Rezervisanja za sudske sporove	703.547	443.595
Ostala rezervisanja za obaveze	<u>58.239</u>	<u>81.613</u>
Stanje na 31. decembar	<u>2.143.270</u>	<u>1.744.789</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

26. REZERVISANJA (nastavak)

26.2. Promene na rezervisanjima za beneficije zaposlenih:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Stanje na dan 1. januar	<u>560.709</u>	<u>495.955</u>
Nova rezervisanja	249.973	261.887
Ukidanje rezervisanja	(295.689)	(193.790)
Isplate	(1.726)	(3.343)
Stanje na dan 31. decembar	<u>513.267</u>	<u>560.709</u>

26.3. Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Stanje na dan 1. januar	<u>658.872</u>	<u>486.441</u>
Nova rezervisanja	1.597.814	952.401
Ukidanje rezervisanja	(1.388.204)	(778.424)
Kursne razlike	(265)	(1.546)
Stanje na dan 31. decembar	<u>868.217</u>	<u>658.872</u>

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od RSD 868.217 hiljade (31. decembar 2019.: RSD 658.872 hiljada) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama.

26.4. Promene na rezervisanjima za sudske sporove su prikazane u narednoj tabeli:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Stanje na dan 1. januar	<u>443.595</u>	<u>526.641</u>
Nova rezervisanja	262.687	222.250
Ostalo	(188)	(150)
Korišćenje rezervisanja	(2.547)	(305.146)
Stanje na dan 31. decembar	<u>703.547</u>	<u>443.595</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

26. REZERVISANJA (nastavak)

26.5. Promene na ostalim rezervisanjima za obaveze su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Stanje na dan 1. januar	<u>81.613</u>	<u>13.361</u>
Nova rezervisanja	42.834	68.838
Korišćenje rezevisanja	(66.208)	(586)
Stanje na dan 31. decembar	<u>58.239</u>	<u>81.613</u>

27. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Obaveze za naknadu	62.144	12.557
Obaveze prema dobavljačima	243.647	318.509
Obaveze po osnovu primljenih avansa	189.587	216.920
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	1.217.959	1.347.281
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	49.990	47.089
Obaveze u obračunu	119.290	22.265
Prolazni i privremeni računi	448.237	476.871
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	3.355	10.497
Obaveze za porez na dodatu vrednost	49.865	48.707
Obaveze za druge poreze i doprinose	3.366	3.766
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	131.862	122.730
Razgraničeni prihodi kamate	105.925	119.518
Razgraničeni ostali prihodi	168.994	164.782
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	<u>475</u>	<u>892</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>2.794.696</u>	<u>2.912.384</u>

28. KAPITAL

28.1. Kapital Banke se sastoji od:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti vlasničkih instrumenata – investicije u kapital zavisnih društava	508.142	567.070
Hedžing rezerva	(80.960)	(69.082)
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata – obveznice	574.221	360.370
Dobitak	<u>11.742.560</u>	<u>6.213.212</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>63.563.586</u>	<u>57.891.193</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

28. KAPITAL (nastavak)

Raiffeisen See Region Holding GMBH, Beč je vlasnik 100% kapitala Banke.

Imalac običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenositi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2020. nije ispalcena dividenda akcionaru u skladu sa potpisanim Sporazum radi očuvanja stabilnosti finansijskog sistema i prevenciji rizika prouzrokovanih pandemijom zarazne bolesti Covid-19 sa Narodnom bankom Srbije, Ministarstvom finansijama i svim bankama koje posluju na teritoriji Republike Srbije, a koji između ostalog obavezuje Banku, kao i sve banke koje posluju na teritoriji Republike Srbije, da ne raspodeljuju dobitak isplatom dividende akcionarima do prestanka svih vanrednih mera uvedenih zbog pandemije zarazne bolesti Covid-19.

U 2019. godini, Odlukom Skupštine od 25. aprila 2019. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2018. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 6.628.209 hiljada.

28.2. Rezerve iz dobitka obuhvataju:

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Potrebna rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	<u>23.353.465</u>	<u>23.353.465</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>23.353.465</u>	<u>23.353.465</u>

28.3. Banka ispunjava sve regulatorne zahteve u pogledu kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala (Napomena 4(f)).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

29.1. Preuzete buduće obaveze Banke na dan 31. decembra obuhvataju:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Date garancije i druga jemstva	54.487.010	52.871.741
Izdati akreditivi	663.426	1.209.328
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	13.646.417	18.370.318
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	87.084.200	83.290.409
Stanje na dan 31. decembar	<u>155.881.053</u>	<u>155.741.796</u>

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivi, Banka je procenila i formirala rezervu na teret rashoda u iznosu od RSD 868.217 hiljada (2019: RSD 658.872 hiljada), koja je iskazana kao obaveza po osnovu rezervisanja u bilansu Banke.

Preuzete neopozive obaveze imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	2020.	2019.
Okvirne linije po tekućim računima pravnih lica	20.000	19.982
Okvirne linije po kratkoročnim kreditima, garancijama	21.101	37.782
Okvirne linije po dugoročnim kreditima, garancijama	1.553.734	6.554.894
Okvirne linije pravnih lica po karticama	982.180	843.266
Okvirne linije po tekućim računima građana	1.239.570	1.151.030
Okvirne linije građana po karticama	<u>9.829.832</u>	<u>9.763.364</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>13.646.417</u>	<u>18.370.318</u>

29.2. Sudski sporovi

Protiv Banke se vode 6.234 sudska spora (2019.: 2.222). Na dan 31. decembar 20120. godine ukupna vrednost sporova iznosi RSD 2.292.046 hiljada (2019.: RSD 2.034.119 hiljada). Na bazi procene rukovodstva o pozitivnom ishodu sudskih sporova i ukupnom gubitku koji Banka može pretrpeti, Banka je procenila da ukupan gubitak po osnovu sudskih sporova iznosi RSD 703.547 hiljada (2019.: RSD 443.595 hiljada) i u tom iznosu je formirana rezervacija za sudske sporove.

Banka je pokrenula veliki broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom u cilju naplate potraživanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA

Banku kontroliše Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, Vienna, osnovan u Austriji, koji je vlasnik 100% običnih akcija Banke. Krajnji vlasnik Banke je Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, osnovana u Austriji. Takođe, Banka ima kontrolu nad svojim zavisnim društvima i zajedničkim poduhvatima: Raiffeisen Future a.d. Beograd, Raiffeisen Invest a.d. Beograd i Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Bankarske transakcije se obavljaju sa povezanim licima kao deo redovnog poslovanja Banke. Ove transakcije obuhvataju kredite, depozite, učešća u kapitalu i derivate.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost prema i od povezanih lica, koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

BILANS STANJA

	2020.	2019.
AKTIVA		
Potrazivanja po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	5.913	11.901
	<u>5.913</u>	<u>11.901</u>
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	1.860.715	206.944
Raiffeisen bank Kosovo	-	23
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	24.921	23.230
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	<u>4.546.642</u>	<u>5.509.054</u>
	<u>6.432.278</u>	<u>5.739.251</u>
Krediti i potraživanja od komitenata		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	1.153.359	1.207.220
	<u>1.153.359</u>	<u>1.207.220</u>
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	13.211	152.072
	<u>13.211</u>	<u>152.072</u>
Nekretnine, postrojenja i oprema		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	23.382	35.217
	<u>23.382</u>	<u>35.217</u>
Ostala sredstva		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	34.474	27.844
Raiffeisen Leasing D.O.O.	1.822	1.880
Raiffeisen bank DD Bosna i Hercegovina	34	108
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	27	616
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	12.076	12.115
Raiffeisen Futura a.d. Beograd	1.463	2.055
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	382	382
Raiffeisen bank ZRT	4	3
Tatra banka a.s.	2	-
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	<u>2.407</u>	<u>-</u>
	<u>52.691</u>	<u>45.003</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS STANJA (nastavak)

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
PASIVA		
Obaveze po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	2.014	18.516
	<hr/>	<hr/>
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	2.014	18.516
	<hr/>	<hr/>
498.508	234.945	
	<hr/>	<hr/>
498.508	234.945	
	<hr/>	<hr/>
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	8.027	24.915
Raiffeisen Bank d.d., Bosna i Hercegovina	2.359	2.176
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	91.667	11.031
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	1.787	-
Raiffeisen Futura a.d. Beograd	6.585	3.427
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	35.135	236.501
	<hr/>	<hr/>
145.560	278.050	
	<hr/>	<hr/>
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	157.199	12.790
	<hr/>	<hr/>
157.199	12.790	
	<hr/>	<hr/>
Rezervisanja		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	13	11
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	347	283
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	158	183
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	1	1
Raiffeisen bank Kosovo	-	1
Raiffeisen bank. A.S. Prague	-	-
Raiffeisen bank DD Bosna i Hercegovina	149	-
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	1	1
	<hr/>	<hr/>
669	480	
	<hr/>	<hr/>
Ostale obaveze		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	73.611	68.751
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	-	17
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	23.863	17
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	1.393	1.587
Raiffeisen Bank d.d., Bosna i Hercegovina	310	-
PJSC Ukrainian processing center, Ukraina	4.221	1.945
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	28	27
Raiffeisen bank Kosovo	43	22
Raiffeisen bank. A.S. Prague	30	-
AO Raiffeisen bank Moscow	-	56
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	19	19
Regional Card Processing Centre s.r.o. Bratislava	37.527	33.258
	<hr/>	<hr/>
141.045	105.699	
	<hr/>	<hr/>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS USPEHA

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Prihodi od kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	7	245
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	16.536	33.094
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	10.728	12.442
Raiffeisen Bank AS Prague	-	7.485
	<u>27.271</u>	<u>53.266</u>
Rashodi kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(31.150)	(30.489)
Raiffeisen Bank AS Prag	-	(3.658)
Raiffeisenbank Austria dd Zagreb	(18)	-
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	(565)	(706)
	<u>(31.733)</u>	<u>(34.853)</u>
Prihodi od naknada i provizija:		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	637	724
Raiffeisen Bank International AG, Wien	40.236	39.006
Raiffeisenbank Austria dd Zagreb	1.499	1.520
Tatra Banka SA Prague	61	66
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	1.401	1.700
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	1.527	477
Raiffeisenbank Kosovo	355	303
AO Raiffeisen bank Moscow	160	176
Raiffeisen bank ZRT	90	26
Raiffeisenbank Bulgarija	-	1
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	368	874
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	129	250
Raiffeisen Future a.d. Beograd	118	223
Raiffeisen Bank AS Prague	158	215
	<u>46.739</u>	<u>45.561</u>
Rashodi naknada i provizija:		
PJSC Ukrainian processing center, Ukraine	(39.774)	(6.072)
Raiffeisenbank Austria dd Zagreb	(101)	(81)
Regional Card Processing Centre	(227.483)	(241.854)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(197.655)	(148.554)
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	(1)	(2)
	<u>(465.013)</u>	<u>(396.563)</u>
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	10.513	(6.315)
	<u>10.513</u>	<u>(6.315)</u>
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika		
Raiffeisen Bank internacional AG, Wien	(378.401)	(33.926)
	<u>(378.401)</u>	<u>(33.926)</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS USPEHA (nastavak)

	2020.	2019.
U hiljadama RSD		
Ostali poslovni prihodi		
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	4.150	4.110
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	17.930	19.600
Raiffeisen Bank International AG, Wien	6.430	961
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	4.305	4.618
Raiffeisen Future a.d. Beograd	5.482	5.485
Raiffeisenbank Bulgarija	-	721
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	<u>4.396</u>	<u>1.603</u>
	<u>42.693</u>	<u>37.098</u>
Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	(149)	1
Raiffeisenbank Austria dd Zagreb	-	4
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	49	1.483
Raiffeisen bank ZRT	-	(6)
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	-	6
Raiffeisen Bank SA Prague	-	130
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	151	21.587
Raiffeisen Bank International AG, Wien	<u>(13)</u>	<u>16</u>
	<u>38</u>	<u>23.221</u>
Ostali prihodi		
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	2.405	3.836
Raiffeisen Bank International AG, Wien	958	948
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	187	34
Regional Card Processing Centre	797	64
PJSC Ukrainian processing center, Ukraine	<u>944</u>	<u>-</u>
	<u>5.291</u>	<u>4.882</u>
Ostali rashodi		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	(3.149)	(3.653)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(356.747)	(343.132)
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	(40.930)	(40.452)
Raiffeisenbank Austria dd Zagreb	-	(7)
	<u>(400.826)</u>	<u>(387.244)</u>
Neto iznos na dan 31. decembra	<u>(1.143.428)</u>	<u>(694.873)</u>

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora i ostalog ključnog rukovodstva u 2020. godini iznose RSD 710.429 hiljada (2019: RSD 739.570 hiljada).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2020.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Krajem 2020. godine u Službenom glasniku broj 150/2020 Narodna Banka Srbije donela je Odluku o pripremenim merama za banke u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u uslovima pandemije COVID-19 (u daljem tekstu: Odluka) kojom se propisuju mere i aktivnosti u cilju omogućavanja olakšica dužnicima u otplati obaveza. Pod obavezama se podrazumevaju obaveze dužnika po osnovu kredita i drugih kreditnih proizvoda. Odluka obavezuje banke da omoguće reprogram i refinansiranje obaveza na zahtev klijenta ukoliko ispunjavaju definisane kriterijume:

- dužnik nije u mogućnosti da izmiruje obaveze prema banci, odnosno može imati poteškoće u izmirivanju tih obaveza usled pandemije COVID-19;
- dužnik na dan 29.02.2020. godine, kao ni u periodu od 12 meseci pre tog dana, nije bio u statusu neizmirenja obaveza u toj banci, u smislu odluke kojom se uređike adekvatnost kapitala banke;
- na dan 29.02.2020. godine, kao ni u periodu od 12 meseci pre tog dana, ni jedno potraživanje od tog dužnika po osnovu obaveza nije bilo klasifikovano kao problematičan kredit u banci.

Posebne dodatne uslove definisane Odlukom, dužnik mora ispuniti u zavisnosti da li je u pitanju fizičko ili pravno lice, kako bi steklo uslove za dobijanje grejs perioda u trajanju od šest meseci, u toku kojeg banka ne naplaćuje obaveze po osnovu glavnice, pri čemu u tom periodu banka obračunava ugovorenu kamatu koju pripisuje glavnici na kraju grejs perioda. Banke se Odlukom obavezuju da se rok otplate kredita produžava na način da iznos anuiteta po isteku grejs perioda, a do kraja novog roka otplate kredita ne bude veći u odnosu na taj iznos u periodu pre primene olakšica.

Po osnovu ove Odluke, Banka je u toku 2021. godine, godine primila ukupno 4.215 zahteva, od čega je 826 zahteva realizovano (801 fizičkih lica i 25 pravnih lica). Ukupan broj realizovanih kreditnih partija do dana sastavljanja napomena iznosio je 1.164.

Nakon datuma izveštajnog perioda nije bilo drugih događaja koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz finansijske izveštaje Banke sa stanjem na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine.

Beograd, 16. april 2021. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

